

STORTINGET

Innst. 12 S

(2022–2023)

Innstilling fra utdannings- og forskningskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2023, kapitler under Kunnskapsdepartementet samt forskningskapitler under Nærings- og fiskeridepartementet og Landbruks- og matdepartementet (rammeområde 16)

Prop. 1 S (2022–2023) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2022–2023) Romertall II

Innhold

Side

1.	Innledning	1
1.1	Bakgrunn	1
1.2	Om budsjettforliket	1
1.3	Oversikt over regjeringens budsjettforslag.....	2
2.	Oppfølging av anmodningsvedtak	6
3.	Generelle merknader for rammeområde 16	7
3.1	Generelle merknader fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet.....	7
3.2	Generelle merknader fra Høyre.....	9
3.3	Generelle merknader fra Fremskrittspartiet.....	11
3.4	Generelle merknader fra Sosialistisk Venstreparti.....	12
3.5	Generelle merknader fra Rødt.....	14
3.6	Generelle merknader fra Venstre.....	14
4.	Kunnskapsdepartementet	15
4.1	Kap. 200 Kunnskapsdepartementet	15
4.2	Kap. 201 Analyse og kunnskapsgrunnlag.....	16
5.	Grunnoplæringen	16
5.1	Kap. 220 Utdanningsdirektoratet.....	16
5.2	Kap. 3220 Utdanningsdirektoratet	17
5.3	Kap. 221 Foreldreutvalgene for grunnsopplæringen og barnehagene.....	17
5.4	Kap. 222 Statlige skoler og fjernundervisningstjenester	17
5.5	Kap. 3222 Statlige skoler og fjernundervisningstjenester	17
5.6	Kap. 223 Diamanten skole	17
5.7	Kap. 224 Tilskudd til freds- og menneskerettighetsentre.....	17
5.8	Kap. 225 Tiltak i grunnsopplæringen.....	18
5.9	Kap. 3225 Tiltak i grunnsopplæringen	19
5.10	Kap. 226 Kvalitetsutvikling i grunnsopplæringen.....	20
5.11	Kap. 227 Tilskudd til særskilte skoler.....	25
5.12	Kap. 228 Tilskudd til private skoler mv.....	26
5.13	Kap. 229 22. juli-senteret	28
5.14	Kap. 230 Statlig spesialpedagogisk støttesystem	28
5.15	Kap. 3230 Statlig spesialpedagogisk støttesystem	28
6.	Barnehager	28
6.1	Kap. 231 Barnehager.....	28
7.	Høyere yrkesfaglig utdanning	31
7.1	Kap. 240 Fagskoler	31
7.2	Kap. 241 Felles tiltak for fagskoler	32
7.3	Kap. 242 Norges grønne fagskole – Vea.....	32
7.4	Kap. 3242 Norges grønne fagskole – Vea	32
8.	Kompetansepolitikk og livslang læring	32
8.1	Kap. 253 Folkehøgskoler.....	32
8.2	Kap. 254 Studieforbund mv.....	33
8.3	Kap. 256 Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse.....	33
8.4	Kap. 3256 Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse.....	33
8.5	Kap. 257 Kompetanseprogrammet.....	33

8.6	Kap. 258 Tiltak for livslang læring	35
9.	Høyere utdanning og forskning	36
9.1	Kap. 260 Universiteter og høyskoler	36
9.2	Kap. 270 Studentvelferd	39
9.3	Kap. 271 Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen	40
9.4	Kap. 3271 Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen	40
9.5	Kap. 272 Tiltak for internasjonalisering og høyere utdanning.....	40
9.6	Kap. 273 Kunnskapssektorens tjenesteleverandør – Sikt.....	42
9.7	Kap. 274 Universitetssenteret på Svalbard	42
9.8	Kap. 275 Tiltak for høyere utdanning og forskning	42
9.9	Kap. 3275 Tiltak for høyere utdanning og forskning.....	42
9.10	Kap. 284 De nasjonale forskningsetiske komiteene	42
9.11	Kap. 285 Norges forskningsråd	42
9.12	Kap. 286 Regionale forskningsfond	44
9.13	Kap. 287 Grunnbevilgning til samfunnsvitenskapelige forskningsinstitutter.....	44
9.14	Kap. 288 Internasjonale samarbeidstiltak	44
9.15	Kap. 3288 Internasjonale samarbeidstiltak.....	45
9.16	Kap. 289 Vitenskapelige priser	45
10.	Forskning under Nærings- og fiskeridepartementet.....	45
10.1	Kap. 920 Norges forskningsråd	45
10.2	Kap. 923 Havforskningsinstituttet	46
10.3	Kap. 3923 Havforskningsinstituttet.....	46
10.4	Kap. 926 Havforskningsinstituttet, forskningsfartøy	46
10.5	Kap. 3926 Havforskningsinstituttet, forskningsfartøy	46
10.6	Kap. 928 Annen marin forskning og utvikling	46
11.	Forskning under Landbruks- og matdepartementet.....	47
11.1	Kap. 1137 Forskning og innovasjon.....	47
12.	Utdanningsstøtte	47
12.1	Kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning	47
12.2	Kap. 5310 Statens lånekasse for utdanning	50
12.3	Kap. 5617 Renter fra Statens lånekasse for utdanning.....	50
13.	Oversikt over partienes forslag til bevilgninger på rammeområde 16.....	50
14.	Forslag fra mindretall.....	55
15.	Komiteens tilråding.....	56

STORTINGET

Innst. 12 S

(2022–2023)

Innstilling til Stortinget
fra utdannings- og forskningskomiteen

Prop. 1 S (2022–2023) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2022–2023) Romertall II

Innstilling fra utdannings- og forskningskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2023, kapitler under Kunnskapsdepartementet samt forskningskapitler under Nærings- og fiskeridepartementet og Landbruks- og matdepartementet (rammeområde 16)

Til Stortinget

1. Innledning

1.1 Bakgrunn

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jorodd Asphjell, Øystein Mathisen, Lise Selnes og Elise Waagen, fra Høyre, Margret Hagerup, Kari-Anne Jønnes og Jan Tore Sanner, fra Senterpartiet, Maren Grøthe og Marit Knutsdatter Strand, fra Fremskrittspartiet, Himanshu Gulati, fra Sosialistisk Venstreparti, Freddy André Øvstegård, fra Rødt, lederen Hege Bae Nyholt, og fra Venstre, Abid Raja, viser til Stortingets forretningsorden § 43 om fagkomiteenes behandling av statsbudsjettet.

Komiteen viser til at regjeringen Støre la frem Prop. 1 S (2022–2023) 6. oktober 2022.

Regjeringspartiene Arbeiderpartiet og Senterpartiet inngikk 29. november 2022 forlik med Sosialistisk Venstreparti om statsbudsjettet for 2023.

Komiteen viser videre til Stortingets behandling av Innst. 2 S (2022–2023) og løse forslag 1. desember 2022, der nettorammebeløp for hvert enkelt rammeom-

råde ble vedtatt. For rammeområde 16 er netto sum fastsatt til 85 905 667 000 kroner.

Komiteen behandler i denne innstillingen regjeringens forslag til statsbudsjett for 2023 under rammeområde 16 Utdanning og forskning, etter den vedtatte inndelingen i rammeområder, jf. Innst. 1 S (2022–2023). Rammeområde 16 omfatter inntekts- og utgiftskapitler under Kunnskapsdepartementet, Nærings- og fiskeridepartementet og Landbruks- og matdepartementet.

Komiteen avholdt åpen høring om budsjettproposisjonen 24. og 25. oktober 2022. Komiteen har i tillegg mottatt en rekke skriftlige innspill.

Komiteen viser videre til to vedlagte retdebrev fra Kunnskapsdepartementet av 28. oktober 2022.

Komiteen fremmer på denne bakgrunn forslag om bevilgninger under de rammeområdene som er tildelt utdannings- og forskningskomiteen.

1.2 Om budsjettforliket

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til budsjettforliket mellom de tre partiene, der det er foreslått betydelige satsinger på velferd, omfordeling og sosial rettferdighet for å gi folk mer trygghet i en krevende tid, i tillegg til grep for å få ned klimautslippene, ivareta natur og å sikre bistand. Det gjøres viktige velferdssatsinger som gratis halvdagsplass i SFO for andreklassinger, flere alderstrinn får billigere tannhelse og prisjustering av barnetrygden, som gir vanlige folk lavere utgifter og mer og bedre velferd. Grupper som opplever en særskilt krevende situasjon får mer, enslige forsørgere, minstepensjonister, uføre, mottakere av arbeidsavklaringspenger og studenter.

Inntektsgruppene med inntekt under 750 000 kroner får også skatteuttak sammenlignet med 2022.

Fler tallet understreker at forslaget i budsjettforliket er trygt og ansvarlig, uten økt oljepengebruk, noe som er viktig for å dempe de økende prisene som rammer folk og bedrifter. Økt satsing på grønn industri, betydelig satsing på klimakutt gjennom Enova, endringer av klimarelaterte avgifter og en rekke andre klimatiltak vil bidra til at Norge kutter utslipp frem mot 2030 og øker utslippskuttene i 2023. I tillegg er partene enige om en betydelig og flerårig støtte til Ukraina, og til bistand og humanitær hjelp som følge av krigen.

1.3 Oversikt over regjeringens budsjettforslag

Tabellen under viser regjeringen Støres forslag til statsbudsjett for 2023 for rammeområde 16, jf. Prop. 1 S (2022–2023).

90–99-poster behandles av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 16

Kap. Post Formål		Prop. 1 S (2022-2023)
		Gul bok
Utgifter		
<i>Kunnskapsdepartementet</i>		
200	Kunnskapsdepartementet	
	1 Driftsutgifter	382 130 000
	21 Spesielle driftsutgifter	11 935 000
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	3 233 000
201	Analyse og kunnskapsgrunnlag	
	21 Spesielle driftsutgifter	280 159 000
220	Utdanningsdirektoratet	
	1 Driftsutgifter	386 324 000
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	206 103 000
	70 Tilskudd til læremidler mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i> ...	76 819 000
221	Foreldreutvalgene for grunnsopplæringen og barnehagene	
	1 Driftsutgifter	16 141 000
222	Statlige skoler og fjernundervisningstjenester	
	1 Driftsutgifter	127 597 000
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 756 000
223	Diamanten skole	
	1 Driftsutgifter	27 121 000
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	352 000
224	Tilskudd til freds- og menneskerettighetsentre	
	70 Freds- og menneskerettighetsentre	113 658 000
	71 Det europeiske Wergelandsenteret	12 004 000
225	Tiltak i grunnsopplæringen	
	1 Driftsutgifter	22 692 000
	21 Spesielle driftsutgifter	117 768 000
	60 Tilskudd til landslinjer	250 311 000
	63 Tilskudd til samisk i grunnsopplæringen, <i>kan overføres</i>	115 074 000
	64 Tilskudd til opplæring av barn og unge som søker opphold i Norge ..	124 967 000
	65 Rentekompensasjon for skole- og svømmeanlegg, <i>kan overføres</i>	331 258 000
	66 Tilskudd til skoleturer i forbindelse med handlingsplan mot anti-semittisme	15 886 000
	67 Tilskudd til opplæring i kvensk eller finsk	9 577 000
	68 Tilskudd til opplæring i kriminalomsorgen	318 886 000
	69 Tiltak for fullføring og kvalifisering i videregående opplæring	969 456 000
	74 Prosjekttilskudd	7 110 000
	75 Grunntilskudd	101 736 000
226	Kvalitetsutvikling i grunnsopplæringen	
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	1 075 393 000

			Prop. 1 S (2022-2023)
Kap.	Post	Formål	Gul bok
	22	Videreutdanning for lærere og skoleledere	1 570 634 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	22 000 000
	61	Tilskuddsordning til veiledning for nyutdannede nytilsatte lærere	63 552 000
	71	Tilskudd til vitensentre	94 351 000
227		Tilskudd til særskilte skoler	
	63	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner	41 808 000
	78	Tilskudd	180 469 000
228		Tilskudd til private skoler mv.	
	70	Private grunnskoler, <i>overslagsbevilgning</i>	3 515 056 000
	71	Private videregående skoler, <i>overslagsbevilgning</i>	1 925 246 000
	72	Diverse skoler som gir yrkesrettet opplæring, <i>overslagsbevilgning</i>	143 980 000
	73	Private grunnskoler i utlandet, <i>overslagsbevilgning</i>	122 571 000
	74	Private videregående skoler i utlandet, <i>overslagsbevilgning</i>	17 638 000
	75	Private skoler for funksjonshemmede elever, <i>overslagsbevilgning</i>	434 808 000
	76	Andre private skoler, <i>overslagsbevilgning</i>	62 182 000
	77	Den tysk-norske skolen i Oslo, <i>overslagsbevilgning</i>	32 353 000
	78	Kompletterende undervisning	24 869 000
	79	Toppidrett	77 715 000
	81	Elevutveksling til utlandet	2 199 000
	82	Kapital- og husleietilskudd til private skoler	72 619 000
	84	Redusert foreldrebetaling i skolefritidsordningen ved private skoler	40 200 000
229		22. juli-senteret	
	1	Driftsutgifter	22 067 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 01</i>	30 600 000
230		Statlig spesialpedagogisk tjeneste	
	1	Driftsutgifter	587 286 000
	21	Spesielle driftsutgifter	25 659 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	10 108 000
231		Barnehager	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	788 994 000
	63	Tilskudd til tiltak for å styrke språkutviklingen blant minoritetsspråklige barn i barnehage	204 278 000
	66	Tilskudd til økt barnehagedeltakelse for minoritetsspråklige barn	22 008 000
	70	Tilskudd til svømming i barnehagene	74 283 000
240		Fagskoler	
	60	Driftstilskudd til fagskoler	1 197 585 000
	61	Utviklingsmidler til fagskoler, <i>kan overføres</i>	52 038 000
241		Felles tiltak for fagskoler	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	23 354 000
242		Norges grønne fagskole – Veia	
	1	Driftsutgifter	31 392 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 365 000
253		Folkehøgskoler	
	70	Tilskudd til folkehøgskoler	1 059 818 000
	71	Tilskudd til Folkehøgskolerådet	5 692 000
	72	Tilskudd til Nordiska folkhögskolan	747 000
254		Studieforbund mv.	
	70	Tilskudd til studieforbund	72 719 000
	73	Tilskudd til voksenopplæringsorganisasjoner	3 517 000
256		Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse	

			Prop. 1 S (2022-2023)
Kap.	Post	Formål	Gul bok
	1	Driftsutgifter	433 017 000
	21	Spesielle driftsutgifter	8 926 000
257		Kompetanseprogrammet	
	21	Spesielle driftsutgifter	7 442 000
	70	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	201 253 000
258		Tiltak for livslang læring	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	129 317 000
260		Universiteter og høyskoler	
	50	Statlige universiteter og høyskoler	40 600 307 000
	70	Private høyskoler	2 201 455 000
270		Studentvelferd	
	74	Tilskudd til velferdsarbeid mv.	81 846 000
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger, <i>kan overføres</i>	871 368 000
	76	Tilskudd til energiltak i studentboliger	141 500 000
271		Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen	
	1	Driftsutgifter	115 236 000
	21	Spesielle driftsutgifter	4 106 000
272		Tiltak for internasjonalisering og høyere utdanning	
	51	Tiltak for internasjonalisering, <i>kan overføres, kan nyttes under post 71</i>	96 547 000
	52	Tiltak for høyere utdanning, <i>kan overføres, kan nyttes under post 72 ..</i> ..	263 228 000
	71	Tilskudd til tiltak for internasjonalisering, <i>kan overføres, kan nyttes under post 51</i>	125 868 000
	72	Tilskudd til tiltak for høyere utdanning, <i>kan overføres, kan nyttes under post 52</i>	120 132 000
273		Kunnskapssektorens tjenesteleverandør – Sikt	
	50	Virksomhetskostnader	182 910 000
274		Universitetscenteret på Svalbard	
	70	Tilskudd til Universitetscenteret på Svalbard	158 265 000
275		Tiltak for høyere utdanning og forskning	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	186 077 000
	70	Tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i>	77 524 000
284		De nasjonale forskningsetiske komiteene	
	1	Driftsutgifter	20 119 000
285		Norges forskningsråd	
	52	Langsiktig, grunnleggende forskning	1 757 574 000
	53	Sektorovergripende og strategiske satsinger	1 939 694 000
	54	Forskningsinfrastruktur av nasjonal, strategisk interesse	787 609 000
	55	Virksomhetskostnader	744 217 000
286		Regionale forskningsfond	
	60	Regionale forskningsfond, tilskudd til forskning	122 087 000
287		Grunnbevilgning til samfunnsvitenskapelige forskningsinstitutter	
	57	Grunnbevilgninger til samfunnsvitenskapelige forskningsinstitutter	234 990 000
288		Internasjonale samarbeidstiltak	
	21	Spesielle driftsutgifter	48 317 000
	72	Internasjonale grunnforskningsorganisasjoner	312 386 000
	73	EUs rammeprogram for forskning og innovasjon	3 657 681 000
	74	EUs program for utdanning, opplæring, ungdom og idrett	972 334 000
	75	UNESCO-kontingent	21 057 000
	76	UNESCO-formål	4 481 000
289		Vitenskapelige priser	
	51	Holbergprisen	17 474 000

		Prop. 1 S (2022-2023)
Kap.	Post Formål	Gul bok
	71 Abelprisen	16 968 000
	72 Kavliprisen	11 605 000
<i>Nærings- og fiskeridepartementet</i>		
920	Norges forskningsråd	
	50 Tilskudd til næringsrettet forskning	1 563 755 000
	51 Tilskudd til marin og maritim forskning	590 900 000
923	Havforskningsinstituttet	
	1 Driftsutgifter	587 000 000
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	429 455 000
	22 Fiskeriforskning og -overvåking, <i>kan overføres</i>	217 700 000
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	30 600 000
926	Havforskningsinstituttet, forskningsfartøy	
	1 Driftsutgifter	194 450 000
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	191 200 000
928	Annen marin forskning og utvikling	
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	35 900 000
	50 Tilskudd til Veterinærinstituttet	72 600 000
	72 Tilskudd til Nofima AS	99 600 000
<i>Landbruks- og matdepartementet</i>		
1137	Forskning og innovasjon	
	50 Forskningsaktivitet, Norges forskningsråd	195 906 000
	51 Grunnbevilgninger m.m., Norges forskningsråd	198 840 000
	54 Næringsrettet matforskning m.m.	190 000 000
	70 Innovasjonsaktivitet m.m., <i>kan overføres</i>	2 759 000
<i>Statsbankene</i>		
2410	Statens lånekasse for utdanning	
	1 Driftsutgifter	418 306 000
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 01</i>	15 610 000
	50 Avsetning til utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	8 509 308 000
	70 Utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	3 773 257 000
	71 Andre stipend, <i>overslagsbevilgning</i>	531 804 000
	72 Rentestøtte, <i>overslagsbevilgning</i>	2 720 001 000
	73 Avskrivninger, <i>overslagsbevilgning</i>	918 015 000
	74 Tap på utlån	415 500 000
Sum utgifter rammeområde 16		96 340 589 000

Inntekter

Inntekter under departementene

3220	Utdanningsdirektoratet	
	1 Inntekter ved oppdrag	2 478 000
3222	Statlige skoler og fjernundervisningstjenester	
	2 Salgsinntekter mv.	20 986 000
3223	Diamanten skole	
	2 Salgsinntekter mv.	685 000
3225	Tiltak i grunnopplæringen	
	4 Refusjon av ODA-godkjente utgifter	76 128 000
3230	Statlig spesialpedagogisk tjeneste	
	1 Inntekter ved oppdrag	25 750 000
	2 Salgsinntekter mv.	7 514 000

			Prop. 1 S (2022–2023)
Kap.	Post	Formål	Gul bok
3242		Norges grønne fagskole – Vea	
	2	Salgsinntekter mv.	6 261 000
	61	Refusjon fra fylkeskommuner	379 000
3256		Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse	
	1	Inntekter ved oppdrag	1 649 000
	2	Inntekter fra refusjoner mv.	28 108 000
3271		Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen	
	1	Inntekter ved oppdrag	4 120 000
	2	Salgsinntekter mv.	665 000
3275		Tiltak for høyere utdanning og forskning	
	1	Inntekter ved oppdrag	10 000
3288		Internasjonale samarbeidstiltak	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	16 414 000
3923		Havforskningsinstituttet	
	1	Oppdragsinntekter	436 140 000
3926		Havforskningsinstituttet, forskningsfartøy	
	1	Oppdragsinntekter	191 010 000
5310		Statens lånekasse for utdanning	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	5 000 000
	29	Termingebyrer	1 938 000
	89	Purregebyrer	78 555 000
<i>Renter og utbytte mv.</i>			
5617		Renter fra Statens lånekasse for utdanning	
	80	Renter	9 714 332 000
Sum inntekter rammeområde 16			10 618 122 000
Netto rammeområde 16			85 722 467 000

2. Oppfølging av anmodningsvedtak

Komiteen viser til at det i Prop. 1 S (2022–2023) er gitt en oversikt over oppfølgingen av Stortingets anmodningsvedtak på Kunnskapsdepartementets ansvarsområde.

Komiteen viser til at det i proposisjonen gjøres rede for oppfølging av i alt syv anmodningsvedtak fra stortingssesjonen 2021–2022 på komiteens ansvarsområde og 51 vedtak fra tidligere sesjoner.

Komiteen viser til at det fremgår av Prop. 1 S (2021–2022) at regjeringen Støre anser at oppfølgingen av 34 vedtak ikke er avsluttet. Komiteen legger til grunn at arbeidet med oppfølging av disse vedtakene videreføres.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til regjeringens rapportering på ulike anmodningsvedtak i budsjettproposisjonen. Flertallet tar i denne innstillingen ikke stilling til realiteten i de enkelte forslagene eller regjeringens konklusjon om videre rapportering eller

ikke. Det vil bli gjort ved kontroll- og konstitusjonskomiteens behandling av Meld. St. 4 (2022–2023).

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre viser til anmodningsvedtak nr. 526 2021–2022, 3. mai 2022: Følge opp intensjonene om å følge opp bærekraft i læreplanene. Disse medlemmer mener at intensjonen i vedtaket ikke kan ansees som fulgt opp. Stortinget er tydelig på at bærekraft og sirkulærøkonomi skal følges opp i *læreplanene*. Departementet viser til byggmontasjefaget som nytt lærefag og mener intensjonen i vedtaket dermed er oppfylt. Disse medlemmer viser til at bærekraft og sirkulærøkonomi er en viktig del av alle lærefag innen bygg- og anlegg, og at intensjonen i vedtaket derfor ikke kan anses som oppfylt.

Disse medlemmer viser til at Stortinget ved behandlingen av Dokument 8:116 S (2015–2016) i Innst. 68 S (2016–2017) enstemmig vedtok å utrede en endring av opplæringsloven og andre mulige tiltak som sikrer elevene på ungdomskolen rett til opplæring på skriftspråket sitt jf. vedtak nr. 67 22. november 2016. Disse medlemmer ber om at regjeringen kommer tilbake til dette i kommuneproposisjonen for 2024 og i forslaget til ny opplæringslov.

3. Generelle merknader for rammeområde 16

3.1 Generelle merknader fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet vil understreke at kunnskap og kompetanse er grunnleggende viktig i enkeltmenneskets liv, for gode velferdstjenester og for utviklingen av nærings- og samfunnslivet. Lik rett til utdanning må sikres gjennom hele utdanningsløpet og over hele landet. God kvalitet i grunnopplæringen og videregående opplæring avhenger først og fremst av en god økonomi i kommunene og fylkeskommunene. Derfor er det av avgjørende betydning at regjeringen styrker kommunenes frie inntekter for å sikre gode velferdstjenester.

Disse medlemmer vil understreke at den varslede tillitsreformen er et viktig prosjekt for regjeringen i arbeid med fornying og utvikling av offentlig sektor, og viktig for å gjøre barnehage-, skole- og utdanningssektoren til et godt sted å være for barn, elever, studenter og ansatte. Disse medlemmer viser til proposisjonen og forslaget om 10 mill. kroner til lokale piloter og prosjekter i barnehager og skoler knyttet til tillitsreformen i 2023.

Billigere og bedre barnehager

Disse medlemmer viser til at gode barnehager er et viktig bidrag til å gi alle barn en trygg og god oppvekst og like muligheter. I barnehagen skal barn oppleve inkludering, fellesskap og vennskap og møte nok trygge voksne med rett kompetanse. De ansatte skal få tillit til å bruke tid og fagkunnskap sammen med barna. Disse medlemmer vil understreke at kompetente barnehagelærere og fagarbeidere er den enkeltfaktoren med størst betydning for kvalitet i barnehagetilbudet. Disse medlemmer viser til at regjeringen foreslår å styrke barnehagelærerutdanningen (BLU) med 50 mill. kroner i 2023 og samtidig øke satsingen på etter- og videreutdanning for alle ansatte i barnehagen med 180 mill. kroner til totalt 575 mill. kroner i 2023. Disse medlemmer viser i denne sammenheng til at Kompetansestrategien for barnehagen nå blir revidert for perioden 2023–2025.

Disse medlemmer viser til at regjeringen foreslår, for andre år på rad, å redusere maksprisen i barnehage. Budsjettforslaget for 2023 og en reduksjon i maksprisen med 50 kroner til 3 000 kroner per måned fra 1. januar 2023, betyr at regjeringen overoppfyller Hurdalsplattformen, siden målet om å redusere maksprisen i barnehagen til prisnivået fra barnehageforliket i 2003 allerede er gjennomført i inneværende år. I tillegg foreslår regjeringen å gjøre barnehagen gratis fra det

tredje barnet for familier som har flere barn i barnehagen. På denne måten legger denne regjeringen til rette for at alle barn, uansett bakgrunn, kan gå i barnehage

Disse medlemmer viser til at regjeringen i Hurdalsplattformen har varslet at den vil innføre et tydelig regelverk for private barnehager. Blant annet vil regjeringen gi små privateide og ideelle barnehager bedre rammevilkår samt arbeide videre med anbefalingene fra Storberget-utvalget. Disse medlemmer ser frem til oppfølgingen og arbeidet med et nytt finansieringssystem.

Tillit og kvalitet i skolen

Disse medlemmer viser til at skole- og utdanningssystemet skal gi barn og unge den kunnskapen de trenger i et samfunn i sterk endring. Elevene som begynner på skolen høsten 2022, skal være i arbeidslivet om 60 år. Gjennom utdanningsløpet må derfor elevene sikres kunnskap som forbereder dem på et arbeidsliv og jobber vi ennå ikke kjenner. I tillegg til faglig kunnskap vil ferdigheter som det å lære å lære, problemløsning, kommunikasjon og samarbeid være av stor verdi og økende betydning framover. Disse medlemmer vil understreke viktigheten av at opplæringen stimulerer til praktisk læring og kreativ og kritisk tenkning.

For å lykkes med dette mener disse medlemmer det er nødvendig med en balanse mellom styring og faglig autonomi på alle nivåer for å oppfylle skolens brede samfunnsoppdrag og for å kunne møte den enkelte elev sine behov. Derfor er den varslede tillitsreformen, som skal fjerne unødvendig rapportering og detaljstyring, viktig.

Flere kvalifiserte lærere over hele landet

Disse medlemmer mener at det viktigste for barn og unges læring, mestring og trivsel er at de møter kvalifiserte lærere som har tid til å se den enkelte eleven. Disse medlemmer viser til at regjeringen i Hurdalsplattformen vil møte den varslede lærermangelen med en bred satsing på å rekruttere, utdanne og beholde flere kvalifiserte lærere. Det er fortsatt et stort behov for en satsing på etter- og videreutdanning i skolen. Disse medlemmer vil særlig trekke frem at kompetanseutviklingen for lærere skal fortsette, og at etter- og videreutdanningstilbudet skal utvides til flere fag og viktige områder som klasseledelse, digitale læremiddel, tilpasset opplæring og spesialpedagogikk.

Økt fullføring og kvalifisering

Det å fullføre videregående opplæring er inngangsbilletten til arbeidslivet eller videre utdanning. Disse medlemmer merker seg at til tross for at flere gjennomfører videregående opplæring på normert tid, er det fortsatt en for stor andel elever som ikke har fullført videregående utdanning etter fem eller seks år – spesielt elevene på yrkesfag. Mangel på læringleplasser er en av

de viktigste årsakene til at mange ikke fullfører. Disse medlemmer viser til at regjeringen tar flere nye grep for å sørge for at flere fullfører og at budsjettforslaget innebærer en betydelig satsing på at flere skal fullføre og bli kvalifisert for læreplass, arbeid og videre utdanning, med en samlet økning på 330 mill. kroner til tiltak.

Disse medlemmer mener det ikke er akseptabelt at så mange ikke får muligheten til å fullføre videregående opplæring med et fag- eller svennebrev fordi de ikke får læreplass. Særlig ikke når arbeidslivet har et stort og økende behov for fagutdannede. Disse medlemmer viser til at budsjettforslaget innebærer en reell økning på nær 80 mill. kroner til tilskudd til flere læreplasser, bedre kvalifisering og formidling til læreplass, som kommer i tillegg til en vekst i frie inntekter til fylkeskommunene på 0,9 mrd. kroner.

Disse medlemmer viser til at regjeringen tar sikte på å fremme forslag om ny opplæringslov våren 2023 og at regjeringens budsjettforslag inkluderer finansiering av en rekke tiltak som skal bidra til økt fullføring og kvalifisering gjennom implementering av de varslede lovendringene. Disse medlemmer merker seg i denne sammenheng bevilgningsforslag som sikrer at tilskuddet til personer uten lovfestet rett til videregående opplæring kan få studie- eller yrkeskompetanse. Tilskuddet legger til rette for å innføre en fullføringsrett fra høsten 2024.

Disse medlemmer viser også til at budsjettforslaget legger til rette for å innføre en rett til yrkesfaglig rekvalifisering fra høsten 2024, at oppfølgingstjenesten nå skal omfatte flere unge voksne ved at personer utenfor utdanning og arbeid fra 21 til 25 år får tilgang til tjenesten, rett til rådgivning for lærlinger og plikt for kommunene og fylkeskommunene til å sørge for rådgivning for voksne i grunnopplæringen. Rett til særskilt norskopplæring for voksne i grunnopplæringen og en forsterket plikt for kommunene og fylkeskommunene, vil også bidra til å gi en trygg og god overgang fra grunnskolen til videregående opplæring.

Nord-Norge

Hurdalsplattformen slår fast at nordområdene er Norges viktigste strategiske satsingsområde og at regjeringen vil arbeide for en ny giv i nordområdepolitikken. Disse medlemmer viser til at framskrivinger viser en negativ befolkningsutvikling i Nordland og en svak økning i Troms og Finnmark frem mot 2050, kombinert med en aldrende befolkning. For å snu denne utviklingen, prioriterer regjeringen en rekke tiltak med formål å gjøre det mer attraktivt å bo og arbeide i regionen, blant annet slik at flere barnefamilier vil velge å bosette seg i disse kommunene.

Disse medlemmer viser til budsjettproposisjonen der regjeringen foreslår å tilby gratis barnehage i tiltakssonen i Finnmark og Nord-Troms fra 1. august 2023.

Ordningen som gir personer som bor og er yrkesaktive i tiltakssonen i Finnmark og Nord-Troms anledning til å få slettet gjeld i Lånekassen, er et viktig virkemiddel for å rekruttere kompetanse til regionen. Disse medlemmer er kjent med at evalueringen av de personrettede virkemidlene i tiltakssonen i 2012 viste at ordningen gir effekt med tanke på rekruttering av nyutdannede og med å beholde høyt utdannet arbeidskraft i regionen. Disse medlemmer er derfor glade for at regjeringen allerede nå styrker ordningen gjennom å foreslå å øke maksimumsbeløpet og andelen gjeld som årlig kan slettes, slik at flere vil kunne nyte bedre av ordningen.

Samisk

Disse medlemmer viser til regjeringens ambisjon om å gjennomføre et krafttak for samisk språk, og viser til forslaget om å øke bevilgningen til tilskudd til opplæring i samisk språk i grunnopplæringen. Disse medlemmer viser i den forbindelse til at beregningsreglene for tilskuddsordningene for samisk språk er kompliserte og gir store forskjeller i tilskudd for elever i kommuner innenfor og utenfor forvaltningsområdet for samisk språk, og er derfor tilfreds med at regjeringen varsler en endring i beregningsreglene i 2023, etter konsultasjon med Sametinget om omleggingen. Satsingen er en betydelig styrking av opplæring i samisk.

Høyere yrkesfaglig utdanning

Disse medlemmer vil understreke fagskolenes nøkkelrolle i å møte de regionale kompetansebehovene i hele Norge. Disse medlemmer viser til at det er regjeringens uttrykte mål at flere skal ta høyere yrkesfaglig utdanning og foreslår derfor midler til 500 nye studie-plasser til fagskolene i statsbudsjettet for 2023. Dette er et betydelig løft i sektoren i et år med en anstrengt budsjettssituasjon, og vil sikre enda flere tilgang til utdanninger skreddersydd til arbeidsmarkedets behov og i tråd med kompetansebehovene lokalt, regionalt og nasjonalt.

Realvekst i universitets- og høyskolesektoren

Disse medlemmer viser til at rekordmange søkere i 2022 fikk innvilget sitt førsteønske om studie-plass for studieåret 2022–2023. Regjeringen foreslår å bevilge 42,8 mrd. kroner til universiteter, statlige og private høyskoler i 2023. Sammenlignet med før pandemien, 2019, er økningen på 6,7 mrd. kroner. Dette tilsvarer en realvekst på 5,0 pst. fra 2019 (justert for ny pensjonspremiemodell). Det ekstraordinære bevilgningsnivået etter koronapandemien er over, samtidig som at regjeringen sikrer fortsatt vekst i universitets- og høyskolesektoren. Samlet sett er det derfor en realvekst i sektoren på 0,3 pst. fra 2022. Det gjør at regjeringen legger til grunn at den samlede utdanningskapasiteten i Norge kan videreføres på om lag samme nivå.

Regjeringen verner om rammene for forskning

Kvaliteten i forskning og høyere utdanning er avgjørende for hvor godt Norge lykkes med å utvikle og ta i bruk ny kunnskap til å skape verdier og å løse samfunnsutfordringer lokalt, regionalt, nasjonalt og globalt. Disse medlemmer viser til at regjeringen i Hurdalsplattformen vil styrke norsk forskning, både i offentlig regi og i næringslivet, og prioritere et løft for forskning på klima og omstilling.

Disse medlemmer viser til budsjettproposisjonen der regjeringen foreslår å opprettholde et høyt nivå på bevilgningene til forskning og innovasjon i 2023. Bevilgningene skal legge til rette for langsiktig konkurransekraft, omstillingsevne og stimulere til vekst i konkurranseutsatt næringsliv. Innenfor bevilgningene for 2023 foreslår regjeringen blant annet å rette særlig innsats mot grønn omstilling og norsk deltakelse i europeisk forsknings- og innovasjonssamarbeid.

Disse medlemmer viser til at regjeringen også i dette budsjettforslaget viderefører det høye nivået på offentlig finansiert forskning med en nominell økning i bevilgningene til forskning over Kunnskapsdepartementets budsjett. Disse medlemmer viser til at regjeringen, i et ellers stramt budsjettforslag, foreslår en skjerming av den langsiktige grunnleggende forskningen, som FRIPRO. Dette er viktig for å sikre de store gjennombruddene og de frie tankene i forskningen som skal bygge Norge fremover.

Disse medlemmer viser til at regjeringen nylig la fram en ny langtidsplan for forskning og høyere utdanning med en tydelig politiske retning på forskning og høyere utdanning fremover. Disse medlemmer mener at langtidsplanen, ved inngangen til en tid preget av behov for omstilling, vil være et viktig veikart for hele forsknings- og høyere utdanningssektoren.

Disse medlemmer viser til at deltakelse i verdens største program for forskning og innovasjon, Horisont Europa, gir tilgang til finansiering, forskningsresultater, nettverk, markeder, forskningsinfrastrukturer i verdensklasse, noe som er av stor betydning for vår omstillingsevne og konkurransevne. Ikke minst gjelder dette Norges evne til å gjennomføre det digitale og grønne skiftet, og for at vi skal kunne delta i utviklingen av blant annet batterier, hydrogen, havvind og CO₂-fangst. Disse medlemmer vil understreke at regjeringen har høye ambisjoner for norsk deltakelse i Horisont Europa med mål om å hente hjem 2,8 pst. av de utlyste midlene.

Disse medlemmer viser til at norske forskningsinstitutter lykkes godt i Horisont Europa og henter hjem flerfoldige forskningsmillioner og er derfor tilfreds med at rammen for ordningen Retur-EU settes til 500 mill. kroner for 2023. Disse medlemmer mener dette er svært viktig for at forskningsinstituttene skal kunne delta fullt ut i Horisont Europa, som er ver-

dens største program for forskning og innovasjon. En større ramme gir forutsigbarhet for forskningsinstituttene og vil bidra til at de kan hente inn ytterligere økte midler i årene som kommer.

Styrker studentenes økonomi og tilgang på studentboliger

Disse medlemmer viser til at en god og forutsigbar studiefinansiering er avgjørende for å sikre alle lik rett til utdanning og sikre landet nødvendig kompetanse. Utdanningsstøtteordningene gjennom Lånekassen er en velferdsordning som skal medvirke til at alle har et godt grunnlag for livsopphold under utdanning. De siste årene har prisene steget mer enn normalt. Dette påvirker hverdagen til studentene, slik det også påvirker andre i samfunnet. For å ta bedre høyde for prisutviklingen, har regjeringen lagt til grunn et KPI-anslag som er beregnet så nær budsjettfremleggelse som mulig. Denne endringen, kombinert med endring i kostnadsrammen for studentboligbygging, bidrar sammen til å styrke studentenes kjøpekraft.

Disse medlemmer vil understreke betydningen av å ha en rimelig plass å bo for å ivareta studentenes økonomi og livskvalitet. Kostnadene i bygg- og anleggsnæringen har økt mer enn for andre varer og tjenester og det har ført til at samskipnadene ikke klarer å bygge det antallet nye boliger som det har vært bevilget tilskudd til innenfor dagens kostnadsrammer. Disse medlemmer viser til at regjeringen derfor foreslår å øke kostnadsrammen, og legger til grunn at dette vil føre til bygging av flere studenthybler. Disse medlemmer viser til budsjettforliket som i sum vil øke studie-støtten med 307 mill. kroner for høsten 2023 og med en helårseffekt for 2024 på 614 mill. kroner (inkludert lån blir det over 1 mrd. kroner) – hvilket innebærer den største ettårige økningen på 15 år.

3.2 Generelle merknader fra Høyre

Komiteens medlemmer fra Høyre vil understreke viktigheten av at barn, unge og studenter har gode rammer for utvikling, læring og mestring, og har et godt psykososialt miljø. Kunnskap gir muligheter for alle, uansett bakgrunn, og danner grunnlaget for sosial mobilitet i samfunnet.

Disse medlemmer vil peke på at covid-19-pandemien, som også preget starten på 2022, har hatt store konsekvenser for barn, unge og ansatte i oppvekst- og utdanningssektoren. Mange barn og unge har mistet både faglig læring og et stabilt og trygt sosialt miljø over lengre tid. Disse medlemmer mener det må følges med på konsekvensene av pandemien i lang tid fremover og iverksettes kompenserende tiltak der det er nødvendig. Disse medlemmer mener at en må sikre omstilling og konkurransekraft i næringslivet på veien ut av pandemien, gjennom å prioritere kunnskap og kompetanse.

En barnehagesektor med kvalitet og mangfold

Disse medlemmer mener barnehagen er den viktigste arenaen for å gi alle barn like muligheter de første barneårene, og er glade for at ni av ti barn nå går i barnehage. Disse medlemmer er opptatt av å sikre at alle barn får mulighet til å gå i barnehage uavhengig av familiens økonomi, og regjeringen Solberg innførte flere moderasjonsordninger for å sikre at familier med lav inntekt enten får gratis kjernetid eller redusert foreldrebetaling.

Disse medlemmer peker på at målrettede ordninger for dem som trenger det mest kan bidra til at enda flere vil ha råd til en barnehageplass fremover, og viser til Høyres alternative statsbudsjett hvor det foreslås at ingen familier skal betale mer enn fem pst. av skattbar inntekt for en barnehageplass. Dette er en reduksjon fra seks pst., og vil føre til at enda flere vil få lavere betaling for barnehageplass.

Disse medlemmer peker på at offentlig–privat samarbeid i Norge har fungert godt og bidrar til å sikre tilgang og kvalitet i sentrale velferdstilbud. Velferdstjenesteutvalget peker på at utvalget ikke kan finne urimelig overskudd i barnehagesektoren. Flere private barnehager går med underskudd og det totale overskuddet i sektoren har sunket. Disse medlemmer understreker viktigheten av et finansierings- og styringssystem som sikrer en forutsigbar og rettferdig likebehandling, med tilstrekkelige rammer for å utvikle kvalitet i barnehagene og sikre økt kompetanse blant de ansatte.

Disse medlemmer peker på at regjeringen Støre i flere omganger vil stramme inn regelverket og finansieringen for private barnehager. Dette har skapt stor uro i sektoren og kan over tid skade både etablerings- og investeringsvilje i private barnehager. Disse medlemmer mener dette vil gå ut over tilbudet til barna, innovasjon og mangfold i sektoren.

En god skole med muligheter for alle

Disse medlemmer mener at kunnskap er grunnlaget for demokrati, verdiskaping og velferd. Det beste og viktigste et samfunn kan gjøre er å investere i barn og unges kunnskap og oppvekst.

Mye går i riktig retning i skolen etter åtte år med Høyre i regjering. Rekordmange elever fullfører videregående opplæring og lærerløftet ga hele 4 800 flere kvalifiserte lærere i norske klasserom. Nesten 50 000 lærere har fått tilbud om videreutdanning for å utvide sin faglige og pedagogiske kompetanse og hundrevis av ungdomsskolelærere har tatt del i lærerspesialistordningen. Disse medlemmer peker på at det er gledelig å se at stadig flere gjennomfører den nye femårige lærerutdanningen.

Samtidig vil disse medlemmer vise til at regjeringen Støre kutter viktige kvalitetstiltak i skolene, som krav til kompetanse hos lærerne og opptakskrav til

lærerutdanningen. Videre kutter regjeringen lærerspesialistordningen som ga lærere en karrierevei i klasserommet, og regjeringen fjernet godkjenninggrunnlaget for friskoler med særskilt profil eller yrkesfaglig videregående skole. Dette mener disse medlemmer er bekymringsfullt for norske elever og lærere.

Regjeringen Solberg hadde tidlig innsats som en hovedsatsing i kunnskapspolitikken, og innførte en plikt til intensivopplæring i lesing, skriving og regning i 1.-4. trinn og styrket moderasjonsordningene slik at flere fikk råd til SFO-plass. Disse medlemmer peker på at dette, kombinert med Fagfornyelsen og nye læreplaner i hele grunnopplæringen, har lagt grunnlaget for videreutvikling av kvalitet, innhold og en mer motiverende skole som sørger for at flere mestrer og gjennomfører skolegangen.

Disse medlemmer peker på at gode SFO-tilbud er viktig for å skape en inkluderende arena som er en god ramme rundt skolehverdagen for de yngste elevene.

Disse medlemmer vil vise til Meld. St. 21 (2020–2021) Fullføringsreformen – med åpne dører til verden og fremtiden, som har bidratt med en historisk utvidelse av retten til videregående opplæring. Gjennom blant annet å gi en rett til fullføring av opplæringen, øke fleksibiliteten, mulighet til rekvalifisering, styrke tilbudet til de som ikke får læreplass, og innføre tiltak for barn og unges psykiske helse, tok Stortinget og regjeringen Solberg viktige grep for at flere skal få et grunnlag for varig tilknytning til arbeidslivet.

Disse medlemmer peker på at for å gjøre de utvidede rettighetene i Fullføringsreformen reelle, trengs det tiltak og midler som særlig sikrer at voksne uten fullført videregående opplæring får tilgang og mulighet til å følge og fullføre et opplæringsløp. Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett hvor det settes av midler til nye prosjekter som øker tilgangen til videregående opplæring for voksne.

Disse medlemmer viser videre til Høyres alternative statsbudsjett hvor det foreslås midler til en oppstart av ungdomsskolereform gjennom innfasing av en ekstra naturfagstime på ungdomstrinnene, flere talententre i realfag, gjeninnføring av lærerspesialistordningen og bedre oppfølging av elever som ikke er i opplæring, eller som står i fare for å droppe ut av skolen.

Disse medlemmer vil at kommunene skal utvikle kvalitet i skolen, fremfor å bevare utdatert skolestruktur. Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett hvor det foreslås å fjerne bindingen på regjeringens «grunnskoletilskudd».

Disse medlemmer mener yrkesfagene er avgjørende når landet skal rustes for fremtiden og stadig nye utfordringer skal løses. Fagarbeidere er viktige for å sikre velferdssamfunnets bærekraft og omstillingen til en grønn og fremtidsrettet norsk økonomi. Disse medlemmer er derfor glade for at regjeringen Solberg styr-

ket yrkesfagene betraktelig i perioden 2013 til 2021, og at lærlingtilskuddet ble gitt en historisk økning. Inkludert forslaget til budsjett for 2022 økte lærlingtilskuddet med over 22 000 kroner per kontrakt i løpet av regjeringen Solbergs periode. Det å sikre en økt andel elever som fullfører og består, ikke minst innen fag- og yrkesopplæringen, er avgjørende for å dekke fremtidens kompetansebehov.

Lære hele livet, kompetanse for konkurransekraft

Disse medlemmer viser til at Meld. St. 14 (2019–2020) Kompetansereformen – Lære hele livet som ble lagt frem våren 2020, hvor målene er at ingen skal gå ut på dato i arbeidslivet, og at kompetansegapet mellom hva arbeidslivet trenger og hva som finnes hos arbeidstakerne, tettes. Kompetanseprogrammet bidrar til å styrke arbeidet med tre-parts bransjeprogram og nye fleksible videreutdanningstilbud i samarbeid med arbeidslivet. Disse medlemmer mener det er behov for styrking av de kompetansepolitiske virkemidlene og sørge for at vi gjennom hele utdanningsløpet og arbeidslivet kontinuerlig tenker på kompetanseutvikling og omstillingsevne hos både enkeltmennesket og i samfunnet som helhet.

Disse medlemmer viser til regjeringens forslag til statsbudsjett hvor det kuttes i en rekke av virkemidlene under Kompetanseprogrammet. Dette skjer i en tid der behovet for omstilling og kompetanseheving i arbeidslivet er stort, og evalueringene viser at blant annet bransjeprogrammene fungerer godt. Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett hvor det foreslås midler til en etablering av flere bransjeprogram og økt satsing på modulstrukturert opplæring for voksne.

Kunnskap for å håndtere store utfordringer

Disse medlemmer viser til det viktige samfunnsoppdraget som ligger til institusjonene i høyere utdannings- og forskningssektoren, og hvordan veien til å løse de store globale utfordringene går gjennom utdanning, forskning og utvikling. Samtidig vil disse medlemmer peke på det ansvaret universitet og høyskoler har og det bidraget sektoren gir mht. å opplyse samfunnsdebatter, gi grunnlag for kunnskapsbasert politikkutvikling og innovere det offentlige velferdstilbudet.

Disse medlemmer peker på at det å samarbeide på tvers av landegrenser for å bryte kunnskapsbarrierer og finne løsninger på de store utfordringene verden står overfor, både er viktig og nødvendig. En sterk og aktiv deltakelse i de europeiske rammeprogrammene bidrar til å styrke et kunnskapsintensivt og konkurransedyktig næringsliv gjennom nettverk, kompetanse og kapital. Disse medlemmer peker på viktigheten av å motivere og legge til rette for en sterk

norsk deltakelse fra både private og offentlige forsknings-, utviklings- og innovasjonsmiljøer.

Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett hvor det foreslås en rekke satsinger på mer forskning for å håndtere det grønne skiftet og styrke konkurransekraften i næringslivet. Samtidig styrker Høyres alternative budsjett fri og grunnleggende forskning, og satses på flere doktorgrader i samarbeid med næringslivet.

Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg gjennom tydelige ambisjoner styrket studentvelferden, innførte 11 måneders studiestøtte og bevilget penger til rekordstore tildelinger til bygging av studentboliger. Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett hvor det foreslås å ytterligere styrke studentenes kjøpekraft gjennom å øke rammen for studielån hos Lånekassen.

Disse medlemmer peker på behovet for flere kompetente arbeidstakere med rett kompetanse. Regjeringen Solbergs satsing på flere studieplasser gjennom covid-19-pandemien har vært viktig for å sikre ledige og arbeidstakere med omstillingsbehov muligheten til å studere, og disse medlemmer registrerer at regjeringen nå faser disse ut igjen. Disse medlemmer mener dette er lite hensiktsmessig i en situasjon med et stort udekket kompetansebehov, og viser til Høyres alternative statsbudsjett som foreslår å videreføre 500 studieplasser innen IKT.

3.3 Generelle merknader fra Fremskrittspartiet

Utdanning med kvalitet

Komiteens medlem fra Fremskrittspartiet mener en god utdanningssektor er avgjørende for å utvikle morgendagens talenter og arbeidskraft som skal bidra til fortsatt verdiskaping i samfunnet. Det er det offentliges ansvar å legge til rette for gode rammevilkår slik at vi får kvalitet i alle utdanningsledd – fra barnehage til universitet. For å få god kvalitet er det viktig å tilby alternativer slik at folk kan velge selv. Dette medlem mener regjeringens angrep på private aktører er ødeleggende, og vil gå ut over tilbudet til vanlige folk. Dette medlem mener også at regjeringens politikk overfor private institusjoner og tilbydere i kunnskapssektoren skaper et større classeskille hvor egen økonomi blir avgjørende for hvem som kan benytte seg av private tilbud. Det bør ikke være viktig hvem som leverer tjenesten, men kvaliteten på det som leveres.

Sikre de private barnehagene

Dette medlem mener de private barnehagene er viktige. Det store mangfoldet – små og store, kommersielle og ideelle – sikrer foreldre stor valgfrihet. Dette medlem viser til de mange undersøkelsene som viser

at de private barnehagene i snitt har høyere tilfredshet og lavere sykefravær enn offentlige, og står for omtrent halvparten av barnehagetilbudet nasjonalt.

Dette medlem mener regjeringen bruker kutt i pensjonstilskudd til å oppnå sitt mål om færre private barnehager. Dette medlem vil fortsette å jobbe for fortsatt likebehandling av private og offentlige barnehager, og vil at private skal få dekket sine reelle utgifter til pensjoner, bemanningsnorm og andre offentlige pålegg. Dette medlem mener dette er et angrep på anstendige pensjonsvilkår for ansatte i private barnehager. Dette medlem viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett hvor det foreslås å bevilge betydelige midler for å reversere kuttene i pensjonskostnadene og sikre likebehandling av kommunale, ideelle og private barnehager.

Verdens beste skole

Dette medlem mener norske barn har krav på verdens beste undervisning. For å få til dette mener dette medlem at man må bruke verktøy for å måle kunnskap, slik som nasjonale prøver, for å kartlegge hvor skoen trykker og hvor man må legge ekstra innsats. Skolen må være fleksibel og åpen, og tilpasset hver enkelt elevs nivå. Her må det være stort rom for tilpassede, lokale løsninger. Gode tiltak som gir mangfold og kvalitet i sektoren skal styrkes.

Dette medlem mener pandemien var et svært forstyrrende inngrep i utdanningsløpet til norske elever. Pandemien ble etterfulgt av en langvarig lærerstreik. Dette medlem mener det er viktig å følge opp de elevene som opplever særskilte utfordringer som følge av dette, og fokusere på å tette de kunnskapshullene som har oppstått i den generelle opplæringen. Dette medlem mener derfor at de store summene som det offentlige har spart på lærerlønninger under streiken må beholdes i skolevesenet og investeres i økt aktivitet og kvalitet i skolen.

Utdanning til arbeid

Dette medlem mener det er viktig å gi elever og studenter mulighet til å velge utdanninger som gir dem arbeid som bidrar til verdiskapingen i samfunnet. Det er behov for mer markeds- og verdiskapingsrettet utdanning. Mange bedrifter sliter med å få tak i ansatte med yrkesfaglig kompetanse, og fylkene prioriterer ikke utdanningstilbudene godt nok.

Dette medlem viser derfor til Fremskrittspartiets alternative budsjettforslag hvor styrking av yrkesfaglinjene prioriteres, og hvor det foreslås midler til 1 500 ekstra fagskoleplasser. Videre mener dette medlem at finansieringssystemet for universiteter og høyskoler må endres slik at arbeidsmarkedets behov og jobb etter studiet vektlegges mer, og stimulerer til tettere samarbeid mellom universiteter, høyskoler, fagskoler, regioner,

kommuner og næringslivet. Det vil gi flere skoleplasser som gir studentene mulighet til å komme raskt ut i verdiskapende og relevant arbeid.

Bedre økonomi for studentene

Dette medlem viser til den kraftige økningen i mat- og strømprisene som har gjort en allerede stram studentøkonomi enda verre for mange studenter. Dette medlem viser til Fremskrittspartiets alternative budsjettforslag hvor det foreslås å øke studiestøtten til 1,5 G i løpet av fire år. Dette medlem viser til at Fremskrittspartiet ønsker å knytte støtten til grunnbeløpet i folketrygden, slik at den oppjusteres hvert år. Dette medlem mener dette grepet vil gi studentene en bedre økonomi, og mer forutsigbarhet i hverdagen.

Dette medlem mener regjeringens forslag om å redusere stipendandelen for norske studenter som studerer og betaler skolepenger i utlandet vil øke kostnaden for å studere i utlandet betraktelig. Dette medlem mener at regjeringen med dette skaper et sosialt skille der studier i utlandet i større grad kun blir mulig for de med best økonomi eller mest velstående foreldre. Dette medlem mener at staten må legge til rette for like muligheter for alle nordmenn, uavhengig av økonomisk bakgrunn, og går derfor mot regjeringens foreslåtte kutt i stipendandelen.

Videre viser dette medlem til Fremskrittspartiets alternative budsjett.

3.4 Generelle merknader fra Sosialistisk Venstreparti

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til partiets alternative statsbudsjett, hvor det foreslås en økning på 2,79 mrd. kroner til utdanningsformål. Den kraftige økningen handler om å skape skoler og barnehager som gir alle like gode muligheter til å lykkes, og å gjøre forskning og høyere utdanning til en motor for det grønne skiftet.

Trygge og gode barnehager

Dette medlem peker på at Sosialistisk Venstreparti vil ha en barnehage som gir alle barn like muligheter, som bidrar til å utjevne sosial ulikhet og som veileder barna i lek og læring for å utvikle seg i et fellesskap. Dette medlem understreker at barn i barnehage trenger nok barnehagelærere og andre ansatte med kompetanse og forståelse for barns behov. Samtidig er det viktig at alle barn får mulighet til å gå i barnehagen – da trengs det flere barnehageplasser. Derfor viser dette medlem til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å opprette 3 200 nye barnehageplasser.

Dette medlem viser også til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett vil stoppe velferdsprofitører og stanse utbyggingen av nye kommersielle

barnehager, trappe ned videreføringen av kontrakter med kommersielle selskaper og sørge for at kommunene har, og bruker, forkjøpsrett til private barnehager. Dette medlem mener videre at tiden er overmoden for å sørge for at hver krone som fellesskapet gir til barnehage, faktisk går til barnas tilbud.

Mer praktisk og variert undervisning

Dette medlem viser til at mer praktisk og variert læring helt fra barnetrinnene til høyere yrkesfaglig utdanning er en hovedsatsing for Sosialistisk Venstreparti i partiets alternative statsbudsjett. Dette medlem vil gi skolene verktøyene som trengs for å bedre ivareta de forskjellige måtene forskjellige elever lærer på. Skolen skal være til både for teoretikeren og praktikeren, og dessuten henger dette som oftest sammen.

Dette medlem viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative statsbudsjett vil prioritere mer tid, bedre utstyr og riktig kompetanse til de praktisk-estetiske fagene i grunnskolen, og vil arbeide for mer praktiske og varierte læremetoder i alle fag. Dette innebærer innføring av en rentekompensasjonsordning for oppgradering av spesialrom for de praktisk-estetiske fagene, fordi lærere melder om altfor dårlige lokaler og utstyr. Dette medlem understreker at disse tiltakene skal bidra til å gi læreren mulighet til å gjøre fagene og undervisningen mer relevant.

Krafttak for yrkesfag

Dette medlem viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett foreslår et krafttak for yrkesfagene med flere lærere, bedre utstyr og flere lærlingeplasser. Norge trenger hundre tusen nye fagarbeidere i 2030. Derfor må rekrutteringen til yrkesfag og fullføringen opp. Skal vi lykkes med det, mener dette medlem at alle elever i videregående opplæring må sikres en reell rett til å fullføre utdanningen sin, også den delen av opplæringen som foregår i lære. Derfor vil dette medlem at lærlingeplass skal lovfestes som en rettighet for elevene, med en tilsvarende plikt for fylkene til å sørge for at alle elever får lærlingeplass og kvalifiseres til å gå ut i lære. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å øke lærlingetilskuddet med 105 mill. kroner.

Videre vil dette medlem fremheve at Sosialistisk Venstreparti i alternativt statsbudsjett foreslår å starte arbeidet med å øke lærertettheten i videregående skole, og at yrkesfagene prioriteres i denne satsingen. Det er i det alternative budsjettet satt av 100 mill. kroner til flere lærere på yrkesfag. Nok kvalifiserte lærere er avgjørende for å lykkes med opplæringen, og særlig i yrkesfagene er det behov for tett undervisning i mindre grupper.

Nok kvalifiserte lærere

Dette medlem understreker at det viktigste for å lykkes med skolen er nok kvalifiserte lærere, med tid og

tillit til å gjøre jobben sin. Derfor prioriterer Sosialistisk Venstreparti i det alternative budsjettet en rekrutteringspakke for flere lærere i grunnskolen, økt lærertetthet på videregående og ikke minst økte ressurser til laget rundt eleven. I tillegg vil dette medlem trekke frem at Sosialistisk Venstreparti også setter av 20 mill. kroner for å opprette flere studieplasser for helsesykepleiere, nettopp for å styrke laget rundt eleven.

SFO for alle, uten klasseskiller

Dette medlem viser til at mange familier ikke har råd til å benytte seg av SFO. Mens de fleste ungene kan fortsette leken og læringen, så må noen barn gå alene hjem. Dette medlem mener at dette klasseskillet må fjernes. Derfor er gratis SFO for alle barn på 1. til 4. trinn en av Sosialistisk Venstrepartis store, prioriterte velferdsreformer. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å fortsette opptrappingen med å gjøre SFO gratis for alle barn på 2. trinn i 2023. Dette medlem understreker at når alle barna kan delta i SFO, så vil arbeidet med økt kvalitet i tilbudet settes inn i et helt nytt spor, med økt kompetanse, bedre bemanning og et variert innhold i samarbeid med kulturskole og andre lokale fritids- og kulturaktiviteter.

Studentvelferd

Dette medlem slår fast at alle skal ha lik rett til utdanning. At alle – uavhengig av økonomi, også arbeiderklassens barn – skal kunne ta høyere utdanning, er et viktig frihetsprosjekt. Likevel er den like retten til utdanning under press, når studiestøtten ikke samsvarer med de faktiske utgiftene i et studentliv. Dette medlem understreker at trygge rammer og nok tid til å fokusere på studiene ikke skal være forbeholdt de med foreldre som kan sponse studentlivet. Derfor viser dette medlem til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å øke studiestøtten til 1,4 G. Det betyr at studentene vil få 14 188 kroner i måneden i basislån, eller 156 068 kroner i året. Det er 27 181 kroner mer i året og 2 471 kroner mer i måneden enn slik det er i dag. Dette vil være første ledd i en større opptrapping.

Dette medlem er også opptatt av å bevare gratisprinsippet i utdanningen og viser til at det i Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett er satt av 75 mill. kroner for å reversere studieavgiften for internasjonale studenter. Videre er dette medlem også opptatt av å få på plass et studentombud for fagskolestudentene. Dette medlem viser derfor til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative statsbudsjett foreslår å opprette et nasjonalt studentombud for fagskolestudenter. Videre peker dette medlem på at rekordmange studenter sliter med sin psykiske helse, mange er ensomme og savner noen å snakke med. Derfor foreslår Sosialis-

tisk Venstreparti i sitt alternative statsbudsjett økte ressurser til det psykiske helsetilbudet for studenter og til aktiviteter i regi av studentfrivilligheten. I det alternative budsjettet er det satt av 30 mill. kroner til psykisk helse og velferdstilbud for studenter.

Forskning, kompetanse og høyere utdanning for det grønne skiftet

Dette medlem mener at forskning, høyere utdanning og kompetanse kan og må være en motor for det grønne skiftet. Forskning og innovasjon knyttet både til omstilling av næringer og til å finne klimaløsninger er avgjørende for å lykkes. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det både foreslås å øke de totale rammene til forskning og høyere utdanning, og samtidig rette ressursene inn mot studieplasser og forskning for det grønne skiftet.

3.5 Generelle merknader fra Rødt

Komiteens medlem fra Rødt viser til at Rødts mål er at utdanning skal være tilgjengelig for alle, uavhengig av hvor man bor og hvor mye ens foreldrene tjener. Rødt ønsker å sikre et praktisk orientert utdanningstilbud i hele landet, og ønsker en storstilt satsning på praktisk læring, yrkesfag og fagskoler for å sikre elevenes behov for variert læring og samfunnets behov for fagarbeidere.

Dette medlem understreker viktigheten av å styrke fellesskapet også i barnehagesektoren, og ønsker på sikt at barnehage skal være gratis på linje med skole. I Rødts alternative budsjett foreslås det å bevilge penger til å fase inn gratis barnehage, årskull for årskull, med mål om gratis barnehage for alle. Rødts alternative budsjett begynner med femåringene, slik at alle barn kan bli en del av et større fellesskap før de begynner på skolen. God kvalitet i barnehagen er avhengig av barnehagefaglig kompetanse og god bemanning. Dette medlem viser til at Rødt i sitt alternative budsjett foreslår å bevilge midler til flere barnehagelærere og fagarbeidere i barnehagene, samt overføringene til kommunene med flere milliarder kroner, slik at kommunene kan oppfylle bemanningsnormen i barnehagene og sette inn vikarer fra dag én.

Dette medlem understreker at skattepenger bevilget til barnehage skal gå til barnas beste og gode lønns- og arbeidsvilkår for de ansatte, ikke privat profit. Private barnehager får tilskudd fra det offentlige til å dekke barnehageansattes pensjon, uavhengig av de reelle kostnadene. Rødt ønsker å endre modell til kostnadsdekning av de faktiske pensjonsutgiftene til barnehagene for å sikre at penger bevilget til pensjon faktisk går til pensjon.

Dette medlem mener at lærere med nok tid og ressurser er en forutsetning for å sikre barns behov for

læring. I Rødts alternative budsjett vil partiet derfor prioritere og gradvis utvide tida til kontaktlærerne.

Dette medlem mener det er avgjørende å styrke laget rundt barna og elevene. I sitt alternative budsjett ønsker Rødt å øke antall miljøarbeidere, spesialpedagoger og stillinger i PP-tjenesten med mål om å på sikt innføre en bemanningsnorm for tjenesten. I Rødts alternative budsjett foreslås det også å øke bevilgningene til skolehelsetjenesten og helsestasjonene med midler til 100 nye stillinger, slik at barn og unge får tettere oppfølging.

Dette medlem ønsker å peke på at Norge ifølge SSB kommer til å mangle nesten 100 000 fagarbeidere fram mot 2035. Rødt mener det er nødvendig med en kraftfull satsning på en praktisk skole fra første stund, på yrkesfag og fagskolene for å sikre framtidens behov for fagarbeidere. I sitt alternative budsjett øker Rødt dagens utstyrstipend, setter av midler til fond for opprusting av verksteder på yrkesfag, og øker lærlingtilskuddet med 2 500 kroner. Regjeringen har lovet å opprette 1 000 nye fagskoleplasser hvert år. På to budsjetter har de kun kommet med 500 plasser. Rødts alternative budsjett leverer på regjeringens lovnader, og øker med ytterligere 1 500 fagskoleplasser. Dette medlem mener dette er helt nødvendige tiltak for å sikre tilstrekkelig arbeidskraft til sentrale samfunnsområder. Når man ikke har gode nok utdanninger og mange nok fagarbeidere, åpner det dørene for et useriøst arbeidsliv og innleie fra bemanningsbyråer.

Dette medlem fastholder at høyere utdanning skal være gratis, uavhengig av hvor du kommer fra og hva foreldrene dine har på konto. Regjeringen foreslår å innføre studieavgift for internasjonale studenter fra land utenfor EØS og Sveits. Rødt mener dette er et usolidarisk og smålig kutt, og reverserer i sitt alternative budsjett denne innføringen. I Rødts alternative budsjett foreslås det også å øke borteboerstipendet til 6 000 kroner i måneden, øke studiestøtten til studenter til 1,25 G fra 1. januar og å bevilge penger til 1 350 nye studentboliger.

3.6 Generelle merknader fra Venstre

Komiteens medlem fra Venstre viser til at verdenssamfunnet er preget av flere kriser samtidig. Da er det viktig å legge til rette for å løse de utfordringene vi står foran akkurat nå, og samtidig ha øye for hvordan vi skal komme oss styrket ut av krisetidene. Omstillingen av norsk økonomi til en klimavennlig og kunnskapsdrevet økonomi er viktig for at landet skal løse langsiktige utfordringer.

Dette medlem viser til at for kunnskapssektoren er det overordnede målet med Venstres alternative budsjett for 2023 å inkludere flere i utdanning, og gi flere mulighet til å begynne og fullføre utdanningsløp. Dette

er et gjennomgående tema i Venstres forslag: Venstre ønsker å fullfinansiere flere av tiltakene fra fullføringsreformen, hjelpe de elevene som har lidd under pandemien og blitt rammet av streiken, og å opprettholde gode ordninger for norske studenter. Gjennom tiltak som bransjeprogram, opplæring for voksne og Kompetansepluss gjør Venstres alternative budsjett det lettere for de som er i arbeidslivet å fylle på med kunnskap og utdanning, slik at man har flere bein å stå på i framtiden og større omstillingsevne.

Grunnopplæringen må sikre at alle elever har et godt utgangspunkt for å delta i samfunnet og arbeidslivet. Da mener dette medlem at opplæringen må være tilpasset elevene og skolen må motivere elevene til læring. De siste årene har skolen vært preget av pandemi og streik, og mange elever har ikke fått den faglige og sosiale læringen som skolen skal gi dem. I Venstres alternative budsjett foreslås det derfor flere tiltak for å styrke skolen, blant annet midler til at skoler som trenger det kan sette inn ekstra virkemidler for å ta igjen tapt faglig og sosial læring. Sommerskole i 2023 kan også være et viktig tilbud for at flere elever kommer gjennom læreplanen og er klare til å begynne på neste trinn. Venstre anerkjenner at læreren spiller en viktig rolle i barn og unges opplæring, og i Venstres alternative budsjett foreslås det derfor en styrking av etter- og videreutdanningen for lærere. I tillegg er det behov for å forlenge ordningen med statlig støtte til læremidler i tråd med nye læreplaner, inkludert digitale læremidler og Venstre foreslår i sitt alternative budsjett å sette av midler til dette.

Dette medlem viser til at fullføringsreformen var den største utvidelsen av retten til videregående opplæring på mange tiår i Norge. Den innebar at elever som velger å begynne på videregående skal ha en rett til å fullføre med bistand fra skolen, og at de som allerede har et fagbrev fra yrkesfaglige utdanningsprogram skal ha muligheten til å ta et nytt fagbrev. Det handler om å forberede unge mennesker på framtidens arbeidsmarked, der man kan trenge flere bein å stå på. Ikke alle tiltakene i reformen er finansiert med regjeringens forslag til statsbudsjett, og derfor foreslår Venstre i sitt alternative budsjett å omdisponere midler til å kunne gjennomføre flere tiltak også før alle rettighetene er på plass i ny opplæringslov.

Dette medlem mener at kunnskap for omstilling ikke bare gjelder de som går i grunnopplæringen i dag. Det er også behov for å gjøre tiltak for de som er videre i høyere utdanning eller arbeidslivet. Venstre foreslår derfor i sitt alternative budsjett blant annet å øke studiestøtten for alle studenter til 1,3 ganger Folkestrygdens grunnbeløp (G). Dette er første del av en opptrapping mot 1,5 G som skal sikre at alle har mulighet til å ta høyere utdanning. For de som er i arbeidslivet foreslås det i det alternative budsjettet å gå videre med flere

bransjeprogram for utdanning rettet mot enkelte sektorer, opprettholde muligheten til å lære grunnleggende ferdigheter mens man er i jobb og fleksible utdannings-tilbud for voksne som lar seg kombinere med å stå i jobb.

Dette medlem vil understreke at for å ta Norge framover trengs ikke bare omstilling og økt tilgang på utdanning, men også en fortsatt satsning på forskning i samarbeid med forskningsmiljøer i våre naboland. Norsk forskning har hatt langsiktige og gode rammebetingelser i lang tid, men er nå truet av kutt og uforutsigbarhet. Forskningen er viktig både for å nå nasjonale mål innenfor klima, men også for å lykkes med en god omstilling og forskning er viktig i seg selv. I sitt alternative budsjett foreslår derfor Venstre å styrke den frie forskningen med 200 mill. kroner.

Dette medlem viser til at et annet mål for Venstre i utdanningspolitikken er å opprettholde det internasjonale samarbeidet om utdanning. Det gagnar både norsk næringsliv, norske læresteder og knytter Norge tettere sammen med verden rundt oss. Derfor foreslår Venstre i sitt alternative budsjett å reversere regjeringens kutt i stipendandelen for norske studenter i utlandet, at høyere utdanning fortsatt skal være gratis for studenter utenfor EU og EØS-området og en styrking av midlene til internasjonalisering i høyere utdanning og forskning.

4. Kunnskapsdepartementet

4.1 Kap. 200 Kunnskapsdepartementet

POST 1 DRIFTSUTGIFTER, POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER OG POST 45 STØRRE UTSTYRSINNKJØP OG VEDLIKEHOLD

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2022–2023).

Komiteen viser til at kapitlet omfatter driftsmidler til Kunnskapsdepartementet. De målene som settes for utdanningssektoren i budsjettproposisjonen, er rettesnorer for departementet.

Komiteen mener et godt og inkluderende læringsmiljø i barnehage og skole legger et viktig grunnlag for et godt liv, videre utdanning og aktiv deltagelse i samfunn og arbeidsliv. Barnehage og skole skal bygge på bredt kunnskapssyn og bidra til at alle barn og unge skal få muligheten til å utvikle seg, tilegne seg kunnskap og danne relasjoner.

Komiteen vil påpeke at skolen er både en dannelses- og læringsarena og må brukes aktivt til å fremme toleranse og humanistiske verdier. Komiteen vil påpeke at kunnskap er grunnlaget for demokrati, velferd, verdiskaping og likeverd.

Komiteen merker seg at departementet mener at det foreligger et godt kunnskapsgrunnlag om barnehage, høyere utdanning og forskning, samt at departementet har kontakt med ulike interesseorganisasjoner for å innhente erfaringer fra blant annet elever og studenter.

Komiteen merker seg at trygghet og samfunnsikkerhet vektlegges sterkere også i Kunnskapsdepartementet, og at det er utarbeidet ulike dokumenter med krav, anbefalinger og veiledninger for arbeidet med samfunnsstrygghet og beredskap i kunnskapssektoren. Dette arbeidet videreføres også i Direktoratet for høyere utdanning (HK-dir) som ble etablert 1. juli 2021.

Komiteens medlem fra Fremskrittspartiet vil understreke betydningen av en kostnadseffektiv offentlig sektor. Dette medlem mener det er rom for kutt i store deler av det offentlige byråkratiet.

Dette medlem viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2023, der det foreslås en reduksjon på kap. 200 post 1 på 76 426 000 kroner, sammenlignet med regjeringens forslag.

4.2 Kap. 201 Analyse og kunnskapsgrunnlag

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2022–2023).

Komiteen understreker viktigheten av at politikken som føres, må være forsknings- og kunnskapsbasert. Komiteen vil påpeke at det er viktig med forskning som stimulerer til tettere samarbeid mellom utdanningsforskningen og lærerutdanningene.

Komiteen merker seg at departementet legger vekt på å følge opp målene i Kunnskapsdepartementets strategi for utdanningsforskning «Forskning, kunnskapsmegling og bruk 2020–2024». Departementet vektlegger særlig behovet for mer kunnskap om digitalisering, oppvekstvilkår for barn og unge, samt forskning knyttet til spesialundervisning.

Komiteen vil fremheve at departementet innenfor høyere utdanning vektlegger å styrke kunnskapsgrunnlaget knyttet til fagskoler, samt studentaktiv læring.

5. Grunnopplæringen

5.1 Kap. 220 Utdanningsdirektoratet

POST 1 DRIFTSUTGIFTER OG POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER.

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2022–2023).

Komiteen understreker Utdanningsdirektoratets viktige funksjon med å sikre implementering av den nasjonale utdanningspolitikken.

Komiteen merker seg at direktoratet er tydelig på at barnehage og skole er viktige arenaer for barn og unge. Videre vektlegges det at alle barn og unge har rett på et inkluderende barnehage- og skolemiljø.

Komiteen deler direktoratets vurdering av at et kompetent personale er avgjørende for et godt tilbud i barnehage og skole, og viser til en satsing på etter- og videreutdanning, samt kompetansehevingsprogram for både barnehage og skolesektoren.

Komiteen har videre merket seg at arbeidet med evalueringen av seksårsreformen ble startet opp i 2020 og at den første delrapporten vil komme i 2022. Oppdraget er utvidet med to rapporter. En nasjonal rammeplan for skolefritidsordningen ble innført 1. august 2021 med mål om et mer likeverdig SFO-tilbud nasjonalt med rom for lokale tilpasninger.

Komiteen vil avslutningsvis peke på at læreplanene på videregående skole nå er ferdig utviklet og igangsettes på de ulike skolenivåene.

Komiteens medlem fra Fremskrittspartiet vil understreke betydningen av en kostnadseffektiv offentlig sektor. Dette medlem mener det er rom for kutt i store deler av det offentlige byråkratiet.

Dette medlem viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2023, der det foreslås en reduksjon på kap. 220 post 1 på 77 264 800 kroner, sammenlignet med regjeringens forslag.

POST 70 TILSKUDD TIL LÆREMIDLER MV.

Komiteen er bekymret over mangelen på universelt utformede digitale læremidler. Komiteen mener at det er behov for en tiltak for å sikre tilgang til universelt utformede digitale læremidler.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt, merker seg at Barneombudet blant annet anbefaler økt nasjonal kontroll av universell utforming av læremidler, for eksempel gjennom en statlig kontroll- eller godkjenningsordning, eller økt tilsyn.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre er kjent med at nynorskelevne ikke får gode nok muligheter til å se sitt eget språk i bruk i digitale læremiddel og læringsverktøy som blir brukt i skolen. Siden 2018 har det blitt bevilget midler til utvikling og innkjøp av nye digitale læremiddel blant annet på nynorsk. Det bør vurderes å åpne for tilskudd til oversetting av eksisterende digitale læringsverktøy som ikke foreligger på både bokmål og nynorsk.

Komiteens medlem fra Fremskrittspartiet fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen følge opp minstemål for læremidler til elever med funksjonsnedsettelse for å sikre universell utforming og et tydeligere regelverk med større ansvarsdeling enn det det er i dag.»

5.2 Kap. 3220 Utdanningsdirektoratet

POST 1 INNTEKTER VED OPPDRAG

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2022–2023).

5.3 Kap. 221 Foreldreutvalgene for grunnsopplæringen og barnehagene

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2022–2023).

Komiteen mener foreldreutvalgene for grunnsopplæringen og barnehagene (FUG og FUB) utfører et verdifullt arbeid for å fremme et godt samarbeid mellom barnehage/skole og hjem.

Komiteen mener et velfungerende barnehage/skole-hjem-samarbeid er viktig for å sikre barn og unge et godt læringsmiljø med gode forutsetninger for utvikling.

Komiteen vil peke på at Foreldreutvalget for grunnsopplæring har en viktig funksjon og rolle overfor myndighetene for å ivareta foreldreperspektivet i utformingen av nasjonal skolepolitikk. Foreldreutvalget for grunnsopplæringen og Foreldreutvalget for barnehager er en ressurs i arbeidet med å forbedre barnehage/skole-hjem-samarbeidet, og gir viktig informasjon og veiledning til foresatte og ansatte i skolen og barnehagen om samarbeidet mellom barnehage/skole og hjem.

Komiteen mener det er gledelig at utvalgene har hatt høy aktivitet og vært synlige til tross for ulempe og restriksjonene knyttet til pandemiårene.

5.4 Kap. 222 Statlige skoler og fjernundervisningstjenester

POST 1 DRIFTSUTGIFTER OG POST 45 STØRRE UTSTYRSANSKAFFELSER OG VEDLIKEHOLD

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2022–2023). Bevilgningen på kapitlet gjelder drift av Sørsamisk kunnskapspark i Hattfjelldal, drift av Samisk videregående skole i Karasjok og Samisk videregående skole og reindriftsskole i Kautokeino, og lønn etter rettsvilkårsavtalen for personale ved nedlagte statlige skoler og

ventelønn for personale fra avviklet statsinternat i Finnmark.

Komiteen vil understreke betydningen av å styrke arbeidet for å bevare og videreutvikle de fem samiske språkene som fremdeles benyttes i Norge, og viser til at disse er opplistet på UNESCOs språkatlas over truede språk. Den samiske videregående skolen, tilbud om fjernundervisning og språksamlinger er i så måte viktige tiltak.

Komiteens medlem fra Rødt viser til det særlige ansvaret for å ivareta samisk språk og kultur. Samisk er første eller andre morsmål for mange elever, og det er viktig at de har tilgang på gode og oppdaterte læremidler på lik linje med norskspråklige elever. Dette medlem mener regjeringens kutt i samiske læremidler må reverseres, og viser til Rødts alternative budsjett hvor dette foreslås.

5.5 Kap. 3222 Statlige skoler og fjernundervisningstjenester

POST 2 SALGSINNTEKTER MV.

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2022–2023).

5.6 Kap. 223 Diamanten skole

POST 1 DRIFTSUTGIFTER OG POST 45 STØRRE UTSTYRSANSKAFFELSER OG VEDLIKEHOLD

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2022–2023). Bevilgningen på kapitlet gjelder drift av Diamanten skole for elever med døvblindhet, som tidligere lå under kap. 222 Statlige skoler og fjernundervisningstjenester. Komiteen merker seg at tilbudet drives av Statped og har et tak på 10 elever, og at det foreslås å bevilge 1,2 mill. kroner mer på kapitlet som følge av høyere driftsutgifter etter flytting av skolen.

5.7 Kap. 224 Tilskudd til freds- og menneskerettighetssentre

POST 70 FRED- OG MENNESKERETTIGHETSSENTRE OG POST 71 DET EUROPEISKE WERGELANDSENTERET

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2022–2023). Kapitlet inkluderer tilskudd til syv freds- og menneskerettighetssentre. Komiteen vil påpeke at freds- og menneskerettighetssentrene er viktige læringsarenaer og bidrar til forskning, dokumentasjon og formidling om viktige hendelser fra vår nære historie som ikke må glemmes. Kunnskapen de formidler fra andre verdenskrig – Holocaust, kunnskap om norsk krigshistorie og fascismen – er spesielt viktig i en tid med

økende fremmedfrykt, antisemittisme og rasisme. Komiteen er spesielt opptatt av at disse sentrene skal formidle historien til ungdom og dekke behovet hele landet har for å få viktig kunnskap fra denne tiden. Komiteen viser til at Demokratisk beredskap mot rasisme og antisemittisme (Dembra) er et tilbud om kompetanseutvikling til skoler i arbeidet mot fordommer og fiendtlighet mot minoriteter.

5.8 Kap. 225 Tiltak i grunnopplæringen

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2022–2023). Komiteen viser til viktigheten av at Fullføringsreformen, jf. Meld. St. 21 (2020–2021) følges opp, og har merket seg at innsatsen øker i forslag til budsjett for 2023. Komiteen vil understreke viktigheten av at også fylkeskommunene forsterker innsatsen i årene som kommer.

POST 1 – POST 60

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2022–2023).

POST 63 TILSKUDD TIL SAMISK I GRUNNOPPLÆRINGEN

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at flertallet vil gjennomføre et krafttak for samisk språk. Flertallet vil trekke frem at flertallet støtter forslaget i proposisjonen om å øke bevilgningen for tilskudd til opplæring i samisk språk i grunnopplæringen med 17,5 mill. kroner, og samtidig styrke bevilgningene til samiske læremidler. Satsingen er en betydelig styrking av opplæring i samisk. Flertallet viser videre til at det i budsjettforliket foreslås å øke tilskuddet til Sametinget med 10 mill. kroner, som også er viktig for Sametingets arbeid med læremidler og undervisning i og på samisk.

POST 64 – POST 68

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2022–2023).

POST 69 TILTAK FOR FULLFØRING AV VIDEREGÅENDE OPPLÆRING

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at partiene er enig om å prioritere tiltak for at flere skal bli kvalifisert til læreplass. Dette er viktig for at flere skal få læreplass, delta i arbeidslivet og for å redusere sosiale forskjeller. Flertallet viser til at partiene foreslår en økning på 350

mill. kroner til tiltak for at flere skal fullføre videregående opplæring. Dette inkluderer videreføring av tilskuddet til fagbrev på jobb. Totalt foreslås det nær 1 mrd. kroner til tiltak for fullføring og kvalifisering i videregående opplæring. Flertallet mener dette er en viktig satsing for å sikre at flere får muligheten til læreplass og gjennomføre fagbrev.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at arbeidslivet stiller stadig større krav til kompetanse. Regjeringen Solbergs satsing på kvalitet og innhold i hele utdanningssystemet, bidro til at stadig flere fullførte videregående skole. Blant voksne er det imidlertid en betydelig andel som ikke har fullført videregående skole. Disse medlemmer viser til representantforslag fra Høyre, Dokument 8:274 S (2021–2022) og Innst. 44 S (2022–2023) om styrking av videregående opplæring for voksne. Disse medlemmer viser til Høyres alternative budsjett hvor dette forslaget følges opp med å foreslå en søknadsbasert ordning på 50 mill. kroner til prosjekter som øker tilbudet om videregående opplæring for voksne. Disse medlemmer viser videre til Høyres alternative statsbudsjett med forslag om å styrke modulbasert opplæring og økte midler til flere bransjeprogrammer slik at flere kan få utdanning mens de står i jobb.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstre foreslår å fullfinansiere en rekke tiltak i Fullføringsreformen i sitt alternative statsbudsjett, og foreslår å finansierer dette gjennom en økning på posten og en omprioritering innenfor posten. I kombinasjon med at Venstre øker lærlingtilskuddet generelt, gir dette en kraftig styrking av tiltakene for fullføring i videregående opplæring.

Komiteens medlem fra Rødt viser til at Bransjeprogrammene er utviklet i samarbeid med partene i arbeidslivet, og er et spleiselag som gir arbeidsfolk gratis kurs og videreutdanning. Bransjeprogrammene er ifølge fagbevegelsen et helt sentralt virkemiddel for å sikre omstilling og et seriøst arbeidsliv i utsatte bransjer.

Dette medlem viser derfor til at det i Rødts alternative statsbudsjett foreslås å doble tilskuddet til «Fagbrev på jobb» slik at ordningen kan utvides.

Oppfølgingstjenesten

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre viser til at posten dekker kostnader knyttet til tiltak for fullføring og kvalifisering i videregående opplæring, herunder tiltak for oppfølging av Meld. St. 21 (2020–2021) Fullføringsreformen, jf. Innst. 585 S (2020–2021). Reformen innebærer en utvidelse av retten til videregående opplæring, blant annet ved at elever gis en rett til å fullføre og til å ta et

nytt fagbrev. Stortingsmeldingen inneholdt en rekke kostnadsestimerte tiltak, som for eksempel systematisk oppfølging av elever som står i fare for å falle fra, ett ekstra års opplæring for elever som har innvandret og har svake ferdigheter, utvidelse av målgruppa for Oppfølgingstjenesten, utprøving av innføringsfag og tiltak for å forebygge psykiske plager, men bare noen av tiltakene følges opp i forslaget til statsbudsjett for 2023.

Disse medlemmer vil særlig trekke fram det viktige arbeidet som gjøres av Oppfølgingstjenestene (OT), som har ansvar for å følge opp ungdom med rett til videregående opplæring som ikke er i opplæring eller arbeid. OT er et godt virkemiddel for å fremme inkludering i samfunnet og legge bedre til rette for at flere kan fullføre videregående opplæring. Skoleåret 2021/22 var det registrert 13 521 ungdommer i Norge i OTs målgruppe, og tallet ventes å øke til ca. 30 000 ungdommer med ny opplæringslov og utvidelse av målgruppen, altså 17 000 flere i målgruppen. Disse medlemmer mener det kommer til å kreve en større satsning på arbeidet i OT i årene framover.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett hvor det foreslås å styrke Oppfølgingstjenesten med 10 mill. kroner over Kommunaldepartementets budsjett.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Kunnskapsdepartementets proposisjon til statsbudsjettet foreslår regjeringen at det bevilges 8,5 mill. kroner over rammetilskuddet til fylkeskommunene til å utvide målgruppa for Oppfølgingstjenesten, men tjenesten er ikke omtalt i Kommunaldepartementets fagproposisjon. Dette medlem frykter derfor at tjenesten kan «falle mellom to stoler», og foreslår at OT finansieres over Kunnskapsdepartementets budsjett i 2023.

Prøveforsøk i yrkesfag

Komiteen viser til lokale og regionale modeller for desentralisert, yrkesfaglig videregående opplæring i bedrift i distriktene, som Steigenmodellen og LOSA. Komiteen mener ulike tiltak og modeller for økt gjennomføring av videregående opplæring er positiv, og at det må legges til rette for dette fra nasjonale myndigheter.

POST 74 PROSJEKTTILSKUDD OG POST 75 GRUNNTILSKUDD

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Venstre, viser til at utfordringene knyttet til skeives livsvilkår i Norge fortsatt er store, og at dette er uløselig knyttet til kunnskap og aksept i storsamfunnet. Flertallet mener at

kunnskap, aksept om, og kompetanse i å håndtere kjønns- og seksualitetsmangfold er grunnleggende, og har en naturlig plass fra den tidligste grunnopplæringen av barn, og hele veien gjennom skole- og utdanningsløp. Temaet er av særlig stor relevans for utdanningene som utdanner framtidens utøvere av velferdsprofesjoner.

Komiteens medlem fra Rødt vil peke på at selv om dette synet er bredt forankret i læreplanene både for grunnskole, videregående og mange høyere utdanningsløp, er resultatene knyttet til dette mangelfulle.

Dette medlem framholder at den største innsatsen for å øke kompetansen om LHBTI innenfor utdanningssystemene og samfunnsinstitusjonene i dag gjøres av foreningen FRI gjennom tiltaket Rosa Kompetanse. Tiltaket finansieres i dag gjennom tilskudd fra ulike departement for tiltak i ulike sektorer, og lider under økonomisk uforutsigbarhet. Dette medlem mener at så lenge tiltaket fyller et helt grunnleggende hull i grunnopplæringen, er det rimelig å samle finansieringen av Rosa Kompetanse under kap. 225 post 75. Dette medlem viser til Rødts alternative budsjett hvor det foreslås å samlet bevilge 11 mill. kroner i tilskudd til Rosa Kompetanse for å ivareta dagens aktivitet og også imøtekomme økt etterspørsel i flere sektorer.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Rosa kompetanse sitt viktige arbeid i skolen med å bidra til et helsefremmende og trygt psykososialt miljø, der barn og elever som bryter med normer for kjønn og seksualitet, kan uttrykke seg fritt, være trygge og bli inkludert. Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett, der det foreslås å øke bevilgningene til dette formålet for å imøtekomme den økende etterspørselen fra skoler.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Venstre vil trekke fram det gode arbeidet som blant annet Teknisk Senter AS i Flekkefjord gjør, som et fremragende eksempel på hvordan barn og ungdom kan hjelpes til å bedre mestre blant annet realfag og tekniske fag.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen støtte opp om det gode arbeidet til Teknisk Senter AS i Flekkefjord, som et fremragende eksempel på hvordan barn og ungdom kan hjelpes til å bedre mestre blant annet realfag og tekniske fag.»

5.9 Kap. 3225 Tiltak i grunnopplæringen

POST 4 REFUSJON AV ODA-GODKJENTE UTGIFTER

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2022–2023).

5.10 Kap. 226 Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2022–2023).

Komiteen merker seg at bevilgningen skal medvirke til å nå de statlige sektormålene som er omtalt i proposisjonen og slik styrke kvalitetsarbeidet innen definerte satsingsområder og nasjonale strategier som støtte til det lokale kvalitetsutviklingsarbeidet. Komiteen vil understreke at hovedansvaret for arbeidet med kvalitetsutvikling i grunnopplæringen ligger hos skoleeierne, finansiert gjennom kommunenes frie inntekter. Komiteen mener imidlertid det er viktig at staten bistår og supplerer dette arbeidet gjennom ulike støtte- og veiledningstiltak finansiert over dette budsjettkapittelet.

Komiteen er kjent med at forvaltningen av midlene og gjennomføringen av de ulike tiltakene i stor grad er delegert til Utdanningsdirektoratet og andre statlige aktører som bidrar inn i prosjekter og tiltak.

Komiteen viser for øvrig til proposisjonen og omtalene av de enkelte tiltakene, herunder budsjettekniske endringer.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at flertallet, innenfor et stramt budsjett, har prioritert å styrke bevilgningene til en rekke kvalitetsforbedrende tiltak i grunnskolen og i videregående opplæring. Flertallet viser til at regjeringen tar sikte på å legge fram forslag til ny opplæringslov våren 2023. Flertallet merker seg at budsjettforslaget inkluderer finansiering av merkostnader som påløper som en konsekvens av nye og forsterkede oppgaver følger av implementeringen av ny lov i 2023. Flertallet mener dette er viktig med tanke på en rask implementering av nye og forsterkede oppgaver.

Flertallet mener videre det er viktig at regjeringen foreslår å fortsette opptrappinga av kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis med en bevilgning på tilsammen 150 mill. kroner i 2023.

Komiteens medlem fra Fremskrittspartiet viser til at Fremskrittspartiet fremmet forslag i trontaledebatten om at Stortinget ber regjeringen om å følge opp at oppsparte offentlige midler som følge av lærerstreiken kommer barn, unge og innholdet i skolen til gode.

Tillitsreform

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, og Rødt, viser til at Tillitsreformen er et viktig prosjekt i arbeidet med fornying og utvikling av offentlig sektor. Målet med reformen er å gi ansatte en bedre arbeidshverdag gjennom økt tillit og autonomi til å bruke sin kompetanse i jobben, og at innbyggerne slik får bedre tjenester.

Flertallet vil understreke at innholdet i Tillitsreformen skal utvikles nedenfra i samarbeid mellom partene og brukerorganisasjonene. Flertallet imøteser dette arbeidet og har forventning til at dette skal redusere omfanget av rapportering og detaljstyring ovenfra, frigjøre tid til kjerneoppgaver og gi ansatte større faglig handlingsrom i å utføre oppgavene. Flertallet støtter forslaget i proposisjonen om å bevilge 10 mill. kroner til dette, blant annet til lokale piloter og prosjekter i barnehager og skoler. Flertallet imøteser at regjeringen kommer tilbake til Stortinget på egnet vis med omtale av status på tillitsreformen på utdanningsfeltet.

Tiltak etter pandemien

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre viser til at mange elever har opplevd svært vanskelige vilkår for læring de senere årene på grunn av pandemien 2020–2022 og lærerstreiken i 2022. Under pandemien mistet mange elever det sosiale læringsmiljøet da mye undervisning foregikk digitalt, og spesielt de elevene med svakest læringspotensial kan ha mistet mye faglig utbytte av lengre perioder med hjemmeskole. Selv om det er kommunenes ansvar å sørge for å ta igjen tapt læring, bør man fra nasjonalt hold også bidra til å gjøre det mulig for skoler som var særlig rammet av pandemien og streiken, å sette inn ekstra tiltak for å følge opp elevene tettere i 2023.

Disse medlemmer viser videre til at regjeringen Solberg satte av midler til å ta igjen tapt faglig og sosial læring på denne budsjettposten i 2021 og 2022. Regjeringen foreslår å fase ut ordningen fra 2023.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative budsjett hvor det foreslås å opprettholde bevilgningen på 216 mill. kroner i 2023.

Forskning, evaluering og data for vurdering av kvalitet i skolen

Komiteens medlem fra Rødt viser til at internasjonale trender i utdanningspolitikken, tydelig inspirert av konkurranseorienterte styringsverktøy fra kommersiell sektor, de siste to tiårene har gått i retning av økt vekt på tallfesting, prestasjonstesting og rangering, ikke minst i grunnskolen. Disse trendene har fått mer og mer fotfeste i Norge. Behovet for sammenlign-

bare data, ofte skapt gjennom testing, kartlegging og måling, har vært løftet frem som viktig i arbeidet med å fremme kvalitet og læring.

Dette medlem mener man må utvikle styrings-systemene på en måte som vektlegger samarbeid framfor konkurranse, kvalitative mål fremfor kvantitativ måling, og læring framfor prestasjoner. Dette medlem mener derfor at Norges deltakelse i internasjonale kunnskapsundersøkelser som PISA og TIMSS skal avvikles.

Fornyelse av innholdet i skolen

Komiteens medlemmer fra Høyre mener det er viktig å videreføre tilskuddet til læremidler på samisk, og går imot regjeringens forslag til kutt. Disse medlemmer viser til Høyres alternative budsjett hvor det foreslås å styrke tilskuddet med 9 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Rødt viser til at bevilgningene til læremidler i forbindelse med fagfornyelsen er vesentlig lavere enn under innfasingen av Kunnskapsløftet. En undersøkelse viser at for 76 pst. av tillitsvalgte lærere i norske grunnskoler hadde deres skole i liten grad økonomiske midler til å fornye læremidlene etter innføringen av fagfornyelsen i august 2020. Lærere slår alarm om en lærebokkrise som følge av læremiddelmangelen, om at det kopieres mye mer enn det avtalen om kopiering gir adgang til og at elevene har utdaterte lærebøker.

Dette medlem viser til Rødts alternative budsjett som foreslår å styrke tilskudd til fornyelse av læremidler i kommunene med 40 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at regjeringen foreslår å fase ut tilskuddet til nye læremidler i forbindelse med innføringen av fagfornyelsen. Tilskuddsordningen skal bidra til å dekke merutgifter som kommunene har til innkjøp av nye læremidler til fagfornyelsen. Selv om det er kommunenes ansvar å sørge for innkjøp av oppdaterte og relevante læremidler i skolen, er det fremdeles mange elever som kun har tilgang på utdaterte læremidler. Etter noen turbulente år for norske kommuner, mener derfor dette medlem at det er grunnlag for å opprettholde tilskuddsordningen til nye læremidler i tråd med de nye læreplanene for grunnopplæringen. Dette vil bidra til en reell implementering av det nye læreplanverket LK2020.

Vurderingsformer

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til budsjettforliket og vedtak 90 fattet i finansdebatten, hvor Stortinget ber regjeringen iverksette forsøk og utprøvinger med alternativer til dagens eksamensordning i videregående skole og

ungdomsskole. Forsøkene og utprøvingene følges med bistand og erfaringsinnhenting.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt, mener det er viktig at også sluttvurderingsformene skal utvikles i tråd med fornyelsen av læreplanene og utviklingen av skolen i retning mer praktisk og variert undervisning, da sluttvurdering også påvirker undervisningen, selv om dette ikke en uttalt funksjon ved sluttvurderingen.

Seksualitetsundervisning

Komiteens medlem fra Rødt ønsker et kompetanseløft både for lærere, og i lærerutdanninga, om seksualitetsundervisning, og viser til Rødts alternative budsjett hvor det er satt av 20 mill. kroner til dette kompetanseløftet. Dette medlem mener at økt kunnskap og trygghet knyttet til temaet vil gjøre det lettere for lærere å formidle kunnskap om seksualitet til elevene på en inkluderende, ivaretagende og åpen måte.

Naturfag i ungdomsskolen

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at regjeringen Solberg gjennomførte flere tiltak for å styrke realfagene i skolen. For 2022 ble denne satsingen foreslått forsterket gjennom en ekstra time naturfag på ungdomsskolen, men regjeringen Støre kuttet dette forslaget.

Disse medlemmer viser til at Norge, sammenlignet med andre land i realfagsundersøkelsen TIMSS, er blant landene med færrest timer til naturfag på ungdomstrinnet. Resultatene fra TIMSS 2019 viste en tilbakegang i resultatene i naturfag på ungdomstrinnet, og at norske elevers prestasjoner i naturfag på ungdomstrinnet ligger en god del under de andre nordiske landene. Forskerne som analyserer de norske TIMSS-resultatene har trukket fram lavt timetall som en forklaring på hvorfor de norske naturfagsresultatene er svakere på ungdomstrinnet enn på barnetrinnet, og svakere sammenliknet med andre nordiske land.

Disse medlemmer mener det er behov for en ny satsing på ungdomsskolen for å gi elevene en mer tilpasset og praktisk opplæring. Fagfornyelsen legger godt til rette for det. Den nye læreplanen i naturfag legger vekt på at faget skal bli mer praktisk og utforskende. Målet med en ekstra naturfagtime er å gi mer tid til opplæringen i naturfag, og å heve elevenes resultater i faget.

Disse medlemmer viser til Høyres forslag til alternativt budsjett for 2023 hvor det foreslås å styrke satsingen på naturfag med en ekstra uketime.

Skolebibliotek

Komiteen er opptatt av at elevenes tilgang på god litteratur er viktig for å vekke elevenes leseinteresse, og vil derfor understreke skolebibliotekenes viktige funk-

sjon for elevenes faglige, språklige og sosiale utvikling. Komiteen viser til at skolebibliotekarene er avgjørende for at barna skal få nødvendig oppfølging, og at disse kan støtte opp under elevenes læring ved å stimulere til leselyst og fremme utviklingen av et godt språk. Komiteen viser til at dette bekreftes gjennom NIFUs rapport 2020/14, der det fremkommer at systematisk bruk av skolebibliotek i opplæringen har positiv innvirkning på elevenes læring og leseferdigheter, i tillegg til å bidra til å utjevne sosiale forskjeller.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, støtter regjeringens forslag om å styrke ordningen med tilskudd til skolebibliotek og lesestimulering med 7,5 mill. kroner til totalt 25 mill. kroner og at styrkingen særlig er rettet mot levekårsutsatte områder.

Komiteens medlem fra Rødt viser til at utvikling av lesing og leselyst er helt avgjørende for at barn og unge skal klare seg godt i skole, utdanning og senere arbeidsliv. Dette medlem mener at skolebiblioteket er en undervurdert og underfinansiert del av arbeidet med å øke barns leselyst. Dette medlem viser til Rødts alternative budsjett, der det foreslås bevilget midler til å styrke skolebibliotekene.

Skolefritidsordningen

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til disse partienes uttalte mål om øke kvaliteten i SFO og redusere foreldrebetalingen. Flertallet viser til at det som følge av budsjettforliket for 2022 ble innført gratis halvdagsplass i SFO for alle barn på førstetrinn fra høsten 2022, og at det som følge av budsjettforliket for 2023 blir foreslått 708 millioner til en tilsvarende ordning for andreklassingene. Flertallet viser til at familier med barn på 1. trinn over hele landet allerede har fått en gjennomsnittlig årlig innsparing på om lag 20 000 kroner. Flertallet viser til at partiene er enig om å foreslå å legge inn helårsvirkningen av dette i 2023 – om lag 1,4 mrd. kroner. I tillegg er partiene enig om å foreslå å bevilge ytterligere 10 mill. kroner i 2023 til økt kvalitet i SFO, blant annet for å forsterke implementeringen av ny rammeplan for SFO og styrket kompetanse blant de ansatte i SFO. Flertallet mener at det blir desto mer riktig å satse på innhold, kompetanse, bemanning og kvalitet i tilbudet.

Flertallet viser videre til at på grunnlag av budsjettforliket ble det fattet følgende vedtak i finansdebatten, jf. vedtak 87:

«Be regjeringen å sørge for at elever som mottar tilbud om 12 timers gratis SFO fra skoleåret 2023–24 får

mulighet til å delta alle ukedager skolen har SFO-tilbud, så langt det er praktisk mulig.»

Flertallet fremhever viktigheten av dette for at gratistilbudet i SFO skal fungere godt i familiers hverdager.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre viser til at regjeringen Solberg iverksatte flere tiltak både for å løfte kvaliteten i skolefritidsordningen og gjøre tilbudet tilgjengelig for flere. Den nasjonale ordningen med redusert foreldrebetaling i SFO ble fra august 2021 utvidet til også å gjelde 3.–4. trinn. Utvidelsen sørger for at det eksisterer en nasjonal moderasjonsordning for lavinntektsfamilier på alle trinn i SFO. Videre foreslo regjeringen Solberg å utvide ordningen med gratis SFO for lavinntektsfamilier i utvalgte kommuner.

Fag- og yrkesopplæring tilpasset behovene i arbeids- og næringslivet

Komiteen mener at økt rekruttering til yrkesfagene, styrking av relevans og kvalitet i opplæringen og en god dimensjonering i tråd med kompetansebehovet i arbeids- og næringslivet er viktig for å få utnyttet potensialet i norske bedrifter i fremtiden.

Komiteen viser til at Norge vil ha et stort behov for personer med gode yrkesfaglige kvalifikasjoner i tiden som kommer. I «Kompetansebarometeret 2021» fra NHO melder seks av ti bedrifter at de ikke har nok folk med rett kompetanse og sliter med å rekruttere nok fagfolk, særlig innen håndverksfag, ingeniørfag og tekniske fag. Dette bildet ble bekreftet i Norges Bank sin undersøkelse «Regionalt nettverk» fra september 2022. Mange bedrifter har problemer med å rekruttere medarbeidere med riktig kompetanse.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre viser til at den nye tilbudsstrukturen for yrkesfagene som trådte i kraft i 2020, som er den største endringen i yrkesfagutdanningen siden Kunnskapsløftet i 2006, er et viktig steg på veien til å gjøre yrkesfagene mindre teoritunge og mer praktisk rettet. Den nye strukturen innebærer blant annet mer og tidligere spesialisering og yrkesretting av fellefagene, noe som bidrar til motivasjon og gjennomføring og sikrer et bedre samsvar med behovene i arbeids- og næringsliv.

Disse medlemmer peker på at yrkesfagene har vært høyt prioritert av regjeringen Solberg. Det er innført en ny merkeordning for å synliggjøre læreplasser, innført krav om lærlinger for å vinne offentlige anbud, vedtatt ny strategi for å øke antall lærlinger og lærlingtilskuddet ble økt med 22 000 kroner per kontrakt. Samfunnskontrakten med partene er fornyet for å øke antallet læreplasser, og disse medlemmer peker på at en

større andel elever søker yrkesfag, flere får læreplass og flere fullfører og tar fagbrev.

Yrkesfaglærere

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, mener at statlige bidrag til kompetanseutvikling i fag- og yrkesopplæringen bør bygge på behovene lokalt. Flertallet viser til at partiene støtter regjeringens forslag om 100 mill. kroner til Yrkesfaglærerløftet i statsbudsjettet for 2023 – midler som blant annet kanaliseres til lokal kompetanseutvikling i fag- og yrkesopplæringen på bakgrunn av fylkeskommunenes egne prioriteringer i skolene og lærebedriftene lokalt. Flertallet merker seg at hospiteringsordningen var et mye brukt tiltak i 2021. Med den videre satsingen på Yrkesfaglærerløftet, legges det nå til rette for at flere yrkesfaglærere kan få faglig påfyll i en bedrift, noe som samtidig gir den gevinsten at også instruktører og faglige ledere i bedriftene får muligheten til å bli kjent med hvordan skolen utdanner elevene og kommende lærlinger.

Tilskudd til produksjonsskoler

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Venstre, viser til budsjettforliket og vedtak 109 fattet i finansdebatten om at Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget i statsbudsjettet for 2024 med forslag om statlig bidrag til finansiering av produksjonsskoler.

Stiftelsen 10. august

Komiteen viser til at det er videreført en støtte på 4 mill. kroner til Stiftelsen 10. august til etablering av et minne- og kunnskapscenter og formidlingsarbeid om terror og hat mot muslimer etter terrorangrepet på Al-Noor Islamic Center i 2019. Komiteen mener det er viktig at minne- og kunnskapscenteret sikres muligheter til å utvikle tilbudet i årene som kommer og vektlegger i den forbindelse det viktige samarbeidet i læringsarenaen som inkluderer 22. juli-senteret og regjeringskvartalet, og minne og læringscenteret på Utøya.

Tilskudd til andre tiltak

Komiteens medlem fra Fremskrittspartiet vil peke på det nyttige arbeidet til Dale Oen Academy. På Dale Oen Academy får ungdom praktisk erfaring og bygger selv tillit gjennom ulike former for yrkesfag, friluftsliv, fysisk aktivitet og mental styrkepedagogikk. Deltagerne blir kjent med mulighetene som ligger fremfor dem, og får hjelp til å finne riktig vei videre når det gjelder utdanningsvalg.

Dette medlem vil vise til at Dale Oen Academy bidrar til faglig og arbeidslivsmessig mening og mestring, og at alle aktiviteter er knyttet opp mot ti grunnleg-

gende ferdigheter som er tuftet på forskning om sosial kompetanse, det 21. århundrets ferdigheter og FNs bærekraftsmål. Ungdommene lærer blant annet om samarbeid, kommunikasjon, medborgerskap og åpenhet gjennom praktiske øvelser, ekspedisjoner og problemløsningsoppgaver. De aller fleste av deltagerne går videre til videregående eller læreplass.

Komiteens medlem fra Rødt viser til at det er tverrpolitisk enighet om at en høy organisasjonsgrad er viktig for å støtte og fremme et godt og seriøst arbeidsliv i Norge. Det er godt dokumentert at mange unge har for lav kunnskap om grunnleggende rettigheter, plikter og spilleregler i arbeidslivet, og at dette gjør dem lette å utnytte. Det er bred enighet mellom arbeidslivets organisasjoner om at bedre informasjon tidligere vil kunne bøte på dette, og forberede ungdom bedre på å tre inn i arbeidslivet. Dette medlem viser derfor til Rødts alternative statsbudsjett, der det foreslås midler til en «faglig skolesekk».

Dette medlem viser til at diskriminering og forskjellsbehandling på bakgrunn av etnisitet, nasjonalitet eller kulturell tilhørighet, fortsatt er et gjennomgripende problem i Norge. Dette har store konsekvenser for levekår for hele samfunnsgrupper, og livskvalitet for den enkelte. Dette medlem mener dette bare kan endres gjennom holdnings- og kulturendring, og at denne må begynne i skolen. Å ikke være rasist er ikke å være antirasist, og både lærere, elever og skoleledere trenger opplæring i hvordan man gjenkjenner og griper inn mot rasisme. Dette medlem viser til Rødts alternative budsjett med forslag om å bevilge penger til å opprette en antirasistisk skolesekk etter modell av den kulturelle skolesekken.

Karriereveier for lærere

Komiteens medlemmer fra Høyre mener det viktigste for elevers læring er en god lærer. Regjeringen Solberg innførte en ordning med lærerspesialister for å gi lærere flere karriereveier. Lærerspesialister i begynneropplæringen ble særlig prioritert. Disse medlemmer viser til at regjeringen Støre har kuttet denne ordningen.

Disse medlemmer vil gjeninnføre lærerspesialistordningen for å sikre at gode lærere blir i klasserommet, og viser til Høyres alternative budsjett hvor det foreslås å bevilge midler til 1 800 lærespesialistfunksjoner. Videre foreslår Høyre i sitt alternative budsjett at det innføres en ny karrierevei innen ledelse i skolen for lærere og skoleledere i tråd med NOU 2022:13 «Med videre betydning – Et helhetlig system for kompetanse- og karriereutvikling i barnehage og skole».

Disse medlemmer viser videre til at det i Høyres alternative budsjett også foreslås å styrke veiled-

ningsordningen for nye lærere med 7 mill. kroner for å gjøre overgangen fra utdanning til arbeid bedre.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Venstre mener det bør innføres en beskyttet tittel for lærerstillinger, og viser til at disse medlemmer derfor vil støtte forslaget om dette når Stortinget behandler Representantforslag 21 S (2022–2023) fra Venstre om å ta læreryrket framover.

Skolebygg

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, er opptatt av at Veikart skole 2030, som skal sikre universelt utformede nærskoler innen 2030, blir realisert.

POST 22 VIDEREUTDANNING FOR LÆRERE OG SKOLELEDERE

Komiteen mener det er av avgjørende betydning at læreryrket framstår som attraktivt for mennesker som skal velge en utdanning og et framtidig yrke. Faglig trygghet og utviklingsmuligheter er avgjørende for å rekruttere og beholde lærere i skolen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, støtter derfor regjeringens forslag i Prop. 1 S (2022–2023) om å videreføre omfanget av plasser for videreutdanning i 2023 på et høyt nivå. Flertallet viser videre til at regjeringens forslag i Prop. 1 S (2022–2023) imøtekommer behovet for større faglig bredde i videreutdanningstilbudet, blant annet ved å foreslå egne pottar med midler for praktiske og estetiske fag, samt spesialpedagogikk. Det er videre positivt, etter flertallets oppfatning, at søknader fra tidligere Finnmark fylke og søknader fra kommuner i oppfølgingsordningen er foreslått prioritert.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre mener at gode lærere med solid og oppdatert kunnskap er nøkkelen til at elevene skal lære mer. Regjeringen Solberg gjennomførte en rekke tiltak for å løfte lærernes kompetanse og sikre flere kvalifiserte lærere i skolen. Blant tiltakene er skjerpede krav for å komme inn på lærerutdanningen, 5-årig master, kompetansekrav for lærere som underviser i norsk, engelsk og matematikk, flere lærerspesialister, en særskilt satsing på spesialpedagogikk, tiltak for at flere lærere som er i skolen kan fullføre utdanningen, samt en lærernorm i grunnskolen.

Disse medlemmer viser til at nesten 50 000 lærere har fått tilbud om videreutdanning. Dette er et historisk og viktig løft, som disse medlemmer mener må videreføres. Samlet sett foreslo regjeringen Solberg å bevilge 1,7 mrd. kroner i 2022, som blant an-

net gir rom for å tilby 5 000 nye videreutdanningsplasser fra høsten 2022.

Disse medlemmer er glade for at regjeringen Støre viderefører satsingen på videreutdanning, men registrerer at regjeringen Støre fjerner kompetansekrav for lærere med utdanning før 2014 og svekker prioriteringen av videreutdanning i norsk, engelsk og matematikk. Disse medlemmer vil fastholde viktigheten av at kommunene og skolene prioriterer kjernefagene.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at regjeringen har fjernet den lite hensiktsmessige «avskiltingen» av erfarne lærere, som ble innført av regjeringen Solberg. Flertallet mener at alle lærere som har fullført og bestått lærerutdanning før 2014, skal ha sin kompetanse ansett som fullverdig.

Flertallet vil understreke at det fortsatt er klare kompetansekrav for å undervise. Dersom «avskiltingen» hadde blitt gjennomført, hadde over 21 000 lærere ikke vært kvalifisert til å undervise i fagene sine etter 2025, når overgangsperioden hadde vært over (antall per 1. oktober 2020). I tillegg kommer «reservestyruken» av lærere med lærerutdanning som ikke jobber i skolen, og som ville fått det enda vanskeligere å returnere til klasserommet, og som utgjør rundt 40 000 lærere, ifølge en rapport fra TNS Gallup.

POST 45 STØRRE UTSTYRSANSKAFFELSER OG VEDLIKEHOLD

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2022–2023).

POST 61 TILSKUDDSORDNING TIL VEILEDNING FOR NYUTDANNEDE NYTILSATTE LÆRERE

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre mener at gode lærere med solid og oppdatert kunnskap er nøkkelen til at elevene skal lære mer. Regjeringen Solberg gjennomførte en rekke tiltak for å løfte lærernes kompetanse og sikre flere kvalifiserte lærere i skolen. Disse medlemmer mener det er viktig å opprettholde en sterk bevilgning til etter- og videreutdanning av lærere og skoleledere, slik at dette både kan bidra til at flere kan sikre seg nødvendig kompetanse til å undervise i skolen og for at lærere som allerede har denne kompetansen kan få tilbud om relevant faglig påfyll.

Disse medlemmer viser videre til NOU 2022:13 Med videre betydning – Et helhetlig system for kompetanse- og karriereutvikling i barnehage og skole – og anbefalingene som ligger der knyttet til både omlegging av etter- og videreutdanning og karriereveier i skolen, og disse medlemmer ber om at regjeringen snarlig

kommer tilbake til Stortinget med forslag knyttet til dette.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2023 hvor det foreslås å styrke veiledningsordningen for nytilsatte nyutdannede lærere med 7 mill. kroner for å gjøre overgangen fra utdanning til arbeid bedre.

POST 64 (NY) VIDEREFØRE 0–24-SAMARBEIDET

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til FAFOs rapport 2020:02 «Trøbbel i grenseflatene» som sammen med annen forskning viser et klart behov for tidligere og mer samordnet innsats på tvers av tjenestemråder for å gi barn og unge en bedre mulighet til å mestre, lære og delta i fellesskapet. Det er behov for å styrke den tverrfaglige samordningen av tiltak både i statlig forvaltning og kommunale tjenester.

Disse medlemmer viser til at det som ledd i 0–24-samarbeidet ble etablert et pilotprosjekt for programfinansiering der flere mindre og fagspesifikke tilskuddsordninger ble slått sammen slik at kommunene kan utarbeide tiltak og tjenester som fremmer tverrfaglig samarbeid. 12 kommuner har deltatt i pilotforsøket, og utviklet en rekke tverrfaglige tilbud som for eksempel familieteam for utsatte familier og tiltak for å inkludere barn og unge i aktiviteter.

Disse medlemmer viser til at Oxford Research som har ansvaret for evalueringen, anbefaler en ny pilot i større skala. Disse medlemmer er overrasket over at regjeringen i stedet reverserer ordningen, og går tilbake til små fagspesifikke tilskudd. Det betyr mer fragmentering og mindre samordning og tverrfaglighet i arbeidet med sårbare barn og unge. Disse medlemmer vil videreføre pilotprosjektet i 2023, og i Høyres alternative budsjett foreslås det midler til dette. I det videre arbeidet bør det vurderes å utvide og forsterke programfinansieringen for å skape mer samordnete tilbud til sårbare barn og unge.

POST 65 TILSKUDD TIL NYE OG UTVIDEDE SOMMERSKOLETILBUD I FORBINDELSE MED KORONAPANDEMIEN (IKKE VIDEREFØRT)

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre viser til at regjeringen ikke har noen videre satsning på sommerskole i 2023. Selv om dette er et tiltak som kommunene normalt skal finansiere selv, viste erfaringene fra 2021 at det var et populært tiltak som om lag 200 kommuner deltok på. Ettervirkningene av pandemien er fortsatt ikke over, og mange skoler ble dessuten rammet av streiken høsten 2022. Behovet for enkeltskoler for å kunne tilby sommerskole til sine elever antas derfor fortsatt å være

til stede og kan være et godt tiltak for å ta igjen tapt faglig og sosial læring.

POST 71 TILSKUDD TIL VITENSENTRER

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til at vitensentrene er et lærings- og opplevelsessenter for teknologi, naturvitenskap og matematikk. Etableringen av talentsentre i realfag hos vitensentrene er en oppfølging av den tidligere realfagsstrategien «Tett på realfag». Talentsentrene har en viktig rolle knyttet til å inspirere og løfte elever med stort læringspotensial.

Komiteens medlemmer fra Høyre mener talentsentrene har et godt tilbud til denne elevgruppen, og viser til Høyres alternative budsjett hvor det foreslås å sette av midler til å etablere ytterligere to talentsentre i 2023.

5.11 Kap. 227 Tilskudd til særskilte skoler

POST 63 TILSKUDD TIL KOMMUNER OG FYLKESKOMMUNER

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2022–2023).

Komiteen vil trekke frem de mange styrkene som ligger i å støtte opp om et mangfoldig utdanningssystem som ivaretar ulike utdanningsbehov og muligheter for den enkelte. Dette bidrar positivt til samfunnet og gir oss tilgang på kompetanse og opplæringsarenaer som ellers ikke ville være lett tilgjengelig.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre, vil trekke frem de mange styrkene som ligger i å støtte opp om et mangfoldig utdanningssystem som ivaretar ulike utdanningsbehov og muligheter for den enkelte. Dette bidrar positivt til samfunnet og gir oss tilgang på kompetanse og opplæringsarenaer som ellers ikke ville være lett tilgjengelig.

Flertallet er kjent med at lulesamisk er det samiske språket som har størst utfordringer og minst ressurser knyttet til opplæring på samisk, og at Hábmær–Hamarøy er den eneste kommunen som har lulesamisk språk som forvaltningsområde. Flertallet er kjent med at det lulesamiske kjernemiljøet ikke har et særskilt utdanningstilbud.

Flertallet viser til at drifta av Norsk-russisk videregående skole i Murmansk blir stanset inntil videre som følge av Russlands angrep på Ukraina. Troms og Finnmark fylkeskommune vil derfor ikke få tilskudd til drift av skolen i 2023.

POST 78 TILSKUDD

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre viser til at det brede og gode samarbeidet mellom Norge og Frankrike innenfor utdanning, forskning, innovasjon, næringsliv og kultur har tjent Norge godt. Gjennom en rammeavtale for dette inngått i Rouen i 2018, forplikter partene seg til å fremme og oppmuntre til styrking av tette og langsiktige kontakter og samarbeid mellom norske og franske institusjoner innen utdanning og yrkesopplæring, både offentlige og private.

Disse medlemmer viser til at det i 2016 var tverrpolitisk enighet og en enstemmig komité som støttet å opprette et særskilt tilskudd til Norsk seksjon ved Lycée International de Saint-Germain-en Laye. Disse medlemmer mener seksjonen utgjør et viktig skoletilbud for norske barn i Frankrike. Morsmålsundervisningen elevene får på skolen dekker blant annet et behov hos norske familier som bor midlertidig eller permanent i Paris-området, for eksempel i tilknytning til internasjonale organisasjoner som OECD, IEA og UNESCO. Disse medlemmer peker på at det å ha en god skole tilpasset norske læreplaner er for mange en viktig faktor til at en velger å flytte til utlandet med familien for lengre eller kortere tid. Det gjør det lettere for barna å komme tilbake til den norske skolen.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre er kritiske til at regjeringen velger å kutte i dette tilskuddet, og viser til at både Høyre og Venstres foreslår i sine alternative statsbudsjett å videreføre tilskuddet til skolen.

Disse medlemmer merker seg samtidig at Den franske skolen i Oslo, Lycé Français d'Oslo, har behov for støtte som følge av at leieprisene deres økte dramatisk etter en planlagt renovering. Skolen er en følge av en inngått avtale mellom Norge og Frankrike som innebærer at Norge gir et årlig tilskudd til Den franske skolen i Oslo mot at Frankrike legger til rette for opplæring av lærlinger fra Norge i Frankrike.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre videre drift ved Den franske skolen i Oslo (Lycé Français d'Oslo) og Section Norvegienne ved Lycee International St. Germain en Laye, fram til man har funnet en løsning som kan sikre forutsigbar videre drift av skolene.»

Disse medlemmer viser til at Signo grunn- og videregående skole er en viktig institusjon for døvblinde og personer med hørselshemminger i kombinasjon med funksjonsnedsettelse. Signo tilbyr særskilt tilrettelagt opplæring for funksjonshemmede elever, noe de har fått et ekstra tilskudd for. De har også fått tilskudd

for å dekke hjemreisekostnader for elevene ved skolene og drift av Signo grunn- og videregående skole. Disse medlemmer peker på viktigheten av at alle barn får muligheten til å utvikle sitt potensial til fulle, og at Signo således er et viktig tilbud for en liten gruppe barn, som vi må ta godt vare på. Skolen står for et spesialisert og godt tilbud som det ville koste det offentlige betydelige ressurser å dekke selv. Disse medlemmer viser til at både Høyre og Venstre i sine alternative statsbudsjett foreslår å bevilge 5 mill. kroner til dette formålet.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at regjeringen kutter i tilskuddet til Røde Kors Nordisk United World College i Fjaler i Vestland, utover det planlagte nedtrekket som følge av rehabiliteringen av skolebygningene. Skolen fører elevene fram til en International Baccalaureate (IB)-eksamen.

5.12 Kap. 228 Tilskudd til private skoler mv.

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2022–2023).

Komiteen viser til at lovverket åpner for å etablere og drive privatskoler som utgjør et religiøst eller pedagogisk alternativ til den offentlige skolen.

Komiteen viser til at alle offentlige tilskudd og skolepenger skal komme elevene til gode, og at det er et forbud mot å ta utbytte fra slike skoler.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at lovverket åpner for å etablere og drive privatskoler som utgjør et religiøst eller pedagogisk alternativ til den offentlige skolen.

Flertallet viser til at alle offentlige tilskudd og skolepenger skal komme elevene til gode og at det er et forbud mot å ta utbytte fra slike skoler. Flertallet mener private skoler utgjør et viktig supplement til det offentlige skoletilbudet, og at de bidrar til å oppfylle foreldrenes mulighet til å velge en utdanning for sine barn som er i tråd med egen religiøs, moralsk og filosofisk overbevisning. Flertallet viser til endringene som gjøres under dette kapittel i Prop. 1 S (2022–2023). Private grunnskoler og videregående skoler får et tilskudd som beregnes ut ifra gjennomsnittlig driftsutgifter per elev i den offentlig skole, og i årets budsjett øker tilskuddet. Flertallet viser til at det gjøres endringer innenfor flere poster under kap. 228.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre viser til at friskolene er et viktig alternativ for dem som ønsker et faglig, pedagogisk eller livssynsmessig alternativ til den offentlige skolen. Disse medlemmer merker seg at regjeringen stadig strammer inn på mulighetene til å

etablere og drive friskole. Disse medlemmer mener at det er feilslått politikk, og at vi trenger friskolene for å skape et mangfold i skolesektoren.

Disse medlemmer registrerer at regjeringen stadig gjør det vanskeligere for de som vil drive friskoler. Lovverket er strammet inn, slik at eksempelvis skoler med yrkesfaglig profil ikke lenger kan opprettes, samtidig som regjeringen i fjorårets budsjett reduserte kapital- og husleietilskuddet for friskolene.

POST 70 PRIVATE GRUNNSKOLER

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2022–2023).

POST 71 PRIVATE VIDEREGÅENDE SKOLER

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre viser til at regjeringen foreslår å kutte det særskilte tilskuddet til blant annet Kongshaug Musikkgymnas og Oslo by steinerskole. Begrunnelsen for det særskilte tilskuddet er at disse skolene er rene musikk-skoler, og musikk er dyrere enn kombinasjonen musikk, dans og drama i de offentlige skolene. Disse medlemmer mener regjeringen heller burde se på om musikkfag er tilstrekkelig godt finansiert gjennom dagens system, heller enn å bare kutte tilskuddet ut av statsbudsjettet.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at regjeringen i dette budsjettet kutter ytterligere og fjerner et særskilt tilskudd som har vært for musikk-skolene. Dette tilskuddet ble innført av regjeringen Stoltenberg for å kompensere for underdekningen av midler som rammet rene musikk-skoler. I høringsinnspillene er Friskolenes Kontaktforum klare på at dette vil svekke de rammede skolenes mulighet for videre drift. Disse medlemmer mener derfor det er riktig å opprettholde disse midlene og Høyre foreslår derfor i sitt alternative budsjett en bevilgning på 5,9 mill. kroner til dette formålet.

Komiteens medlem fra Fremskrittspartiet mener at regjeringens foreslåtte kutt til Kongshaug Musikkgymnas, Oslo by steinerskole og Kristen VGS Vennesla er nok et angrep på private aktører. Dette medlem mener at regjeringens ideologiske skylapper kan gjøre at enkelte av disse skolene vil kunne måtte utvikle driften, ettersom det trolig ikke vil være mulig eller hensiktsmessig ut fra hensyn til elevene å eksempelvis kompensere kuttet gjennom økt egenbetaling. På denne måten mener dette medlem at regjeringen nok en gang er med å ødelegge gode tilbud for landets barn og unge gjennom å økonomisk straffe aktører som drives av andre enn det offentlige.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre at driften av Kongshaug Musikkgymnas, Oslo by steinerskole og Kristen VGS Vennesla kan videreføres uendret frem til en ny, mer rettferdig tilskuddssats for disse elevene innføres.»

Tradisjonelle håndverksfag

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre registrerer at regjeringen kutter i tilskuddene til kulturarvskolene Møbelsnekkerskolen på Mysen, Plus-skolen og Hjerleid Handverksskole, som ble gitt som midlertidig støtte i revidert budsjett for 2022. Disse medlemmer mener det er lite forutsigbart av regjeringen å kutte dette tilskuddet nå, samtidig som regjeringen ikke har klargjort en ny grunnfinansiering, som tidligere varslet i regjeringserklæringen.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett hvor det foreslås å opprettholde dette tilskuddet tilsvarende 5 mill. kroner, og disse medlemmer imøteser at regjeringen får på plass trygge økonomiske rammer for disse skolene.

POST 72 DIVERSE SKOLER SOM GIR YRKESRETTE OPPLÆRING

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Venstre viser til at de såkalte «6A-skole-ne» som omfattes av denne kategorien, inkluderer flere kunstsoler, i tillegg til en rekke bibelskoler og Norsk Yrkesdykkerskole. Dette er skoler som retter seg mot personer som har fullført videregående opplæring og tilbyr en undervisning som supplerer de offentlige utdanningstilbudene. Regjeringen foreslår i statsbudsjettet for 2023 å kutte satsen for tilskuddsgrunnlaget til 65 pst. Dette vil gjøre det dyrere å gå på disse skolene, og vil etter disse medlemmer vurdering svekke mangfoldet i det norske opplæringstilbudet.

POST 73 – POST 78

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2022–2023).

POST 79 TOPPIDRETT

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet mener videre det er riktig å opprettholde tilskuddene som gis til toppidrettskolene. Tilskuddet skal tilrettelegge for toppidrett, uten at det går ut over videregående skolegang. Disse medlemmer mener det er viktig at alle skal kunne ha mulighe-

ten til å fullføre videregående opplæring. Ved å opprettholde dette tilskuddet vil disse medlemmer sikre at det ikke kun er dem som har penger til å finansiere satsingen, som kan gå på toppidrett.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett der det foreslås å bevilge 1,7 mill. kroner til dette formålet.

POST 81 – POST 82

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2022–2023).

POST 84 REDUSERT FORELDREBETALING I SKOLEFRITIDSORDNINGEN

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at det i budsjettforliket er foreslått å bevilge til sammen 708 mill. kroner til gratis kjernetid i SFO for andreklassinger (12 timer per uke) fra høsten 2023, herunder at bevilgningen til skolefritidsordninger ved private skoler økes med 18 mill. kroner, og i budsjettforliket er det derfor foreslått at kap. 228 post 84 økes med 18 mill. kroner, sammenlignet med regjeringens forslag.

Flertallet viser til budsjettforliket og vedtak 87 fattet i finansdebatten om at Stortinget ber regjeringen sørge for at elever som mottar tilbud om 12 timers gratis SFO fra skoleåret 2023–2024 får mulighet til å delta alle ukedager skolen har SFO-tilbud, så langt det er praktisk mulig.

5.13 Kap. 229 22. juli-senteret

POST 1 DRIFTSUTGIFTER OG POST 45 STØRRE UTSTYRSANSKAFFELSER OG VEDLIKEHOLD

Komiteen støtter regjeringens forslag om å bevilge 22,067 mill. kroner til drift av 22. juli-senteret. Dette er en økning på 4 mill. kroner. Komiteen deler departementets syn på behovet for å styrke undervisningstilbudet i tråd med økt etterspørsel.

Komiteen mener 22. juli-senteret har et viktig samfunnsoppdrag når det kommer til å formidle kunnskap om terrorangrepene 22. juli 2011 og hvordan de kunne skje, samt å bidra til økt kunnskapsgrunnlag og diskusjon om intoleranse, hat, vold og ekstremisme, nasjonalt og globalt. Komiteen understreker også verdien av godt samarbeid mellom 22. juli-senteret, andre læringsentre og institusjoner som jobber med samme problematikk.

5.14 Kap. 230 Statlig spesialpedagogisk støttesystem

POST 1 – POST 45

Komiteen viser til at det redegjøres for omstillingsprosessen Statped er i som oppfølging av Meld. St. 6 (2019–2020) Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO. Komiteen viser til at Statped har fått nye rammer for virksomheten, og at departementet opplyser om at det i omstillingsperioden arbeides videre med å konkretisere hva endringene innebærer for oppgavene og tjenestene til Statped, med mål om at det skal bli tydeligere hvilke tjenester kommuner og fylkeskommuner kan få bistand til fra Statped. Komiteen merker seg at det i proposisjonen foreslås å redusere bevilgningen til Statped. Komiteen vil understreke viktigheten av at Statped sammen med kommunene og fylkene har ressurser til å utføre oppgavene på en forsvarlig måte.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, er kjent med utfordringer ulike grupper barn med funksjonsnedsettelse opplever som følge av redusert støtte til Statped. Flertallet understreker at formålet med endringer i Statped er å bidra til mer likeverdige tjenester over hele landet når det gjelder barn og elever med varige, omfattende eller særlig komplekse behov. Flertallet imøteser at regjeringen vil komme tilbake til Stortinget på en egnet måte.

5.15 Kap. 3230 Statlig spesialpedagogisk støttesystem

POST 1 INNTEKTER VED OPPDRAG OG POST 2 SALGSINTEKTER MV.

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2022–2023).

6. Barnehager

6.1 Kap. 231 Barnehager

Komiteen mener at tidlig deltagelse i barnehagen er viktig for å styrke barnas språkutvikling og sosiale ferdigheter. Komiteen mener det er viktig at alle barnehagebarn har et godt og inkluderende leke- og læringsmiljø, og at barn som har behov for det får hjelp tidlig.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at regjeringen har høye ambisjoner om å gi alle barn et trygt og godt oppvekstmiljø og mulighet for å delta i barnehagefellesskapet

med barnehager av høy kvalitet. Høyt kompetente ansatte, og høy nok bemanning, er de viktigste enkeltfaktorene for kvalitet i barnehagetilbudet. Flertallet viser til at partiene støtter regjeringens forslag om å styrke barnehagelærerutdanningen (BLU) med 50 mill. kroner og å øke satsingen på etter- og videreutdanning for alle ansatte i barnehagen med 180 mill. kroner 2023.

Flertallet viser til at partiene videre støtter regjeringens forslag om en ytterligere reduksjon i maksimalprisen i barnehage. For 2022 er målet om å redusere maksprisen i barnehagen til prisnivået fra barnehageforliket i 2003 allerede oppfylt. Nå reduseres prisen ytterligere. Samlet er maksprisen redusert med 315 kroner per måned siden den forrige regjeringen. Flertallet vil også trekke frem at partiene støtter regjeringens forslag om å gjøre barnehagen gratis fra tredje barnet for foreldre som har flere barn i barnehagen samtidig.

Flertallet viser til at barnehageloven pålegger barnehagene å ta hensyn til barn med samisk språk og kultur, og gir kommunene ansvaret for å sikre et godt barnehagetilbud for samiske barn, der de får utvikle sitt språk og sin kultur. Flertallet imøteser tiltak som styrker dette arbeidet. Flertallet viser til at regjeringen foreslår å styrke Sametinget med 6,6 mill. kroner for økt kompetanse for ansatte i samiske barnehagetilbud.

Flertallet viser for øvrig til disse partienes generelle merknad innledningsvis i innstillingen, som omtaler partienes helhetlige satsning på barnehagene.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt, mener at nordområdene er Norges viktigste strategiske satsingsområde. Dette flertallet mener forslaget i Prop. 1 S (2022–2023) om å tilby gratis barnehage i tiltakssonen i Finnmark og Nord-Troms fra 1. august 2023 er viktig for å gjøre det mer attraktivt for barnefamilier å bosette seg i disse kommunene.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre mener trygge fagpersoner med høy og relevant kompetanse er avgjørende for å få gode barnehager og mindre kvalitetsforskjeller. Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg i sin periode innførte pedagognormen og la til rette for høyere pedagogtetthet i barnehagene.

Disse medlemmer peker på at dette var et første steg i opptrappingen for å nå ambisjonen om at 50 pst. av de ansatte i barnehagen skal være barnehagelærere innen 2025.

Disse medlemmer er glade for at partiene i regjeringen Solberg sammen løftet kvaliteten i barnehagesektoren gjennom sine åtte år i regjering, og er opp-tatt av at alle barn skal få trygg omsorg og et godt læringsmiljø som gir utvikling og læringsglede. God

kvalitet skapes og utvikles av kompetente ansatte og gode kvalitetsutviklingssystemer.

Disse medlemmer peker på at regjeringen Solberg foreslo å opprette et nytt øremerket tilskudd til økt pedagogtetthet i levekårsutsatte områder. Slik kan man ha en spisset innsats i områder med store behov, og bidra til raskere opptrapping til 50 pst. barnehagelærere i disse områdene. Disse medlemmer peker på at tiltakene var en oppfølging av regjeringen Solbergs strategi om kvalitet i barnehagen.

Komiteens medlemmer fra Høyre peker på at Høyre vil skape muligheter for alle, og at ingen barn skal begrenses av foreldrenes økonomi. Disse medlemmer er glade for at regjeringen Solberg prioriterte gratis kjernetid og billigere barnehage til familier med lav inntekt, noe som er et målrettet og effektivt tiltak for å øke deltakelsen i barnehagen samtidig som økonomien til de som trenger det mest styrkes. Økningen i andelen barn med rett til gratis kjernetid har økt.

Disse medlemmer viser til at tiltakssonen i Nord-Troms og Finnmark ble opprettet av regjeringen Syse i 1990 for å sikre bosettingen og næringslivet. Høyre støtter regjeringens tiltak med gratis barnehage i tiltakssonen i Nord-Troms og Finnmark, men mener at effekten av tiltaket bør evalueres etter fem år.

Disse medlemmer viser til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett for 2023 har omdisponert midler fra den regionale ordningen for kompetanseutvikling, kap. 231 post 21 for inndekning av andre satsinger. Disse medlemmer viser til at det er viktig å sikre de som trenger det mest billigere barnehage. Derfor foreslås det å beholde maksprisen på samme nivå som i 2022, og en omprioriterer midler for å senke den maksimale summen man må betale for barnehage fra 6 til 5 pst. av samlet inntekt, slik at flere vil få billigere barnehagepris. Om lag 51 000 barn og mer enn 40 000 husholdninger vil omfattes av ordningen.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at regjeringen prioriterer å senke den maksimale prisen på opphold i barnehage med 50 kroner framfor å gjøre opptaket i barnehagen mer fleksibelt og tilpasset familiens situasjon. Gjennom en rekke budsjetter har tilgangen på barnehageplass for de med dårligst råd blitt gjort betydelig enklere ved at barn i familier med en lav inntekt har fått tilbud om gratis halvdagsplass i barnehage. Dette innebærer at disse barna i dag får 20 timer per uke for barn i alderen 2–5 år fra familier med lav inntekt. Dette medlem er glad for at denne ordninga videreføres på samme reelle nivå slik at inntektsgrensa blir satt til 615 590 kroner fra 1. august 2023.

Dette medlem viser til Innst. 324 S (2021–2022) og Dokument 8:204 S (2021–2022), der Venstre foreslo å innføre en garanti slik at alle barn får tilbud om en barnehageplass rett etter endt foreldrepermisjon, uan-

sett barnets alder. Dette medlem mener man kan begynne med innføringen av en slik rett gjennom først å innføre flere barnehageopptak i flere kommuner.

Private barnehager

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre, viser til at pensjonspåslaget for private barnehager er redusert. For private barnehager som har høyere pensjonsutgifter enn påslaget, kan det søkes om høyere påslag. Flertallet mener denne ordningen må forenkles for å unngå en uforholdsmessig stor arbeidsbelastning for å få utgiftene til pensjon dekket.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til budsjettforliket og vedtak 81 fattet i finansdebatten om at Stortinget ber regjeringen sende ut forslag på høring i løpet av 2023 som gir kommunene nye og sterkere virkemidler til å regulere og dimensjonere det samlede barnehagetilbudet i kommunen til det beste for barna og foreldrene. Regjeringen skal utrede og sende på høring forslag til dette, som å sette vilkår for tilskudd til private barnehager, mulighet for å stille samme krav til private som til offentlige barnehager, og å tidsavgrense tilskudd til private barnehager.

Dette flertallet understreker at slike endringer kan være viktige for å tilpasse regelverket og finansieringssystemet for private barnehager til den utviklingen som har vært de seneste årene, og dermed sørge for at pengene bevilget til barnehage kommer til barna til gode.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre viser til at private barnehager er svært viktige bidragsyttere i det norske velferdssamfunnet som gjennom sin innsats har bidratt til full barnehagedekning. Om lag halvparten av alle barnehagebarn går nå i en privat barnehage. Disse medlemmer frykter at regjeringens signaler om å stramme inn vilkårene for private barnehager skaper uforutsigbarhet for driften. Det kan få konsekvenser for kvaliteten og tilbudet til barna.

Disse medlemmer peker videre på at regjeringens politikk bryter med den historiske utviklingen av velferdstjenester i Norge, hvor private aktører aktivt har vært med på å utvikle kvalitet og mangfold i velferdstjenestene og har samarbeidet med offentlig sektor for å tilby gode tjenester over hele landet, uten at tilgangen avhenger av den enkeltes lommebok. De private barnehagene driver effektivt, har høy brukertilfredshet og er viktige for den enkeltes valgfrihet og bærekraften i de offentlige ordningene.

Disse medlemmer viser til budsjettforliket mellom Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti og vedtak 81 fra finansdebatten om å gi kommunene nye og sterkere virkemidler til å kunne regulere barnehagetilbudet.

Disse medlemmer er bekymret for at forslaget vil forsterke utrykgheten og uroen i private barnehager og peker på at over halvparten av norske barnehagebarn i dag går i en privat barnehage. Barnehagesektoren er avhengig av forutsigbarhet i sine rammevilkår.

Komiteens medlem fra Fremskrittspartiet mener det er viktig å sikre de private barnehagene, både små og store, kommersielle og ideelle. Private barnehager sparer skattebetalingene for flere milliarder kroner og gir økt kvalitet og valgfrihet. Det er et godt samspill mellom private aktører og det offentlige, der private står for omtrent halvparten av tilbudet nasjonalt.

Dette medlem viser til at omtrent halvparten av de private barnehagene ikke får dekket de tariffestede pensjonskostnadene for sine ansatte gjennom pensjonstilskuddet. Selv etter søknad til kommunene får et stort antall ikke dekket de faktiske pensjonskostnadene grunnet at kommunens betaling av pensjonskostnader gjennom bruk av premiefond ikke tas med i makssatsen som legges til grunn for private barnehager. Dette medlem viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett hvor det foreslås å reversere kuttet til regjeringen og ta med effekten for 2023 slik at de private får dekket pensjonskostnadene.

Miksen mellom kommunale, ideelle og private barnehager har vært suksessen til nær sagt full barnehagedekning. Dette medlem er opptatt av kvaliteten som gis, ikke hvem som driver barnehagen. Dette medlem mener reell likebehandling av de private barnehagene er en forutsetning for et godt og rettferdig barnehagetilbud.

Dette medlem viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2023, der det foreslås et økt tilskudd på 685 mill. kroner for å dekke pensjonsutgiftene til private barnehager.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Venstre fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at maksbeløpet som private barnehager kan søke den enkelte kommune om for å få dekket sine reelle pensjonsutgifter utover pensjonstilskuddet, beregnes ut ifra den respektive kommunes faktiske pensjonsutgifter til sine kommunale barnehager, inkludert den delen av pensjonsutgiftene som eventuelt betales ut gjennom premiefond.»

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative budsjett hvor det foreslås at pensjonsutgifter dekkes krone for krone, i tråd med Storberget-utvalgets forslag. Dette medlem mener at dette er en enkel og rettferdig løsning.

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER

Komiteens medlem fra Rødt er bekymret for det store sykefraværet blant ansatte i barnehagesektoren, og viser til tall fra Statens arbeidsmiljøinstitutt (Stami) som viser at barnehagelærere er yrkesgruppa med høyest sykefravær og at assistenter i barnehage og skole har tredje høyest sykefravær. Dette medlem mener man må styrke grunnbemanningen i barnehagene for å redusere slitasje på de ansatte. Dette medlem viser til Rødts alternative budsjett som foreslår å bevilge 37 mill. kroner til prosjekter med toppet bemanning. Erfaringer fra kommuner hvor dette er gjennomført har vist positiv effekt i form av mer kontinuitet, mindre bruk av vikarer og mindre slitasje på ansatte.

POST 63 – POST 70

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2022–2023).

POST 74 (NY) PROSJEKTTILSKUDD TIL ROSA KOMPETANSE BARNEHAGE

Komiteens medlem fra Venstre viser til Rosa kompetanse sitt viktige arbeid i skole og barnehage med å bidra til et helsefremmende og trygt psykososialt miljø, der barn og elever som bryter med normer for kjønn og seksualitet, kan uttrykke seg fritt, være trygge og bli inkludert. Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett, hvor det foreslås en egen bevilgning til dette arbeidet i barnehagene.

7. Høyere yrkesfaglig utdanning

7.1 Kap. 240 Fagskoler

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2022–2023).

Komiteen mener at høyere yrkesfaglig utdanning, som «arbeidslivets utdanning» er en viktig utdanning. Fagskoleutdanningen er utviklet i tett samarbeid med arbeidslivet og skal gi kompetanseheving og gode kvalifikasjoner som raskt kan tas i bruk. Fagskolene skal gi de med yrkesfaglig bakgrunn faglig påfyll i møte med omstilling og nye krav, samtidig som det gir flere karriereveier. Komiteen merker seg at fagskolene har vist stor fleksibilitet og utviklet nye utdanninger under koronapandemien.

Komiteen verdsetter den sterke veksten i fagskolesektoren de siste årene. Behovet for flere fagarbeidere er stort, og fagskolesektoren bidrar med god og relevant utdanning i tett samarbeid med arbeids- og næringsliv. Komiteen peker på den nye strategien for høyere yrkesfaglig utdanning som ble lagt frem våren 2021.

Komiteen viser til at som en del av evalueringen av tiltakene i Meld. St. 9 (2016–2017) Fagfolk for fremtiden – Fagskoleutdanning, er finansieringssystemet for fagskolene gjennomgått av Deloitte i 2021.

Komiteen er positiv til at regjeringen allerede nå varsler at den vil se på finansieringssystemet for fagskolene med bakgrunn i rapporten fra Deloitte og de høringssvar som har kommet inn. Komiteen viser til de målene regjeringen har satt for høyere yrkesfaglig utdanning for 2023.

- Høy kvalitet i høyere yrkesfaglig utdanning
- Relevant høyere yrkesfaglig utdanning som svarer på kompetansebehovene i arbeidslivet
- God tilgang til høyere yrkesfaglig utdanning i hele landet.
- Effektiv og solid fagskolestruktur.

Komiteen viser til den varslede gjennomgangen av kvalifikasjonsrammeverket, og imøteser oppfølging av dette arbeidet.

Nasjonalt studentombud

Komiteens medlem fra Rødt støtter Organisasjonen for Norske fagskolestudenters (ONF) ønske om et nasjonalt studentombud for fagskolestudenter og viser til at Rødt setter av 3 mill. kroner i alternativt statsbudsjett til å opprette nasjonalt studentombud for fagskolestudenter.

Komiteens medlem fra Venstre ønsker å opprette et nasjonalt studentombud for fagskolestudenter. Det er ikke alle fagskoler som ligger i relativ nærhet til et universitet eller høyskole, som kan benytte seg av studentombudet de tilbyr. Et nasjonalt studentombud vil i større grad kunne ta hensyn til de desentraliserte og små fagskolene. Dette medlem mener også det er viktig at alle fagskolestudenter mottar samme kvalitet på rådgivningen over hele landet.

POST 60 DRIFTSTILSKUDD TIL FAGSKOLER

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, støtter regjeringens forslag om å finansiere 500 nye studieplasser i 2023, som vil understøtte det sterke behovet næringslivet har for denne type arbeidskraft.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre viser til at regje-

ringen Solberg sikret en realvekst for fagskolesektoren på om lag 48 pst. mellom 2018 og 2022.

Disse medlemmer viser til at det aldri tidligere har vært gjennomført så mange tiltak for å løfte kvaliteten og antall studieplasser innen høyere yrkesfaglig utdanning, som under regjeringen Solberg. Bare i 2020 og 2021 var det en økning på 2 100 nye studieplasser.

Komiteens medlem fra Rødt mener det er viktig å styrke høyere yrkesfaglig utdanning. Skal vi sikre kompetanse og arbeidskraft til sentrale samfunnsområder er det nødvendig å lytte til partene i arbeidslivet og fagskolesektoren. Dette medlem viser til Rødts alternative budsjett hvor det settes av 78 mill. kroner til 1 500 nye fagskoleplasser.

POST 61 UTVIKLINGSMIDLER TIL FAGSKOLER

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre viser til at ordningen med utviklingsmidler ble etablert av regjeringen Solberg i 2017.

7.2 Kap. 241 Felles tiltak for fagskoler

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2022–2023).

Komiteen merker seg at midlene prioriteres til tiltak som skal gi god kunnskap om fagskolesektoren og høy kvalitet i fagskoleutdanningen, samt en tilgjengelig og synlig fagskolesektor.

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2022–2023) hvor det foreslås å bevilge 23,4 mill. kroner over denne posten. Midlene vil blant annet benyttes til å gjennomføre Studiebarometer for fagskolestudenter, kvalitetsutviklingstiltak, styrke kunnskapsgrunnlaget for fagskolesektoren og videreføre forsøksordninga med to sentre for fremragende høyere yrkesfaglig utdanning.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre viser til at i fagskolestrategien regjeringen Solberg la frem våren 2021 var ett av tiltakene å etablere sentre for fremragende høyere yrkesfaglig utdanning, som i første omgang skulle være et forsøk. Målet med sentrene var å stimulere til fremragende kvalitet. Regjeringen Solberg ville gi sentrene til fagmiljøer som samler kompetansemiljøer, arbeidsliv og opplæringsmiljøer som jobber sammen om faglig utvikling og nye svar på kompetansebehov. Disse medlemmer peker på at det er positivt at regjeringen Støre følger opp disse satsningene, og at det nå er gitt prosjektmidler for å utvikle sentre for fremragende høyere yrkesfaglig utvikling i Rogaland og Viken.

7.3 Kap. 242 Norges grønne fagskole – Vea

POST 1 DRIFTSUTGIFTER OG POST 45 STØRRE UTSTYRSANSKAFFELSER OG VEDLIKEHOLD

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2022–2023) og betydningen Norges grønne fagskole – Vea, har for utdanning av fagkompetanse i grøntsektoren, både innen videregående opplæring og fagskoletilbud. Komiteen er kjent med at skolen er viktig for næringsen – både for rekruttering og som kompetansepåfyll for etablerte yrkesutøvere. Komiteen merker seg den budsjettekniske endringen som foreslås som følge av at overføre driftskostnaden for regnskapstjenestene for skoledriften overføres til Direktoratet for forvaltning og økonomistyring. Komiteen merker seg også at post 01 er redusert som følge av at det i saldert budsjett for 2022 ble bevilget en for høy kompensasjon ved innføring av ny premiemodell i Statens pensjonskasse.

Komiteen mener at Norges grønne fagskole Vea har en viktig rolle som kunnskapsbærer i det grønne skiftet.

7.4 Kap. 3242 Norges grønne fagskole – Vea

POST 2 SALGSINNTEKTER MV. OG POST 61 REFUSJON FRA FYLKESKOMMUNER

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2022–2023).

8. Kompetansepolitikk og livslang læring

8.1 Kap. 253 Folkehøgskoler

POST 70 TILSKUDD TIL FOLKEHØGSKOLER

Komiteen mener folkehøgskolenes tradisjon og oppdrag for folkeopplysning og allmenndanning gjennom dialog er viktig. Dette er av særlig stor verdi i en tid preget av krig i Europa og vaklende demokratier. Komiteen viser til proposisjonen der regjeringen redegjør for behovet for å se nærmere på en balansert utvikling av elevplasser i folkehøgskolene. Komiteen merker seg at det i proposisjonen er foreslått helårseffekt av tilskuddet til de skolene som startet opp skoledriften i 2022, samt en økning i ekstratilskuddet som gis til Svalbard folkehøgskole og som er begrunnet i dyrere driftskostnader for denne skolen sammenlignet med folkehøgskoler på fastlandet.

Komiteen viser til NOU 2022:16 En folkehøgskole for alle som nylig er framlagt og komiteen imøteser den videre oppfølgingen av utredningen når det gjelder

spørsmål knyttet til videre vekst og utvikling av folkehøgskolesektoren.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre mener at kompetanse er mer enn studiepoeng. Kompetanse og læring handler også om å utvikle hele mennesker, og her har folkehøgskolene en viktig rolle. Disse medlemmer fremhever at folkehøgskolene gir et viktig tilbud til mange, noe som også er bakgrunnen for at regjeringen Solberg gjennom flere år styrket folkehøgskolene.

POST 71 TILSKUDD TIL FOLKEHØGSKOLERÅDET OG POST 72 TILSKUDD TIL NORDISKA FOLKHÖGSKOLAN

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2022–2023).

8.2 Kap. 254 Studieforbund mv.

POST 70 TILSKUDD TIL STUDIEFORBUND OG POST 73 TILSKUDD TIL VOKSENOPPLÆRINGSORGANISASJONER

Komiteen vil understreke viktigheten av det arbeidet som studieforbundene og frivillige organisasjoner legger ned for at voksne kan få god tilgang til fleksible og brukertilpasset opplæring utenfor det formelle utdanningssystemet. Komiteen har merket seg at det samlede tilskuddet til studieforbund og voksenopplæringsorganisasjoner for 2023 er foreslått til 76,2 mill. kroner.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at tilskuddet bidrar til å finansiere opplæring i regi av frivillig sektor og skal redusere opplæringskostnadene for deltakerne. Flertallet vil vise til at målet med tilskuddet er at voksne skal få tilgang til fleksible og brukertilpasset opplæring også utenfor formelle utdanningssystemet, jf. § 1 i lov om voksenopplæring. Tilskuddet skal bidra til å redusere forskjeller og fremme inkludering.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre fremhever studieforbundene, som konstruktive bidragsytere til kompetansereformen Lære hele livet, gjennom sitt brede kurstilbud som kan supplere det formelle utdanningssystemet.

8.3 Kap. 256 Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse

POST 1 DRIFTSUTGIFTER OG POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER

Komiteen vil bemerke at Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) har et helhetlig ansvar innenfor sektorområdet. Sektorområdet er all opplæring og utdanning rettet mot voksne, det vil si på kompetansefeltet, i grunnopplæringen, norsk- og samfunnskunnskap for innvandrere, høyere yrkesfaglig utdanning og høyere utdanning. På noen områder, som internasjonalisering og karriereveiledning, er HK-dirs virkeområde bredere.

Komiteen har merket seg at HK-dir fra 1. januar 2023 også vil ha ansvar for godkjenning av utenlandsk utdanning, og at driftsbevilgningene til HK-dir økes fra 364,7 mill. kroner i 2022 til 441,9 mill. kroner i 2023.

8.4 Kap. 3256 Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse

POST 1 INNTEKTER VED OPPDRAG OG POST 2 SALGSINTEKTER MV.

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2022–2023).

8.5 Kap. 257 Kompetanseprogrammet

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER OG POST 70 TILSKUDD

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2022–2023).

Komiteen viser til at kompetanse er avgjørende for å sikre nødvendig omstilling i norsk arbeidsliv, og kompetente mennesker er vår viktigste ressurs.

Komiteen viser til at teknologisk utvikling, digitalisering og grønn omstilling vil føre til at mange arbeidsoppgaver endres, forsvinner eller krever ny kunnskap. Utviklingstrekkene tyder på at det blir færre jobber for mennesker med ingen, eller lav formell kompetanse, men at også arbeidstakere med lang utdanning vil oppleve at kompetansen deres ikke lenger etterspørres, lenge før pensjonsalder. Komiteen påpeker at utdanning og opplæring i større grad må ses som en livslang aktivitet, hvor alle får muligheter til å fylle på med kompetanse.

Komiteen vil fremheve viktigheten av at det utvikles fleksible videreutdanningstilbud.

Komiteen viser til at kompetanseprogrammet er et sentralt virkemiddel for å koordinere mange av de største satsingene i kompetansepolitikken, herunder tilskudd til treparts bransjeprogram, utprøvingen av

nye incentivordninger for livslang læring og satsingen på Kompetansepluss. Komiteen trekker frem at høringsinnspill til statsbudsjettet, både i 2021 og 2022, tyder på at partene har lyktes godt med å skape fleksible utdanningstilbud med arbeidslivsrelevans, og at dette er en god modell for å skreddersy utdanningstilbud i arbeidslivet, som kan brukes som modell for videre arbeid. Komiteen mener at bransjeprogrammene fremover bør videreutvikles og omfatte flere bransjer med behov for kompetanseutvikling.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre viser til at regjeringen Solberg revitaliserte kompetansepolitikken, da de la frem den første kompetansereformen (Meld. St. 14 (2019–2020) Kompetansereformen – Lære hele livet) siden 1998. Disse medlemmer viser til at det har ført til et systematisk arbeid og et stort løft, i samarbeid med partene og utdanningsinstitusjonene.

Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg bidro til å etablere mange nye bransjeprogrammer innen viktige næringer med stort behov for kompetanseheving og -utvikling.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre vil trekke frem at kompetansepolitikken var en sentral del av regjeringen Solbergs krisehåndtering under covid-19-pandemien. For å møte behovene pandemien skapte, ble kompetansepolitikken mer samordnet, og samarbeidet mer forpliktende, blant annet gjennom Utdanningsløftet 2020. Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg fikk på plass en rekke tilbud, som treparts bransjeprogrammer, fleksible videreutdanningstilbud og tilskudd til fylkeskommunene, for at flere skulle fullføre videregående opplæring, og regjeringen Solberg la til rette for at det skulle bli enklere å styrke kompetansen for både ledige, permitterte og sysselsatte.

Disse medlemmer mener at tiltak som bransjeprogrammene og modulbasert opplæring vil være viktige, også etter pandemien. Kunnskap og kompetanse vil være avgjørende i omstillingen til et grønnere og mer bærekraftig samfunn, hvor det må sikres at alle får tilført den kompetansen de trenger. Kompetansekravene i arbeidslivet vil stadig øke, og det er særlig viktig å heve kompetansen blant personer uten, eller med lite, formell utdanning. Disse medlemmer er derfor kritiske til at regjeringen velger å målrettet kutte i midlene til kompetanseheving.

Treparts bransjeprogram for kompetanseutvikling

Komiteen viser til en nylig evaluering av bransjeprogrammene fra FAFO (FAFO-rapport 2022:01) som viser at bransjeprogrammene har nådd målgruppen, det vil si de med lav formell kompetanse som tradisjonelt deltar lite i etter- og videreutdanning. Dette er tydelig

innenfor kommunal helse og omsorg og innenfor reiseliv, men også i detalj- og faghandel. Komiteen mener at bransjeprogrammene vil spille en viktig rolle i kompetansepolitikken fremover, og merker seg at et stort flertall av organisasjonene som deltok på budsjettthøringen trakk frem viktigheten av bransjeprogrammene.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre viser til at det store flertallet av høringsinnspillene også var kritiske til at regjeringen velger å kutte i bransjeprogrammene i sitt forslag for neste års statsbudsjett.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, mener at de treparts bransjeprogrammene har en avgjørende betydning for å møte næringslivets kompetansebehov. Flertallet framhever at partiene er enig om å videreføre programområdene i kompetanseprogrammet og et tillegg blant annet for maritim næring. Flertallet påpeker at flere av de ekstraordinære bransjeprogrammene fra 2020 også er foreslått videreført i 2023, til tross for at bransjeprogrammene var ment å være treårige.

Komiteens medlemmer fra Høyre er kritiske til at regjeringen kutter i midlene til bransjeprogrammer og modulbasert opplæring, i en tid hvor vi trenger mer omstilling, ikke mindre. Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2023 hvor det settes av 60 mill. kroner til å videreføre bransjeprogrammene og 7,5 mill. kroner til å videreføre nivået på modulbasert videregående opplæring for voksne.

Komiteens medlem fra Rødt mener det er viktig å sikre muligheten til å ta etterutdanning for fagarbeidere og folk uten formell kompetanse. Mulighet for etter- og videreutdanning er både bra for den enkelte og nødvendig for å sikre samfunnet den kompetansen som trengs. Bransjeprogrammene er utviklet i samarbeid med partene i arbeidslivet, og er et spleiselag som gir arbeidsfolk gratis kurs og videreutdanning. Bransjeprogrammene er ifølge fagbevegelsen et helt sentralt virkemiddel for å sikre omstilling og et seriøst arbeidsliv i utsatte bransjer. Dette medlem viser til at det i Rødts alternative budsjett foreslås å reversere regjeringens kutt i bransjeprogrammene. Rødt foreslår også å doble tilskuddet til «Fagbrev på jobb» i sitt alternative budsjett, slik at ordningen kan utvides.

Kompetansepluss

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at bevilgningene til ordningen Kompetansepluss ble doblet gjennom perioden til regjeringen Solberg. Disse medlemmer viser til at arbeidsplassen er en viktig arena for læring, og Kompetansepluss bidrar til at flere

voksne får den nødvendige kompetansen de trenger for å kunne stå trygt i jobb lenger. Disse medlemmer mener det er viktig å hjelpe flere voksne til å fullføre videregående opplæring. Det er viktig for den enkelte, samtidig som det er god samfunnsøkonomi.

Komiteens medlem fra Rødt mener grunnleggende ferdigheter blant annet i lesing og skriving, regning, IKT og norsk, er avgjørende for å delta aktivt i arbeids- og samfunnslivet. Kompetansepluss-ordningen ivaretar dette behovet for voksne mennesker i jobb. Særlig for voksne med innvandrerbakgrunn er dette en forutsetning for å få formalisert eller utviklet kompetanse som er nødvendig i forbindelse med fagbrev e.l. Dette medlem mener derfor at nivået av tilskudd til ordningen bør opprettholdes på fjorårets nivå, og viser til Rødts alternative budsjett hvor dette foreslås.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Kompetansepluss er en tilskuddsordning for opplæring i grunnleggende ferdigheter i lesing, skriving, regning, muntlig, IKT og norsk eller samisk. Virksomheter og frivillige organisasjoner kan søke om penger gjennom ordningen, som skal bidra til at voksne får nødvendig kompetanse til å mestre krav og omstilling i arbeidslivet.

Dette medlem viser til at regjeringen i statsbudsjettet for 2023 foreslår å redusere tilskuddet til Kompetansepluss med 50 mill. kroner. Dette medlem viser til Venstres alternative budsjett hvor det foreslås å bevilge 25 mill. kroner mer enn regjeringens forslag.

8.6 Kap. 258 Tiltak for livslang læring

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER

Komiteen viser til at humankapitalen utgjør mellom 70 og 90 pst. av nasjonalformuen. Fremtidig verdiskaping forutsetter at humankapitalen forvaltes godt og effektivt, og livslang læring og kompetanseutvikling er derfor en nødvendighet innenfor alle utdanningsnivåer og de fleste typer yrker. Komiteen viser til at det er tverrpolitisk enighet om viktigheten av livslang læring.

Komiteen merker seg at posten reduseres med litt i overkant av 19 mill. kroner sammenlignet med fjoråret. Om lag 60 mill. kroner skal gå til forsøket med modulstrukturert opplæring for voksne.

Komiteen vil understreke viktigheten av at det verdiskapende arbeidslivet får tilgang på kvalifisert arbeidskraft, og at det legges til rette for livslang læring på alle nivåer. Etter- og videreutdanning må ta utgangspunkt i arbeidslivets behov, og gjøres i tett samarbeid med det praktiske arbeidslivet. Fremtidig verdiskaping og velferd er avhengig av at flest mulig av Norges innbyggere får mulighet til å delta i verdiskapende arbeid,

og utvikling av kompetanse må ha som mål å tilrettelegge for dette.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at målet for 2023 er at flere lærer hele livet, slik at de kan stå lenger i arbeid. Flertallet er opptatt av at det legges til rette for livslang læring gjennom bruk av ulike virkemidler. Flertallet viser til partiene støtter regjeringens forslag om å bevilge 13 mill. kroner til fylkeskommunene for å drive karriereveiledning.no. Flertallet framhever at det vil settes av midler til digital veiledning til voksne som ønsker å ta fagutdanning.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre viser til at regjeringen Solberg innførte en rekke tiltak for å sikre livslang læring slik at ingen skal gå ut på dato og at utdanning skal være tilgjengelig i alle livssituasjoner og i hele landet. Skal Norge være et bærekraftig velferds-samfunn trenger vi flere ben å stå på. Det betyr at det må skapes flere private arbeidsplasser samtidig som flere inkluderes i arbeidslivet. Norge må skape mer og inkludere flere. Kunnskap og kompetanse er avgjørende for å nå dette målet og regjeringen Solberg utviklet derfor kompetansepolitikken gjennom flere stortingsmeldinger, strategier og prioriteringer gjennom statsbudsjetter. Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg i 2020 la frem kompetansereformen «Lære hele livet», med mål om at ingen skal gå ut på dato på grunn av manglende kompetanse, og med mål om å tette gapet mellom hva arbeidslivet trenger av kompetanse og den kompetansen arbeidstakerne faktisk har.

Disse medlemmer er glade for at det er tverrpolitisk enighet i Stortinget om å videreføre Fullføringsreformen som regjeringen Solberg la frem i 2021.

Disse medlemmer vil understreke viktigheten av at etter- og videreutdanning tar utgangspunkt i arbeidslivets behov og utformes og gjennomføres i tett samarbeid med arbeids- og næringslivet. Fremtidig verdiskaping og velferd er avhengig av at flest mulig er i arbeid, og utviklingen av kompetansepolitikken må ha som mål å tilrettelegge for dette. Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg utviklet en vifte av tiltak for å nå folk i ulike livssituasjoner og ulike bransjer med forskjellige behov. Disse medlemmer mener det er viktig å ha denne bredden på tiltakene og sørge for fleksible løsninger.

Disse medlemmer er bekymret over at nesten 600 000 voksne, i alderen mellom 25 og 59 år, ikke har fullført videregående opplæring og dermed kan mangle billetten til videre utdanning og kompetanseheving. Disse medlemmer viser til at Høyre i Stortinget har fremmet forslag om, og Fremskrittspartiet og Venstre

har stemt for, at regjeringen skulle iverksette tiltak og fremme forslag som sikrer at voksne som ikke har fullført videregående opplæring, gis en reell rett til opplæring frem til fullføring med fagbrev eller vitnemål. Det bør legges vekt på bedre samarbeid mellom stat, fylke og næringsliv, økt fleksibilitet i tilbudene, bedre tilgjengelighet og større kapasitet. Disse medlemmer viser til at dette forslaget ble nedstemt. Disse medlemmer forventer at regjeringen snart kommer med konkrete tiltak for å følge opp regjeringen Solbergs fullføringsreform og sørge for at retten til videregående opplæring blir en reell rett for alle.

Komiteens medlem fra Venstre ønsker at høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning skal bli mer tilgjengelig ved at det tilbys flere korte og modulerte utdanninger som er tilpasset behovene til den enkelte og til arbeidslivet. Denne ordningen ble styrket under covid-19-pandemien, men foreslås nå faset ut av regjeringen. Dette medlem viser til Venstres alternative budsjett hvor det foreslås å opprettholde styrkingen i 2023.

9. Høyere utdanning og forskning

9.1 Kap. 260 Universiteter og høyskoler

POST 50 STATLIGE UNIVERSITETER OG HØYSKOLER OG POST 70 PRIVATE HØYSKOLER

Komiteen mener universitetenes og høyskolens hovedoppgave er å utdanne framtidige arbeidstakere og utføre fri forskning.

Komiteen framhever at kunnskap er Norges viktigste nasjonale kapital. Kunnskapspolitikken legger grunnlag for verdiskapning, velferd og omstilling i samfunnet, og må favne bredest mulig. Det er særlig viktig at kvaliteten på utdannings- og forskningsinstitusjonene er høy, det er avgjørende for at Norge skal lykkes med å utvikle og ta i bruk ny kunnskap, skape nye næringer og forbedre offentlig og privat sektor.

Komiteen viser til at Norge er et land med spredd befolkning, geografisk ulikhet i tjenestetilbud og variert næringsstruktur. Det er viktig å sikre tilgang til et bredt utdanningstilbud uavhengig av hvor i landet man bor.

Komiteen vil understreke at kunnskap er verdifullt for hver enkelt av oss, og har en egenverdi. Dette er særlig viktig i høyere utdanning og forskning. Samtidig er det viktig å påpeke at de store samfunnsutfordringene og framtidige vekst og velferd avhenger av vitenskapelig innsikt og løsninger, forsknings- og utdanningsinstitusjonene må sikres gode rammer.

Komiteen viser til at koronapandemien viste viktigheten av et utdanningssystem som raskt kan bidra til omstilling og kompetanseheving i situasjoner med endringer i arbeidsmarkedet og samfunnsendringer og -utfordringer som stiller nye krav til kunnskap og kompetanse for både den enkelte og for bedrifter, bransjer og næringer.

Komiteen flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til proposisjonen der regjeringen, innenfor et stramt budsjett, har prioritert å opprettholde bevilgningene til universiteter, statlige høyskoler og private høyskoler med en prisjustering på 3 pst.

Flertallet viser til at det skal være god tilgang til utdanning og kompetanse i hele landet. Flertallet framhever at det er en oppgang i antall studieplasser med forslag om en økt bevilgning, 294,3 mill. kroner over post 50 og 40,9 mill. kroner over post 70.

Flertallet viser til at regjeringen foreslår å innføre studieavgift for studenter utenfor EU og EØS, dette anslås å kunne frigjøre anslagsvis 2 600 studieplasser høsten 2023. Flertallet mener det er viktig at antall studieplasser opprettholdes for å møte de kompetansebehovene Norge har i framtida. Flertallet viser for øvrig til de prioriteringer for opptrapping av studieplasser som ligger i statsbudsjettet.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at regjeringen Solberg leverte sterk vekst i bevilgningene til høyere utdanning og forskning gjennom åtte år. For Høyre er det avgjørende å satse på kunnskap og kompetanse for å håndtere samfunnsendringene, dekke kompetansebehov og bidra til verdiskapning og trygghet for framtidig velferd.

Disse medlemmer viser til regjeringen Solberg sin satsing på fleksible utdanningstilbud. Ordningen skulle også inkludere et nytt distriktsprogram for kompetanseutvikling og en ny ordning for studiesentre. Fra 2019 til 2021 brukte regjeringen Solberg 239 mill. kroner for å øke tilbudet av fleksibel utdanning.

Komiteens medlem fra Fremskrittspartiet fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen kartlegge i hvor stor utstrekning studenter er i studierelevant arbeid seks måneder etter endt studie.»

Finansieringssystem

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre, viser til finansieringsutvalgets forslag til endringer i finansieringen av universitets- og høyskole-

sektoren og regjeringens oppfølging av dette. Flertallet peker på viktigheten av å styre i det store, ikke i det små. Finansiering og styringsinsentiver rettet mot universitet og høyskoler skal legge til rette for utvikling av kvalitet, effektiv styring og ivaretagelse av samfunnsoppgavene. Flertallet mener det er viktig at dette støtter opp under mangfold og egenart, og herunder sikrer utviklingsmuligheter for både én- og flercampus-modeller.

Komiteens medlem fra Rødt ønsker å kutte bruken av resultatbasert finansiering av høyere utdanning og omregulere midlene til å øke basisfinansiering av høyere utdanning, og viser til Rødts alternative budsjett for omtale av dette.

Dette medlem mener basisfinansiering av høyere utdanning er viktig for at virksomhetene skal oppfylle sitt samfunnsoppdrag, og levere forskning av høy kvalitet. Dette medlem viser til Rødts alternative budsjett hvor det foreslås å øke basisfinansieringen til høyere utdanning.

Dette medlem støtter Sykepleierforbundets krav om å flytte sykepleierutdanninga fra finanskategori E til C. Dette medlem viser til at dette er nødvendig for å få en best mulig utdanning både når det gjelder teori og praktiske ferdigheter, og vil gjøre utdanningsinstitusjonene bedre rustet til å utdanne sykepleiere. Dette medlem viser til Rødts alternative budsjett hvor det foreslås å sette av penger til en slik kategoriheving.

Avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til Høyres alternative statsbudsjett. Der er det lagt inn et ABE-kutt på 0,5 pst. og et ytterligere engangskutt på 0,5 pst. Dette gir universiteter og høyskoler et kutt i forhold til regjeringens forslag på 414 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til regjeringen Solbergs avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform, og mener det er klokt å etterstrebe effektiv bruk av fellesskapets ressurser. Disse medlemmer peker på at Høyre i sitt alternative statsbudsjett for 2023 viderefører ABE-reformen med 0,5 pst. Grunnet den ekstraordinære økonomiske situasjonen legges det på 0,5 pst. i 2023 til et uttak på totalt 1 pst. ABE-reformen gir rom for omstilling og omprioriteringer, og disse medlemmer viser til at Høyre blant annet omprioriterer midler til en forskningspakke på 650 mill. kroner og videreføring av 500 treårige studieplasser innen IKT-fag.

Statstilskudd til private høyskoler

Komiteen viser til at Stortinget i forbindelse med behandlingen av Innst. 76 L (2019–2020) gjorde endringer i universitets- og høyskoleloven ved blant annet å innføre krav om at private høyskoler må ha institusjonsakkreditering for å kunne motta statstilskudd. Det ble samtidig innført et unntak fra kravet til dekning av driftskostnader for utdanninger som er akkreditert av NOKUT dersom det foreligger særlige samfunnsmessige behov jf. universitets- og høyskoleloven § 8-3-2 annet ledd.

Komiteen er kjent med at Kunnskapsdepartementet ikke har utarbeidet retningslinjer for søknad eller kriterier for hva som i denne sammenhengen menes med særlige samfunnsmessige behov. I høringsnotatet forut for lovendringen ble det likevel presisert følgende:

«Dette kan for eksempel være et fremtidig kompetansebehov eller faglig eller pedagogisk alternativ eller at virksomheten har en spesiell samfunnsmessig betydning, for eksempel for kulturlivet eller på annen måte.»

I samme høringsnotat sto det at dette kan gjelde:

«institusjoner med en tilpasset profil, hvor strategien eller rammebetingelsene forutsetter en liten mengde studenter innenfor ett spesialisert og spisset fagområde. For slike virksomheter mener departementet at et krav til institusjonsakkreditering kan være u hensiktsmessig.»

Komiteen merker seg at unntaksbestemmelsen har vært praktisert strengt. Komiteen merker seg at NSKI Høyskole og LIMPI ikke har fått innvilget søknader om støtte. Komiteen understreker videre at det unike tilbudet som gis ved NSKI Høyskole og LIMPI supplerer hva andre høyskoler tilbyr, og er viktige studietilbud for sine felt.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre viser til at komiteen i Innst. 76 L (2019–2020) understreket viktigheten av en mangfoldig universitets- og høyskolesektor, der det legges til rette for nytenking og kreativitet.

Disse medlemmer mener at det ikke er hensiktsmessig ressursbruk at små aktører innenfor kulturlivet med utdanningstilbud innenfor spesialiserte og spissede fagområder skal avkreves institusjonsakkreditering for å kvalifisere til å motta statstilskudd over kap. 260 post 70, såfremt de har akkreditering for utdanningsprogrammet. Et slikt krav vil kunne svekke utdanningstilbudet innenfor de små og spesialiserte utdanningsinstitusjonene, og dermed mangfoldet i sektoren.

Komiteens medlem fra Rødt viser til at skolen og barnehagens samfunnsmandat er regulert i nasjonale og internasjonale rammer, lover og

konvensjoner som menneskerettighetene, barnekonvensjonen, opplæringsloven, barnehageloven og overordnet del av læreplanverket for kunnskapsløftet. Disse fastsetter alle at det ikke er tillatt med noen form for diskriminering i skole eller barnehage, i tillegg til at barn og elever skal lære toleranse, forståelse og likestilling. Dette krever at lærere i barnehage og skole selv er grundig skolert i dette, og er tydelig bevisst om sine egne holdninger er forenlig med en jobb i skole eller barnehage.

Dette medlem vil påpeke at NLA Høgskolen har et verdidokument som sier at:

«Ekteskapet mellom mann og kvinne er i den tradisjonen NLA Høgskolen står i forstått som bærende norm i samlivsetikken.»

Slike uttalte holdninger fra en lærerutdanningsinstitusjon bidrar til diskriminering av både studenter og ansatte ved institusjonen. Det motarbeider samfunnsarbeidet med å bekjempe slike fordommer og diskriminerende holdninger, spesielt i utdanningssektoren.

Dette medlem mener utdanningsinstitusjonen NLA Høgskolens vedtektsfestede verdigrunnlag er uforenlig med dennes og lærernes samfunnsoppdrag, opplæringsloven, barnehageloven, rammeplanen eller læreplanverket for kunnskapsløftet.

Dette medlem mener at NLA Høgskolen med sitt nåværende verdidokument ikke kan tillates å utdanne fremtidens lærere, og mener at statstilskuddet til NLA Høgskolen må fjernes fra statsbudsjettet.

Studieplasser

Komiteen viser til arbeidet med ny finansieringsmodell for universiteter og høyskoler. Komiteen peker på viktigheten av en finansieringsmodell for universitets- og høyskolesektoren som gir institusjonene mulighet til å opprettholde studietilbud av høy kvalitet.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at regjeringen Solberg fra 2014 til 2021 prioriterte nye studieplasser ved høyskoler og universiteter høyt.

Disse medlemmer viser til det store behovet for IKT-kompetanse. Næringslivet peker på et stort udekket kompetansebehov som hindrer vekst og utvikling. Disse medlemmer mener det er naturlig at ikke alle studieplassene opprettet for å dekke omstillingsbehovet under koronapandemien videreføres, men disse medlemmer viser til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett for 2023 foreslår å fortsette å styrke kapasiteten innen utdanninger det er særlig behov for, og viderefører midler til 500 nye studieplasser innen IKT.

Komiteens medlem fra Rødt viser til den store mangelen av vernepleiere og vil starte arbeidet med å rekruttere og utdanne flere vernepleiere. I Rødts alternative budsjett foreslås det å bevilge midler til 200

nye studieplasser for vernepleiere. Dette medlem gjør oppmerksom på at det ikke er tilstrekkelig med 200 nye studieplasser, og mener at det må lages en opptrappingsplan for å øke kapasiteten ved vernepleierutdanningene.

Komiteens medlem fra Venstre ønsker en større satsning på IKT og naturfag, matematikk og teknologi, og viser til at det i 2020 ble bevilget midler til å opprette en rekke nye studieplasser i møte med pandemien. Mange av disse studieplassene ble forutsatt finansiert over fire år, men regjeringen foreslår å fase ut finansieringen av enkelte av studieplassene allerede i 2023. Dette medlem ønsker å gi universitetene og høyskolene forutsigbarhet, og viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det foreslås å opprettholde finansieringen av plassene innenfor IKT, naturfag, matematikk og teknologi. Dette vil gjøre det mulig å opprettholde et godt tilbud for studentene på disse studiene, som Norge har stort behov for i framtiden. Økningen har også konsekvenser for budsjettkapitlene for studiefinansiering.

Dette medlem vil også understreke betydningen av å styrke fastlegeordningen, blant annet gjennom å øke kapasiteten i legeutdanningen i årene framover gjennom desentraliserte modeller for legeutdanning. Dette medlem merker seg at Universitetet i Bergen neste år vil starte opp prosjektet «Vestlandslegen», som vil styrke rekruttering av leger til hele Vestlandet ved at flere legestudenter vil få mulighet til å ta deler av legeutdanningen i Stavanger, Haugesund/Fonna og Førde/Sogn og Fjordane. I årene fremover må det legges til rette for å opprette flere studieplasser i medisin, slik at Vestlandslegen og tilsvarende modeller for desentralisert legeutdanning andre steder i landet kan utvikles videre.

Bygg

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre, mener det er positivt at regjeringen foreslår å gjennomføre kostnadskrevende byggeprosjekter for undervisning og forskning i en krevende økonomisk situasjon. Flertallet vil understreke at planlagte byggeprosjekter i universitets- og høyskolesektoren ikke må stoppe opp nå, og dersom den økonomiske situasjonen endrer seg er det viktig at planlagte prosjekter kan igangsettes.

Flertallet viser til budsjettforliket og vedtak 110 fattet i finansdebatten om at Stortinget ber regjeringen legge til rette for at arbeidet med forprosjekt for nytt bygg til Griegakademiet i Bergen fortsetter, hvor Kunnskapsdepartementet fortsatt har rollen som prosjektbestiller.

Komiteen merker seg det store engasjementet og gode arbeidet som er gjort rundt etablering av et «Campus Hallingdal» som et fullverdig campus ved Universitetet i Sørøst Norge i Hallingdal. Komiteen ber regjeringen følge godt med på prosjektet og bidra til fremgang av det lokale arbeidet som er gjort med prosjektet.

Studieavgift for utenlandske studenter

Komiteens medlemmer fra Høyre peker på at Høyre har foreslått innføring av en moderat studieavgift for utenlandske studenter under regjeringen Solberg. Disse medlemmer konstaterer at regjeringens partiene og Sosialistisk Venstreparti nå har endret mening og innfører noe nært identisk til det regjeringen Solberg foreslo. Innføringen av en studieavgift for studenter fra land utenfor EØS og Sveits innebærer videre at universiteter og høyskoler må styrke sitt rekrutteringsarbeid og profilere seg på kvalitet og profil for å tiltrekke seg studenter.

Komiteens medlem fra Rødt mener høyere utdanning skal være gratis, uavhengig av hvor du kommer fra og hva foreldrene dine har på konto. Rødt mener at regjeringens forslag om å innføre studieavgift for internasjonale studenter utenfor EØS og Sveits er usolidarisk og et smålig kutt, og Rødt forslår i sitt alternative statsbudsjett å bevilge midler til å reversere dette.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Norge er et lite land med stort behov for å tiltrekke oss internasjonale forskere og studenter, og for å sende norske forskere og studenter ut i verden for å være del av større miljøer. Derfor ønsker dette medlem å opprettholde gratisprinsippet for studenter utenfor EU/EØS og viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det er satt av midler til å opprettholde gratisprinsippet. Da Sverige innførte skolepenger for utenlandsstudenter i 2011, forsvant fire av fem studenter fra land utenfor EU/EØS. Hvis det tilsvarende skjer i Norge, vil det innebære en svekkelse av internasjonaliseringen ved de norske studiemiljøene, noe som igjen vil ramme kvaliteten ved norske læresteder.

Digitale verktøy

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre mener vi må ta med oss lærdom fra koronapandemien, erfaringene med bruken av digitale plattformer og verktøy må utnyttes til både å heve kvaliteten i undervisningen, og gjøre utdanning tilgjengelig.

9.2 Kap. 270 Studentvelferd

Komiteen understreker at god studentvelferd er viktig for at alle skal ha mulighet til å ta høyere utdan-

ning, uavhengig av økonomi, sosial posisjon, funksjonsgrad, kjønn, etnisitet, religion, bo- og studiested. Komiteen viser til at studentsamskipnadens velferdsarbeid skal supplere det generelle velferdstilbudet i resten av samfunnet.

POST 74 TILSKUDD TIL VELFERDSARBEID MV.

Komiteen framhever at god studentvelferd er avgjørende for at studenter skal ha det bra og fullføre studiene sine. Komiteen mener at resultatene i SHoT-undersøkelsen viser viktigheten av arbeidet som gjøres av ulike studentorganisasjoner og studentsamskipnadene.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre peker på den viktige rollen studentsamskipnadene har i å levere et godt velferdstilbud til studentene. Disse medlemmer viser til resultatene i SHoT-undersøkelsen, og mener det fortsatt er stort behov for fokus på, og prioritering av, gode velferdstilbud til studentene.

Disse medlemmer vil vise til at systemet vi har i Norge – med offentlig finansiert utdanning, gode ordninger for utdanningsstøtte og gode studentvelferdstilbud – gir god tilgang til høyere utdanning for alle. De senere årene har disse ordningene i tillegg fått betydelige løft gjennom realvekst i studiestøtten, innføring av elleve måneders studiestøtte og en historisk satsing på studentboliger.

Disse medlemmer mener det er viktig med en fortsatt styrking av forebyggende tiltak innen psykisk helse.

Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg tildelte midler til å fortsette arbeidet med Studentenes Helse- og Trivselsundersøkelse (SHoT) som har blitt lagt frem høsten 2022. Disse medlemmer mener det er viktig å fortsatt kartlegge og følge studentenes helse og trivsel i perioden som kommer etter koronapandemien, og er glade for at også fagskolestudentene i 2022 for første gang er en del av SHoT-undersøkelsen.

Komiteens medlem fra Rødt viser til at det er viktig å styrke studentvelferden i møte med den pågående priskrisen, og viser til Rødts alternative statsbudsjett der det foreslås midler til å reversere regjeringens kutt i Studentsamskipnaden.

Komiteens medlem fra Venstre er kritisk til at regjeringen foreslår å kutte i tilskuddene til studentvelferd i regi av studentsamskipnadene. Studentenes helse- og trivselsundersøkelse har over tid vist at mange studenter føler seg ensomme og har psykiske plager. Dette er tall som må tas på alvor, og dette medlem mener derfor at det er nødvendig å opprettholde satsningen på studentvelferd framover.

POST 75 TILSKUDD TIL BYGGING AV STUDENTBOLIGER

Komiteen ønsker å styrke studentvelferden gjennom å satse på å bygge flere studentboliger. Boutgifter på det private leiemarkedet er en stor utgiftspost for mange studenter og flere studentboliger vil kunne føre til en bedre økonomi for flere studenter da de ikke må være avhengige av det private leiemarkedet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre, vil peke på at studenters bosituasjon og redusert kostnad på bolig er med på å gi god studentvelferd. Flertallet vil understreke at det er positivt at regjeringen foreslår å heve kostnadsramma på studentboliger til 1 450 000 kroner, da dette vil gjøre studentsamskipnadene i stand til å bygge flere boliger. I 2021 ble det bare ferdigstilt 857 nye hybelenheter samtidig som samskipnadene samme år leverte tilbake 1 076 tilsagn om tilskudd for årene 2017–2021 som de ikke klarte å benytte seg av.

Flertallet peker på at det er viktig å holde boligkostnadene nede for studentene.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre viser til at regjeringen Solberg i perioden 2014–2022 ga tilskudd til å bygge om lag 19 200 studentboliger. Dette var en rekordstor satsning for å sikre at flere studenter har anledning til å bo i en rimelig studentbolig. Dette er i snitt dobbelt så mange som regjeringen Stoltenberg II prioriterte årlig. Disse medlemmer peker på at regjeringen Solberg startet et viktig arbeid med å forenkle krav og reguleringer for å øke antallet klare byggeprosjekter, og at arbeidet med dette må fortsette, slik at det i fremtiden vil kunne bygges studentboliger i et høyere tempo, for å nå målet om at flere studenter får tilbud om en studentbolig.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative budsjett hvor det settes av midler, 99 mill. kroner, til å bygge 1 350 ekstra studentboliger, totalt 3 000.

POST 76 TILSKUDD TIL ENERGILTAK I STUDENTBOLIGER

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at det i budsjettforliket er foreslått å redusere utgiftene til Tilskudd til energiltak i studentboliger med 141,5 mill. kroner, og flertallet foreslår derfor at kap. 270 post 76 reduseres med 141,5 mill. kroner, sammenlignet med regjeringens forslag.

9.3 Kap. 271 Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen

POST 1 DRIFTSUTGIFTER OG POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER

Komiteen viser til at NOKUT har ansvar for akkreditering av og tilsyn med kvaliteten i høyere utdanning og fagskoleutdanning.

Komiteen merker seg at målet er at universiteter, høyskoler og fagskoler skal tilfredsstille nasjonale kvalitetskrav, men også at flest mulig skal holde et høyt internasjonalt nivå.

Komiteen peker på NOKUTs viktige rolle for å sikre kvalitet i høyere yrkesfaglig utdanning og høyere utdanning. Komiteen framhever viktigheten av at NOKUT er et faglig, uavhengig statlig organ som ivaretar kvalitet og akkreditering.

Komiteen viser til viktigheten av å ha effektive prosesser for godkjenning av nye utdanninger. Komiteen peker på at lang saksbehandlingstid hos NOKUT fører til store forsinkelser i opprettelsen av nye fagskoletilbud. Det er viktig at regjeringen sikrer at rammevilkårene legger godt til rette for raskt tempo i saksbehandlingen, slik at innovasjonen i fagskolesektoren ikke hemmes, og at næringslivet får de utdanningsløpene de trenger til rett tid.

9.4 Kap. 3271 Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen

POST 1 INNTEKTER VED OPPDRAG OG POST 2 SALGSINNTEKTER MV.

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2022–2023).

9.5 Kap. 272 Tiltak for internasjonalisering og høyere utdanning

POST 51 TILTAK FOR INTERNASJONALISERING OG POST 71 TILSKUDD TIL TILTAK FOR INTERNASJONALISERING

Komiteen bemerker at internasjonalt samarbeid er viktig for utveksling av kunnskap og for å tiltrekke kompetanse til Norge.

Komiteen merker seg at det i proposisjonen foreslås å bevilge penger til en rekke ulike tiltak og programmer som skal bidra til at norske elever og studenter tar del i et internasjonalt læringsmiljø, og å sikre at de uteksaminerte kandidatene fra høyere utdanning har høy kompetanse og dekker kompetansebehovene i arbeidslivet og samfunnet.

Komiteen understreker at det er viktig å legge til rette for at norske elever og studenter får mulighet til å

delta i et internasjonalt læringsmiljø gjennom ulike programmer. Komiteen peker på programmene UTFORSK og NORPART som bidrar aktivt i internasjonal utdanning og forskning.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre mener både globale utfordringer og hjemlige omstillingsbehov stiller høye krav til kunnskap, kompetanse og utdanning. Internasjonalisering og internasjonalt samarbeid er nødvendig og viktig for å sikre kvalitet i utdanning og forskning. Disse medlemmer viser til Meld. St. 7 (2020–2021) En verden av muligheter – Internasjonal studentmobilitet i høyere utdanning og Innst. 247 S (2020–2021), hvor regjeringen Solberg leverte en rekke forslag som vil gjøre det enklere for studenter å ta valget om å reise på utveksling, samt tydeliggjorde forventningene til at universiteter og høyskoler må jobbe strategisk for å øke studentmobiliteten, og sikre internasjonale perspektiver i utdanningene.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at regjeringen foreslår å kutte 20,6 mill. kroner i bevilgningene til internasjonalisering av høyere utdanning. Det rammer blant annet NOTED-programmet (Norwegian Partnership Programme for International Teacher Education) som avvikles som følge av kuttet. I tillegg rammer det ordninger som UTFORSK og NORPART, programmer som bidrar til at Norge kan delta aktivt i internasjonalt samarbeid innenfor utdanning og forskning. Videre rammer det også Office franco-norvégien d'échanges et de coopération (OFNEC) fra 2024, som er et fransk-norsk studiesenter i Caen opprettet i 1983. Senteret er en sentral aktør for akademisk og kulturelt samarbeid mellom Frankrike og Norge.

Dette medlem mener summen av alle kuttene regjeringen gjør innenfor internasjonalt samarbeid i høyere utdanning og forskning er skadelig for kvaliteten og relevansen til norsk høyere utdanning, og viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det foreslås å reversere kuttet.

Dette medlem viser til at Det europeiske ungdomsparlamentet er et læringsprogram tilknyttet Kunnskapsdepartementet gjennom Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir), og basert på møter mellom ungdom på like betingelser. Programmet er drevet av ungdom for ungdom. For tiden jobber den norske delen av organisasjonen med å realisere en norsk-europeisk ungdomskonferanse i Tromsø i mars 2023. Tema for konferansen er nordområdene og Arktis, som er et stadig mer dagsaktuelt tema som de ønsker å sette på den europeiske dagsordenen.

Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det foreslås å støtte denne ungdomskonferansen i Tromsø med 500 000 kroner i 2023.

POST 52 TILTAK FOR HØYERE UTDANNING OG POST 72 TILSKUDD TIL TILTAK FOR HØYERE UTDANNING

Fleksibel og desentralisert utdanning

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til Prop. 1 S (2022–2023) hvor den søknadsbaserte ordningen for desentralisert utdanning foreslås økt med 10 mill. kroner til 199,6 mill. kroner. Dette vil gi flere mulighet til å ta høyere utdanning nær der de bor.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at regjeringen foreslår å kutte 44,8 mill. kroner i tiltak i høyere utdanning. Kuttet rammer blant annet program for maritim kompetanse, senter for framragende utdanning og støtteordningen for åpne norskspråklige tidskrift i humaniora og statsvitenskap. Dette medlem er uenig i disse kuttene og viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det foreslås å bevilge 20 mill. kroner mer over posten enn regjeringen legger opp til i sitt budsjettforslag.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre viser til regjeringen Solbergs sterke innsats for å øke antallet fleksible studietilbud, inkludert desentraliserte tilbud, som skal møte behovene for høyere utdanning som også er tilgjengelig utenfor de faste lærestedene.

Totalt ble det bevilget om lag 1 mrd. kroner til fleksible tilbud i regjeringen Solbergs siste periode, og i juni 2021 la regjeringen Solberg fram en strategi for desentraliserte og fleksible utdanningstilbud ved fagskoler, høyskoler og universitet. Målet med strategien var å øke tilgangen til fleksible og desentraliserte tilbud av høy kvalitet som er tilpasset behovene som arbeidslivet og den enkelte har.

Disse medlemmer viser til regjeringen Solbergs satsning på å gjøre utdanning tilgjengelig for alle, og den nylig vedtatte strategien for fleksibel og desentralisert utdanning kombinert med reformen «Lære hele livet», og til at det er stor mangel på kompetent arbeidskraft i hele landet og at gapet mellom tilgjengelig arbeidskraft og arbeids- og næringslivets behov vil øke betydelig i årene som kommer. Disse medlemmer ser med bekymring på at midler som skal bidra til å gjøre utdanning tilgjengelig i hele landet brukes på å overprøve sektoren og prioritere struktur i stedet for kvalitet, innhold og det å gi et større tilbud av utdanning til flere.

Program for maritim kompetanse

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at samarbeidsprosjektet MARKOM og Program for maritim kompetanse i over ti år har spilt en svært viktig rolle for å heve kvaliteten i maritim profesjon- og fagskole-

utdanning. Disse medlemmer viser til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett for 2023 prioriterer å videreføre midler til Program for maritim kompetanse. Det vil bidra til å sikre rekruttering, kunnskap og kompetanse i en viktig næring for Norge. Disse medlemmer viser til at en evaluering utført av Ideas2evidence viser at MARKOM2020 i prosjektperioden har bidratt til et løft for de maritime profesjonsutdanningene gjennom å utvikle et mer helhetlig utdanningsløp.

Komiteens medlem fra Fremskrittspartiet fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for videreføring av program for maritim kompetanse.»

9.6 Kap. 273 Kunnskapssektorens tjenesteleverandør – Sikt

POST 50 VIRKSOMHETSKOSTNADER

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2022–2023).

9.7 Kap. 274 Universitetssenteret på Svalbard

POST 70 TILSKUDD TIL UNIVERSITETSSENTERET PÅ SVALBARD

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1. S (2022–2023).

9.8 Kap. 275 Tiltak for høyere utdanning og forskning

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER

Komiteen er tilfreds med at Kunnskapsdepartementet foreslår å bevilge penger til en rekke ulike prosjekter og tiltak som skal gi høy kvalitet og samordning innenfor høyere utdanning og forskning.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre peker på de viktige satsingene fra regjeringen Solberg til ulike kvalitetsfremmende tiltak innen høyere utdanning og forskning, og mener det er viktig å fortsette arbeidet med dette.

POST 70 TILSKUDD

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2022–2023).

Komiteens medlem fra Venstre mener det er viktig å skape og sikre kunnskap og kunnskapsinstitusjoner utover hele landet. Vitenskapsakademiene er slike viktige institusjoner.

Dette medlem viser til at en samlet komité flere ganger tidligere har bedt om at flere akademier vurderes for bevilgning. Særlig har komiteen påpekt at Agder Vitenskapsakademi er det eneste av de tre store allmennakademiene som ikke har bevilgning. Med tanke på dette akademiets spesielt store internasjonale orientering og aktivitet ønsker dette medlem at det blir funnet en løsning i budsjettet for 2023.

9.9 Kap. 3275 Tiltak for høyere utdanning og forskning

POST 1 INNTEKTER VED OPPDRAG

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2022–2023).

9.10 Kap. 284 De nasjonale forskningsetiske komiteene

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteen understreker viktigheten av målene for de forskningsetiske komiteene: etisk god og ansvarlig forskning, at forskere og institusjoner fremmer etisk god og ansvarlig forskning, at andre aktører tar hensyn til forskningsetikk i arbeidet sitt, og at samfunnet har tilrettelagt til forskning. Komiteen mener de nasjonale forskningsetiske komiteene har en viktig rolle med å sette etiske problemstillinger på dagsorden.

9.11 Kap. 285 Norges forskningsråd

Komiteen vil fremheve at Norges forskningsråd er en nøkkelinstitusjon i det norske forskningsarbeidet. Rådet har en helt sentral rolle i forsknings- og innovasjonssystemet, med strategiske så vel som operative oppgaver. Forskningsrådet koordinerer og sikrer kvaliteten og relevans i forskningen. Norges forskningsråd administrerer konkurranse om forskningsmidlene, gir råd til regjeringen og fremmer forskning nasjonalt og internasjonalt. Komiteen mener Forskningsrådet har en viktig rolle i kvalitetssikringen av norsk forskning.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt, viser til omtalen av økonomisituasjonen i Norges forskningsråd i Prop. 1 S (2021–2022) for Kunnskapsdepartementet og Prop. 115 S (2021–2022) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2022. Flertallet understreker viktigheten av forutsigbare og trygge rammer for Forskningsrådet, da det er en forutsetning for at Norge skal lykkes med sine forskningsmål. Flertallet mener også det er viktig med tett dialog med sektoren for å finne hensiktsmessi-

ge løsninger som styrker norsk forskning. Flertallet viser for øvrig til omtalen i Prop. 1 S (2022–2023).

Flertallet er tilfreds med at rammen for Retur EU fra og med 2023 settes til 500 mill. kroner. Dette vil støtte opp forskningsinstituttens mulighet til å delta i Horisont Europa.

Flertallet viser til endret finansiering av TTO-funksjonen gjennom Forskningsrådet da dette vil bli en søkbar ordning for institusjonene som skal være med på å øke kommersialiseringa av offentlig finansiert forskning. Flertallet mener det er riktig at ordningen blir evaluert.

POST 52 LANGSIKTIG, GRUNNLEGGENDE FORSKNING

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at regjeringen Solberg i sitt forslag til statsbudsjett for 2022 pekte på behovet for fleksibilitet og langsiktig finansiering for å sikre forutsigbarhet i forskningsfinansieringen. Disse medlemmer peker på viktigheten av langsiktighet og forutsigbarhet i finansiering av forskning, og sektorens store betydning for utvikling og innovasjon.

Disse medlemmer viser til at situasjonen i Norges forskningsråd er krevende, og styret har måttet foreta vanskelige kutt for de kommende årene. Disse medlemmer peker på at Høyre vil bidra til at Forskningsrådet kan gjennomføre den økonomiske omstillingen uten å redusere utlysningene i banebrytende forskning (FRIPRO) så mye som foreslått. Disse medlemmer viser til at Høyre i sitt forslag til alternativt statsbudsjett for 2023 derfor har prioritert midler til en begrenset utlysning også i 2023, med særlig prioritering av unge forskere.

Forskning og utvikling er avgjørende for å håndtere det grønne skiftet, skape vekst i næringslivet og utvikle nye næringer. Disse medlemmer viser til at Høyre i sitt alternative budsjettforslag vil prioritere midler til en større videre satsing på Grønn Plattform, som ble opprettet av regjeringen Solberg i 2020, oppfølging av den nye Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning, samt med forskning i næringslivet.

Disse medlemmer viser til Høyres alternative budsjett med en forskningspakke som totalt utgjør 650 mill. kroner, fordelt på forskning finansiert av flere departementer. Av dette er 200 mill. kroner satt av til Banebrytende forskning (FRIPRO) rettet mot unge forskerprosjekter. FRIPRO er en åpen, nasjonal konkurransearena innenfor alle fag. FRIPRO finansierer grunnleggende, fremragende forskning, hvor prosjektideene kommer fra forskerne selv. FRIPRO er viktig for å stimulere til nysgjerrighetsdrevne forskning, som legger grunnlaget for innovasjon og utvikling fram i tid.

Komiteens medlem fra Venstre mener det er viktig å opprettholde den frie forskningen. Fri forskning gir rom for nødvendig faglig fordypning for å utforske og utvikle mulighetene innen ulike fagområder. Det styrker ressursene samfunnet har til å løse fremtidige behov og skape ennå ikke forståtte muligheter og løsninger. Opptrapping av den offentlige forskningsinnsatsen bør derfor etter dette medlems vurdering i stor grad skje gjennom frie bevilgninger til universiteter, høyskoler og forskningsinstitusjoner.

Dette medlem viser til den uroen som har oppstått i forskningsmiljøene både her hjemme og internasjonalt etter at det ble kjent at Norges forskningsråd er nødt til å gjennomføre utsettelse og reduksjon i utlysninger i prosjektporteføljer, utsette utbetalinger av nye midler og redusere tildelingsrammer på porteføljer. Som en følge av dette varslet regjeringen i Prop. 1 S (2022–2023) at det ikke vil bli gjennomført utbetalinger på bakgrunn av nye tildelinger av FRIPRO-prosjekter i 2023. Venstre fremmer i sitt alternative budsjett forslag om å øke bevilgningene over denne posten med 200 mill. kroner, noe som vil gjøre det mulig å opprettholde noe utlysning av midler i 2023, samtidig som Norges forskningsråd gjennomfører tiltak for at posten skal komme i balanse igjen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, mener det har vært et stort behov for å rydde opp i Forskningsrådet etter blant annet engangskutt fra Solberg-regjeringen. Flertallet viser til forslaget til endringer på statsbudsjettet 2022, jf. Prop. 21 S (2022–2023). Her foreslår regjeringen 1,64 mrd. kroner i en ekstraordinær engangsoverføring til Norges forskningsråd. Flertallet mener bevilgningen som er foreslått er viktig for å sette punktum etter rotet fra forrige regjering og sikrer norske forskningsmiljøer langsiktighet og forutsigbarhet.

Med dette vil et flertall på Stortinget sikre at Forskningsrådet likevel kan tildele fri prosjektstøtte til unge forskertalenter i 2023. Flertallet peker på at dette er en nødvendig nysaldering som sikrer langsiktigheten i norsk forskning.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at regjeringen har foreslått å bevilge penger til Norges Forskningsråd i forslaget til nysaldering i 2022 som de ikke prioriterte i forslaget til statsbudsjett for 2023. Dette medlem merker seg at regjeringen med dette snur etter å ha unnlatt å komme de norske forskningsmiljøene til unnsetning i over et halvt år.

POST 53 SEKTOROVERGRIPENDE OG STRATEGISKE SATSINGER

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyre i sitt alternative budsjett prioriterer midler til oppfølging av Langtidsplan for forskning og høyere utdanning med 100 mill. kroner. Disse medlemmer viser til at langtidsplanen skal sette kursen for politikkutviklingen og investeringene i forskning og høyere utdanning. Langsiktige, prioriterte satsinger gir forutsigbarhet for forsknings- og utdanningsmiljøene og bidrar til en bedre koordinert politikk.

POST 54 FORSKNINGSINFRASTRUKTUR AV NASJONAL, STRATEGISK INTERESSE

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2022–2023).

POST 55 VIRKSOMHETSKOSTNADER

Komiteens medlem fra Venstre viser til at regjeringen i sitt forslag til statsbudsjett foreslår å redusere tildelingene til Forskningsrådet med 62,8 mill. kroner, og at Forskningsrådet forutsettes å effektivisere for denne summen i 2023. Dette medlem mener at det er feil å redusere bevilgningene i den vanskelige situasjonen Forskningsrådet står i nå, og foreslår derfor å omgjøre kuttet. Effektiviseringer og kostnadsreduksjoner bør gjennomføres på en langsiktig og forutsigbar måte, der virksomhetene har mulighet til å planlegge for tiltakene over tid.

9.12 Kap. 286 Regionale forskningsfond

POST 60 REGIONALE FORSKNINGSFOND, TILSKUDD TIL FORSKNING

Komiteen viser til at formålet med de regionale forskningsfondene er å styrke forskning for regional innovasjon og utvikling gjennom å støtte opp under regionens egne prioriterte innsatsområder og mobilisere til økt FoU-innsats regionalt. Komiteen mener de regionale forskningsfondene og forvaltningen av disse gjennom fylkeskommunene, er viktige for å understøtte uttrykte FoU-behov regionalt slik at FoU-prosjekter og langsiktig, grunnleggende kompetansebygging som initiert av bedrifter og offentlige virksomheter kan realiseres.

Komiteen merker seg at regjeringens budsjettforslag innebærer en omlegging av fondsstrukturen gjennom en avvikling av Fondsregion Oslo, i tillegg til at de tre fondsregionene Viken, Trøndelag og Vestland får en særlig reduksjon i tilskuddet på 2 mill. kroner hver.

Komiteens medlem fra Venstre stiller seg ikke bak regjeringens forslag til kutt og omfordeling innenfor de regionale forskningsrådene. Regjeringen foreslår i statsbudsjettet for 2023 å avvikle det regionale forskningsfondet i Oslo, til tross for at penger bevilget gjennom fondet har hatt stor betydning for utvikling av velferdsteknologi som i dag brukes i kommuner over hele landet. Regjeringens grep med å svekke de regionale forskningsfondene i Vestland, Viken og Trøndelag særskilt er lite gjennomtenkt, og vil svekke både lokal næringsutvikling og regionenes evne til å tilpasse seg de store samfunnsendringene. Dette medlem viser til forslagene i sitt alternative budsjett.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fordele midler avsatt til de regionale forskningsfondene i tråd med tidligere praksis mellom alle fylker.»

9.13 Kap. 287 Grunnbevilgning til samfunnsvitenskapelige forskningsinstitutter

POST 57 GRUNNBEVILGNINGER TIL SAMFUNNSVITENSKAPELIGE FORSKNING SINSTITUTTER

Komiteen vil framholde de samfunnsvitenskapelige forskningsinstituttene viktige rolle i det norske forskningssystemet, som sentrale leverandører av FoU-tjenester til både offentlig og privat sektor. Gjennom tematisk spesialisering og tett samarbeid med næringsliv, samfunnsliv og offentlig sektor, har de samfunnsvitenskapelige forskningsinstituttene en nøkkelrolle i å knytte forskning, utdanning og innovasjon sammen – spesielt når det gjelder anvendt forskning.

Komiteen viser forøvrig til omtalen i Prop. 1 S (2022–2023) når det gjelder fordelingen av grunnbevilgningen på posten.

9.14 Kap. 288 Internasjonale samarbeidstiltak

POST 21 – POST 76

Komiteen merker seg at norske høyere utdannings- og forskningsinstitusjoner har lyktes særlig med å stimulere til gode koblinger mellom forskning og høyere utdanning, gjennom å delta i internasjonalt samarbeid med gode forsknings- og utdanningsmiljø. Komiteen viser til at norske bedrifter, forskningsmiljøer og offentlig sektor gjennom Horisont Europa (2021–2027) får finansiert og deltatt i forskning og innovasjon i verdensklasse.

Komiteen fremhever at Norge gjennom Horisont 2020 totalt har hentet hjem om lag 2,53 pst. av de kon-

kurransesatte midlene, noe som er godt over ambisjonsnivået på 2 pst. Komiteen merker seg videre at norske fagmiljøer i løpet av det første driftsåret i Hori-sonnt Europa har hentet tilbake rekordhøye 3,26 pst. av midlene, noe som utgjør 1,8 mrd. kroner.

Komiteen understreker at det er viktig å legge til rette for at norske utdannings- og forskningsmiljø kan delta aktivt i internasjonalt samarbeid. Internasjonalt forskningssamarbeid gir Norge den kunnskapen og beredskapen vi trenger for å møte store utfordringer, håndtere akutte kriser og skape et mer bærekraftig samfunn.

Komiteen viser til at UNESCO arbeider aktivt og systematisk med å implementere en global konvensjon for godkjenning av kvalifikasjoner innenfor høyere utdanning, hvor Norge var den første staten til å ratifisere. Dette er det første normative dokumentet innenfor høyere utdanning fra UNESCO noen gang.

Komiteen merker seg at norske forskningsmiljø også gir viktige bidrag i arbeidet med gjennomføring av FNs tiår for havforskning, gjennom arbeidet til den mellomstatlige havforskningsskommisjonen (IOC).

9.15 Kap. 3288 Internasjonale samarbeidstiltak

POST 4 REFUSJON AV ODA-GODKJENTE UTGIFTER

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2022–2023).

9.16 Kap. 289 Vitenskapelige priser

POST 51 HOLBERGPRISEN, POST 71 ABELPRISEN OG POST 72 KAVLIPRISEN

Komiteen viser til at det er en økende tillit og interesse til forskning i befolkningen. Internasjonale forskningspriser har en viktig funksjon ved å anerkjenne fremragende forskning og øke oppmerksomheten rundt forskning i samfunnet.

10. Forskning under Nærings- og fiskeridepartementet

10.1 Kap. 920 Norges forskningsråd

Komiteen viser til at tilskuddet fra Nærings- og fiskeridepartementet primært skal bidra til målet om økt verdiskaping i næringslivet og målet om å møte de store samfunnsutfordringene innenfor det strategiske området hav. Komiteen viser til at Forskningsrådet skal bidra til konkurransedyktige havnæringer, til styrket evne til omstilling, og til bedre samspill og kunnskapsoverføring mellom FoU-miljøer og næringsliv.

Komiteen understreker viktigheten av fortsatt satsing på forskning for de havbaserte næringene: fiske-ri, havbruk, petroleum, maritim, fornybar energi og også nye næringer for å gi økt verdiskaping.

POST 50 TILSKUDD TIL NÆRINGSRETTE

FORSKNING

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser at tildelingen til forskning i og for næringslivet skal bidra til å styrke konkurranseevnen i nytt og eksisterende næringsliv. Flertallet viser til at grønn omstilling skal være et hovedprinsipp ved tildelinger fra det næringsrettede virkemiddelapparatet. Flertallet viser til at grønn plattform er en felles konkurransearena med innovasjon Norge og Siva.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyre i sitt alternative budsjett prioriterer 60 mill. kroner til FORNY. FORNY skal bidra til at Forskningsrådet leverer på virksomhetsmålet: Økt verdiskaping i næringslivet. Forskningsrådet bidrar til økt verdiskaping gjennom å styrke evnen til omstilling i norsk økonomi, øke konkurranseevnen i nytt og eksisterende næringsliv og bedre samspillet og kunnskapsoverføringen mellom FoU-institusjoner og næringsliv.

Disse medlemmer peker på at FORNY skal bidra til regjeringens langtidsplan for forskning ved å stimulere til økt kommersialisering og nyskaping fra offentlig finansierte forskningsinstitusjoner.

Videre viser disse medlemmer til at Høyre i sitt alternative budsjett også foreslår midler til forskning finansiert på andre rammeområder. Blant annet prioriteres Grønn Plattform gjennom Forskningsrådet med 75 mill. kroner og Grønn Plattform gjennom Innovasjon Norge prioriteres med 75 mill. kroner. Disse medlemmer peker på at Grønn Plattform som har vært en suksess, er en satsing som gir støtte til forsknings- og innovasjonsdrevet grønn omstilling i næringslivet. Hensikten er å utvikle et bærekraftig næringsliv som tar vare på klima og miljø og skaper økonomiske verdier.

Disse medlemmer viser også til at Norsk katapult er en ordning med nasjonale sentre som tilbyr fasiliteter, utstyr, kompetanse og nettverk. Katapult-sentrene gjør det enklere for innovative bedrifter å utvikle prototyper, teste, simulere og visualisere, slik at ideer utvikles raskere, bedre og med mindre risiko. Katapult-sentrene har en viktig rolle i å bistå små og mellomstore bedrifter over hele landet. Disse medlemmer viser til at Høyre i sitt alternative budsjett styrker Katapultordningen med 30 mill. kroner, se nærmere omtale i næringskomiteens budsjettinnstilling, jf. Innst. 8 S (2022–2023).

Disse medlemmer viser til at teknologi er en viktig del av det grønne skiftet. I Høyres alternative budsjett styrkes klimavennlig teknologi og omstilling med 50 mill. kroner. Disse medlemmer viser til at det er viktig å styrke næringslivets arbeid med forskning, og viser til at Høyre i sitt alternative budsjett prioriterer 20 ekstra nærings-ph.d-prosjekter med 30 mill. kroner. Disse medlemmer peker på at begge disse tiltakene vil være svært viktig for å styrke omstillingsevnen og innovasjonen i næringslivet.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at evnen til å utvikle og ta i bruk ny kunnskap er blant de viktigste konkurransefaktorene for norsk næringsliv. Forskningsrådet bidrar til omstillingsevnen i norsk økonomi gjennom innovasjonsprosjekter der bedrifter får støtte til både FoU-prosjekter og samarbeid med andre bedrifter og FoU-institusjoner. Regjeringen foreslår å redusere posten for næringsrettet forskning i sitt budsjettframlegg. Det vil svekke omstillingsevnen i norsk næringsliv og Venstre foreslår derfor i sitt alternative budsjett for 2023 å øke bevilgningen til næringsrettet forskning med 100 mill. kroner.

POST 51 TILSKUDD TIL MARIN OG MARITIM FORSKNING

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2022–2023).

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, peker på Forskningsrådets rolle for samfunnsoppdraget «bærekraftig før».

10.2 Kap. 923 Havforskningsinstituttet

POST 1 – POST 45

Komiteen viser til at Havforskningsinstituttet bidrar til verdiskaping gjennom sin rolle i som data- og kunnskapsleverandør for forvaltning, forskning og næringen.

Komiteen påpeker viktigheten av at Havforskningsinstituttet har en fri og uavhengig rolle i alle faglige spørsmål og at det leveres råd og kunnskapsgrunnlag på beste tilgjengelige data og forskning. Komiteen understreker at Havforskningsinstituttet skal levere internasjonal ledende forskning.

Komiteen viser til at Norge er en viktig havnasjon, og mener at Havforskningsinstituttet har en sentral rolle i utviklingen av bærekraftige havnæringer.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Venstre, viser til budsjettforliket og stortingsvedtak 122 fattet i finans-

debatten om at Stortinget ber regjeringen om å ikke skrinlegge prosjektet for samlokalisering av Havforskningsinstituttet og Fiskeridirektoratet på Dokken-området i Bergen.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt, framhever betydningen av kunnskapsinnhenting og forskning på sameksistens i havet ved en storskala vindkraftutbygging til havs.

Et tredje flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, mener det er riktig å prioritere ressurser til dette. Dette flertallet viser til at regjeringen foreslår 30,6 mill. kroner i 2023 til reetablering av Lofoten-Vesterålen havobservatorium.

10.3 Kap. 3923 Havforskningsinstituttet

POST 1 OPPDRAGSINNTEKTER

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2022–2023).

10.4 Kap. 926 Havforskningsinstituttet, forskningsfartøy

POST 1 DRIFTSUTGIFTER OG POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER

Komiteen påpeker viktigheten av forskningsfartøyene som verktøy for forskning og overvåking av hav- og kystmiljøet, de biologiske ressursene i havet, og sammenhengen mellom disse. Komiteen registrerer at det tas i bruk nye teknologiske plattformer som undervannsroboter og seildroner for å styrke kystovervåkingen. Komiteen viser til at Havforskningsinstituttet legger til rette for økt samarbeid mellom forskningsinstitusjoner om bruk av forskningsfartøy og instrumenter.

10.5 Kap. 3926 Havforskningsinstituttet, forskningsfartøy

POST 1 OPPDRAGSINNTEKTER

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2022–2023).

10.6 Kap. 928 Annen marin forskning og utvikling

POST 21 – POST 72

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2022–2023).

11. Forskning under Landbruks- og matdepartementet

11.1 Kap. 1137 Forskning og innovasjon

POST 50 – POST 70

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2022–2023) og redegjørelsen der om bruken av bevilgningen til forskning over Landbruks- og matdepartementet sitt budsjett som i hovedsak er disponert til forskning og innovasjon innenfor områdene mat, bioressurser, naturmangfold og miljø.

Komiteen merker seg analyse utført av Forskningsrådet i 2021 som viste hvordan bevilgningen over dette kapitlet bidrar til å følge opp de overordnede målene i Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning (2019–2028). Rapporten viste at midlene treffer særlig godt på målet om styrket konkurransekraft og innovasjonsevne, og gir viktige bidrag til videre utvikling av et kunnskapsintensivt næringsliv i hele landet.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Mære landbruksskole, og behovet for videreutvikling av innovasjonslaben ved denne i samarbeid med Val videregående skole. Dette medlem viser til Venstres alternative budsjett hvor det foreslås å sette av 2 mill. kroner i 2023.

12. Utdanningsstøtte

12.1 Kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning

POST 1 – POST 74

Komiteen vil understreke at Lånekassen er et viktig utdanningspolitisk verktøy. Norge har en av verdens beste studiefinansieringsordninger, som gir muligheter for bred sosial rekruttering på utdanningsområdet. Lånekassen sikrer hver enkelt like muligheter til å ta høyere utdanning, uavhengig av studentens eller foreldrenes bakgrunn eller inntekt. Komiteen vil videre understreke Lånekassens betydning framover, i et mer og mer kunnskapsintensivt samfunn, hvor behovet for både ny og spesialisert kompetanse på en rekke områder vil øke.

Komiteen er tilfreds med at Lånekassen våren 2020 raskt utviklet og iverksatte tiltak for de som ble rammet av pandemien. Tiltakene gjaldt for både elever, studenter og de som betaler tilbake på lånet sitt. Tiltakene ble videreført i 2021. Komiteen er tilfreds med at Lånekassen har håndtert tiltak og hatt ordinær drift under pandemien, og har forståelse for noe lengre saksbehandlingstid enn det vanligvis har vært. Komiteen

støtter Kunnskapsdepartementets overordnende mål for Lånekassen om like muligheter til utdanning gjennom finansiering av kompetansebehovene til den enkelte og samfunnet, og en enklere hverdag for alle i utdanning og alle med utdanningslån.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, merker seg at levekårsundersøkelsen blant studenter viser at Lånekassen er en viktig inntektskilde for mange og at 63 pst. av heltidsstudentene oppgir at utdanningsstøtten er deres viktigste inntektskilde. Flertallet viser til at prisene det siste året har steget mer enn normalt. Økt prisstigning påvirker studentenes økonomi, omfanget av deltidsjobb ved siden av studiene og med mulige konsekvenser for deres studiehverdag. Flertallet viser til proposisjonen der regjeringen la til grunn en prisjustering av studiestøtten med et KPI-anslag som er beregnet så nær budsjettforeleggelse som mulig, hvilket innebar en økning på 2,8 pst.

Flertallet viser videre til budsjettforliket mellom regjeringspartiene og Sosialistisk Venstreparti som innebærer en ytterligere økning i studiestøtten med 4,2 prosentpoeng for studieåret 2023–2024. Til sammen innebærer dette 7 pst. økning av studiestøtten som utgjør 9 022 kroner mer per år i basislån (820 kroner mer per måned) sammenlignet med inneværende studieår. Den årlige studiestøtten blir med dette 137 909 kroner per år for en fulltidsstudent, eller 12 537 kroner per måned i 11 måneder.

Flertallet vil understreke at disse partiene er opptatt av å sikre utvikling i hele Norge, herunder behov for særskilte tiltak i nord. Flertallet viser til at ordningen med sletting av studielån for de som bor og jobber i tiltakssonen i Finnmark og Nord-Troms er en viktig og populær ordning for å rekruttere nyutdannede og beholde høyt utdannet arbeidskraft i regionen.

Flertallet viser til at beløpene i ordningen har stått stille siden 2005, og dermed har den reelle verdien av gjeldsslettingen for den enkelte over tid blitt redusert. Flertallet mener at det er på høy tid at disse beløpene økes, slik at særlig de med høy utdanning og mer studiegjeld i enda større grad vil kunne dra nytte av ordningen. Flertallet er derfor tilfreds med at det i proposisjonen foreslås å styrke ordningen med 41,1 mill. kroner ved å øke maksimumsbeløpet og andelen gjeld som årlig kan slettes. Konkret innebærer regjeringens forslag en økning av den årlige andelen som kan slettes fra 10 pst. til 20 pst. av studielånet, og fra 25 000 kroner til 30 000 kroner som maksimalt årlig beløp. Flertallet mener denne økningen er viktig og riktig, og imøteser forøvrig regjeringens varslede gjennomgang av de personrettede ordningene i tiltakssonen som kan bidra

til å skape en attraktiv region å bo, arbeide og drive næringsvirksomhet i.

Flertallet viser til at det i budsjettforliket er foreslått å øke studiestøtte med 7 pst. for skoleåret 2023–2024, det innebærer at bevilgningen økes med totalt 306,7 mill. kroner, herunder post 50 med 191,1 mill. kroner. Flertallet foreslår derfor at kap. 2410 post 50 økes med 191,1 mill. kroner, sammenlignet med regjeringens forslag. Flertallet viser videre til at det i budsjettforliket er enighet om å øke post 70 med 84 mill. kroner. Flertallet foreslår derfor at kap. 2410 post 70 økes med 84 mill. kroner, sammenlignet med regjeringens forslag.

Flertallet viser også til at det i budsjettforliket er foreslått å øke post 71 med 23,8 mill. kroner. Flertallet foreslår derfor at kap. 2410 post 71 økes med 23,8 mill. kroner, sammenlignet med regjeringens forslag. Flertallet viser til at det i budsjettforliket er foreslått å øke post 72 med 7,8 mill. kroner. Flertallet foreslår derfor at kap. 2410 post 72 økes med 7,8 mill. kroner, sammenlignet med regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre mener det er viktig at låneordningene som er tilgjengelige gjennom Statens lånekasse for utdanning blir tilpasset fremtidens muligheter og behov for utdanning, og viser til regjeringen Solbergs reform «Lære hele livet» og til at regjeringen Solberg gjennomførte flere endringer i utdanningsstøtteordningene som vil gi større fleksibilitet og bedre vilkår for voksne for å muliggjøre kombinasjon av jobb og studier.

Disse medlemmer viser videre til at regjeringen Solberg fullførte opptrappingen til 11 måneders studiestøtte i budsjettet for 2020. Den samlede satsingen på å øke utdanningsstøtten fra 2014 til 2022 har gitt studentene økt kjøpekraft på om lag 15 200 kroner i året. Av dette beløpet er ca. 11 500 kroner knyttet til den 11. måneden med utdanningsstøtte. Studentene har gjennom en økt kjøpekraft kunnet prioritere større tid til studier og fokusere på læring, mestring og gjennomføring i studiet.

Disse medlemmer mener det er viktig at de som forsørger barn gjennom studietiden skal ha gode vilkår for å kunne gjennomføre. Regjeringen Solberg innførte tilbud om tilleggs lån på opptil 50 000 kroner for personer med forsørgeransvar for barn under 16 år fra studieåret 2020–2021. Regjeringen Solberg ga også personer i overgangsfasen mellom utdanning og jobb rett til foreldrestipend.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at regjeringen Solberg endret lånebetingelsene for å gjøre det enklere for voksne studenter å få lån. I tillegg ble

aldersgrensen for når støtten til lån reduseres hevet fra 45 til 50 år.

Disse medlemmer viser til at Høyre i sitt alternative budsjett foreslår å øke lånerammen for voksne som tar utdanning med 10 000 kroner. Det er viktig å sikre like muligheter til å ta utdanning uavhengig av alder, bosted og livssituasjon, og viktigheten av gode ordninger for voksne som tar utdanning for å bidra til at arbeids- og næringslivet har tilgang på kompetanse.

Disse medlemmer viser til at Høyre i regjering fikk gjennomført en historisk styrking av studentøkonomien, og disse medlemmer peker på at Høyre vil fortsette å styrke studentenes kjøpekraft slik at studentene først og fremst kan være studenter. Disse medlemmer peker på Høyres alternative statsbudsjett for 2023 som foreslår at studenter som ønsker det kan øke studiestøtten til 1,5 G av folketrygdens grunnbeløp gjennom økt låneramme.

Komiteens medlem fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett, der det foreslås å sette av midler til en opptrapping av studiestøtten til 1,5 G i løpet av en fireårsperiode.

Komiteens medlem fra Rødt mener lik rett til utdanning gir et mer demokratisk samfunn og utjevner forskjeller mellom folk. Skal utdanning være tilgjengelig for alle, uavhengig av foreldrenes pengebok, må studiestøtten økes. Dette medlem viser til Rødts alternative budsjett der studiestøtten økes til 1,25 G.

Komiteens medlem fra Venstre ønsker å trappe opp studiestøtten til 1,5 ganger grunnbeløpet i folketrygden (G), og viser til Venstres alternative budsjett hvor det foreslås en opptrapping i retning av det målet. For 2023 innebærer det å øke studiestøtten til 1,3 G.

Dette medlem mener at det er et godt tidspunkt å øke studiestøtten nå. Den forrige regjeringen sørget for å innfri et av studentenes viktigste krav over tid, nemlig 11 måneders studiestøtte. Samtidig var det en historisk sterk satsning på studentboligbygging, både gjennom en økning i tilskuddene og regelverksendringer for at flere studentboliger skulle realiseres. Nå er det mest prekære behovet for studentene knyttet til den høye prisveksten i samfunnet, særlig på matvarer og energi. Da er det beste tiltaket som kan gjennomføres å øke den generelle studiestøtten for alle. Studenter har en dårligere økonomi enn mange andre grupper i samfunnet, og studiestøtten som andel av G har falt siden 1990-årene. I løpet av denne stortingsperioden mener dette medlem at studiestøtten bør igjen være oppe på 1,5 G.

Utstyrsstipend i videregående opplæring

Komiteen vil understreke at det skal være bedre samsvar mellom utstyrsstipendet fra Lånkassen og utgiftene elever i videregående opplæring har til nødvendig utstyr i opplæringen. Komiteen er kjent med at Rambøll-rapporten fra 2019 viste at det i dag er til dels stor forskjell mellom kostnadene elevene har til utstyr og utstyrsstipendet, særlig for yrkesfaglige utdanningsprogram. Komiteen vil understreke at dersom stipendet ikke i tilstrekkelig grad dekker elevenes behov for å kjøpe det nødvendige utstyret som kreves for å følge undervisningen, kan det bidra til at ikke alle har råd til å velge yrkesfag eller fullføre påbegynt utdanning.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at for å bidra til å minske kostnadsulempen som elever på yrkesfaglige utdanningsprogram har i dag, og sikre at flere elever har råd til å velge yrkesfag, ble disse partiene i budsjettforliket enige om å styrke bevilgningen til utstyrsstipend med 50,1 mill. kroner spesielt rettet mot yrkesfaglige utdanningsprogram.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre viser til at det i Prop. 1 S (2019–2020) ble startet et løft for utstyrsstipendene i videregående opplæring på bakgrunn av kartleggingsrapporten fra Rambøll. Dette ga et løft for flere av de yrkesfaglige utdanningsprogrammene, deriblant bygg- og anleggsteknikk.

Komiteens medlem fra Rødt mener det er et viktig prinsipp at utdanning skal være gratis, og gi like muligheter uavhengig av foreldres inntekt. Dette er ikke tilfellet når dagens utstyrsstipend ligger langt under det reelle kostnadsnivået for nødvendig utstyr. Dette medlem deler Elevorganisasjonen bekymring i at dette fører til at det blir et stort skille mellom de som kan dekke utgiftene av egen lomme, og de som ikke har de samme ressursene. Dette medlem viser til Rødts alternative statsbudsjett som foreslår å bevilge midler til økt utstyrsstipend.

Borteboerstipend

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, mener at verken foreldreøkonomi eller bosted skal være avgjørende for elevenes valg av utdanningsprogram i videregående opplæring. Flertallet er kjent med at det å flytte hjemmefra i ung alder i seg selv kan være vanskelig. Dersom den økonomiske byrden i tillegg blir for stor, kan det føre til at den enkelte verken ønsker eller har økonomisk mulighet til å velge det utdanningsprogrammet de ønsker seg. Dette kan igjen gjøre det vanskelig å fullføre videregående opplæring.

Flertallet viser til at partiene er enig om å styrke borteboerstipendet fra 4 979 kroner per mnd. for studieåret 2022–2023 til 5 848 kroner i 2023–2024, hvilket innebærer en realvekst på 10 pst. utover forventet vekst i KPI – tilsammen en økning på 57,3 mill. kroner. Flertallet mener dette vil være et viktig bidrag for å forhindre at geografi og privatøkonomi stopper ungdom fra å ta den utdanningen de ønsker seg.

Komiteens medlem fra Rødt viser til at mange elever må eller ønsker å ta videregående skole et annet sted enn der foresatte bor, og derfor må bo på hybel. Dette medlem viser til høringsinnspill fra Elevorganisasjonen som påpeker at tusenvis av elever i dag så vidt har råd til husleia, og er helt avhengige av enten deltidsjobb eller hjelp fra foreldre, som gjør at forskjellene mellom elevene i skolen øker. Dette medlem viser til Rødts alternative budsjett som foreslår å øke borteboerstipendet til 6 000 kroner.

Stipendandel for studenter i utlandet

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Norge har stort behov for å utdanne folk med god internasjonal forståelse og kompetanse. Disse medlemmer merker seg at regjeringen har foreslått å kutte stipendandelen av studiestøtten norske studenter i utlandet får til å dekke skolepenger. Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett hvor det foreslås å delvis reversere regjeringens kutt, og å heve stipendandelen tilbake til 50 pst. uavhengig av hvilket utdanningsnivå de studerer på. Disse medlemmer peker på verdien av at norske studenter velger å studere i utlandet, og at vi som nasjon på den måten importerer viktig kunnskap og kompetanse som kommer arbeids- og næringsliv til gode.

Disse medlemmer viser til at Norge har noen naturgitte fortrinn som gir store muligheter i det grønne skiftet til å kunne bidra til å løse de globale klimautfordringene. Derfor er Norge avhengig av bredt internasjonalt samarbeid for å både levere løsninger som får et globalt nedslagsfelt og øke den potensielle verdiskapingen og eksporten.

Komiteens medlem fra Fremskrittspartiet undrer seg over at regjeringen ønsker å gjøre det dyrere å studere i utlandet, ved å redusere stipendandelen utenfor Norden. Dette medlem mener det er positivt at norske studenter høster erfaringer fra utlandet og viser derfor til Fremskrittspartiets alternative budsjett hvor det foreslås å reversere regjeringens kutt i stipendandelen. Dette medlem mener også at regjeringen skaper et sosialt skille hvor de uten velstående foreldre i mindre grad får anledning til å studere i utlandet.

Dette medlem viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett for 2023, der det foreslås å reversere reduksjonen av stipenddelen ved utdanning utenfor Norden.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at regjeringen i forslag til statsbudsjett for 2023 foreslår å redusere stipendandelen for norske studenter i utlandet, slik at studenter skal betale mer ut av egen lomme når de må betale skolepenger i utlandet. Etter regjeringens kutt kan noen studenter få over 20 000 kroner mer i lån i året, ifølge studentorganisasjonen ANSA. Dette medlem mener vi trenger mer internasjonalt samarbeid, mer forskning og å gi unge flere muligheter, ikke færre. Derfor foreslår Venstre i sitt alternative budsjett å omgjøre regjeringens kutt.

12.2 Kap. 5310 Statens lånekasse for utdanning

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2022–2023).

12.3 Kap. 5617 Renter fra Statens lånekasse for utdanning

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2022–2023).

13. Oversikt over partienes forslag til bevilgninger på rammeområde 16

Tabellen under gir en oversikt over budsjettforslaget fra regjeringen sammenlignet med partienes alternative standpunkter. Forslaget fra regjeringspartiene Arbeiderpartiet og Senterpartiet har subsidiær tilslutning fra Sosialistisk Venstreparti, og er derfor komiteens tilråding. Øvrige forslag uttrykker standpunkter fra de alternative budsjettene.

Tabell 4.2 Forslag til bevilgninger under de respektive kapitler og poster der det er avvik fra regjeringens forslag. Avvik i parentes.

Kap.	Post Formål	Prop. 1 S med Tillegg 2	Komiteens tilråding	H	FrP	SV	R	V
Utgifter rammeområde 16 (i tusen kroner)								
200	Kunnskapsdepartementet							
	1 Driftsutgifter	382 130	382 130 (0)	382 130 (0)	305 704 (-76 426)	382 130 (0)	382 130 (0)	382 130 (0)
220	Utdanningsdirektoratet							
	1 Driftsutgifter	386 324	386 324 (0)	386 324 (0)	309 059 (-77 265)	386 324 (0)	386 324 (0)	386 324 (0)
222	Statlige skoler og fjernundervisningstjenester							
	1 Driftsutgifter	127 597	127 597 (0)	127 597 (0)	127 597 (0)	127 597 (0)	136 597 (+9 000)	127 597 (0)
225	Tiltak i grunnsopplæringen							

Kap.	Post Formål	Prop. 1 S med Tillegg 2	Komiteens tilråding	H	FrP	SV	R	V
	63 Tilskudd til samisk i grunnopplæringen	115 074	115 074 (0)	115 074 (0)	105 074 (-10 000)	115 074 (0)	115 074 (0)	115 074 (0)
	65 Rentekompensasjon for skole- og svømmeanlegg	331 258	331 258 (0)	331 258 (0)	331 258 (0)	381 258 (+50 000)	331 258 (0)	331 258 (0)
	69 Tiltak for fullføring og kvalifisering i videregående opplæring	969 456	969 456 (0)	1 019 456 (+50 000)	969 456 (0)	969 456 (0)	983 456 (+14 000)	994 156 (+24 700)
	72 Statlig finansiering av sommerskoletilbud 2023	0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	200 000 (+200 000)
	74 Prosjekttilskudd	7 110	7 110 (0)	7 110 (0)	7 110 (0)	9 510 (+2 400)	27 110 (+20 000)	7 610 (+500)
	75 Grunntilskudd	101 736	101 736 (0)	101 736 (0)	101 736 (0)	103 036 (+1 300)	111 736 (+10 000)	104 236 (+2 500)
226	Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen							
	21 Spesielle driftsutgifter	1 075 393	1 075 393 (0)	1 084 393 (+9 000)	1 075 393 (0)	867 693 (-207 700)	1 097 673 (+22 280)	1 391 393 (+316 000)
	22 Videreutdanning for lærere og skoleledere	1 570 634	1 570 634 (0)	1 570 634 (0)	1 570 634 (0)	1 570 634 (0)	1 590 634 (+20 000)	1 670 634 (+100 000)
	61 Tilskuddsordning til veiledning for nyutdannede nytilsatte lærere	63 552	63 552 (0)	171 152 (+107 600)	63 552 (0)	63 552 (0)	63 552 (0)	63 552 (0)
	64 Programfinansiering av 0-24-samarbeidet	0	0 (0)	42 681 (+42 681)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
	71 Tilskudd til vitensentre	94 351	94 351 (0)	98 351 (+4 000)	94 351 (0)	94 351 (0)	94 351 (0)	94 351 (0)
227	Tilskudd til særskilte skoler							
	78 Tilskudd	180 469	180 469 (0)	199 119 (+18 650)	180 469 (0)	187 969 (+7 500)	180 469 (0)	192 209 (+11 740)
228	Tilskudd til private skoler mv.							
	71 Private videregående skoler	1 925 246	1 925 246 (0)	1 925 246 (0)	1 925 246 (0)	1 925 246 (0)	1 925 246 (0)	1 929 846 (+4 600)
	72 Diverse skoler som gir yrkesrettet opplæring	143 980	143 980 (0)	143 980 (0)	154 280 (+10 300)	143 980 (0)	143 980 (0)	154 280 (+10 300)
	79 Toppidrett	77 715	77 715 (0)	79 415 (+1 700)	79 415 (+1 700)	77 715 (0)	77 715 (0)	77 715 (0)

Kap.	Post Formål	Prop. 1 S med Tillegg 2	Komiteens tilråding	H	FrP	SV	R	V
	81 Elevutveksling til utlandet	2 199	2 199 (0)	2 199 (0)	4 399 (+2 200)	2 199 (0)	2 199 (0)	2 199 (0)
	84 Redusert foreldrebetaling i skolefri- tidsordningen ved private skoler	40 200	58 200 (+18 000)	40 200 (0)	40 200 (0)	40 200 (0)	40 200 (0)	40 200 (0)
	85 Kulturarvskolene	0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	3 000 (+3 000)	0 (0)	0 (0)
230	Statlig spesialpedagogisk tjeneste							
	1 Driftsutgifter	587 286	587 286 (0)	587 286 (0)	587 286 (0)	607 286 (+20 000)	587 286 (0)	587 286 (0)
231	Barnehager							
	21 Spesielle driftsutgifter	788 994	788 994 (0)	694 244 (-94 750)	788 994 (0)	788 994 (0)	825 494 (+36 500)	788 994 (0)
	63 Tilskudd til tiltak for å styrke språk- utviklingen blant minoritetsspråk- lige barn i barnehage	204 278	204 278 (0)	193 358 (-10 920)	204 278 (0)	204 278 (0)	204 278 (0)	204 278 (0)
	66 Tilskudd til økt barnehagedeltake- lse for minoritetsspråklige barn	22 008	22 008 (0)	17 798 (-4 210)	22 008 (0)	22 008 (0)	22 008 (0)	22 008 (0)
	74 Rosa kompetanse i barnehage	0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	1 800 (+1 800)
240	Fagskoler							
	60 Driftstilskudd til fagskoler	1 197 585	1 197 585 (0)	1 197 585 (0)	1 227 585 (+30 000)	1 197 585 (0)	1 278 861 (+81 276)	1 198 585 (+1 000)
241	Felles tiltak for fagskoler							
	21 Spesielle driftsutgifter	23 354	23 354 (0)	23 354 (0)	23 354 (0)	24 354 (+1 000)	23 354 (0)	23 354 (0)
253	Folkehøgskoler							
	70 Tilskudd til folkehøgskoler	1 059 818	1 059 818 (0)	1 059 818 (0)	809 818 (-250 000)	1 065 818 (+6 000)	1 059 818 (0)	1 059 818 (0)
254	Studieforbund mv.							
	70 Tilskudd til studieforbund	72 719	72 719 (0)	72 719 (0)	60 719 (-12 000)	72 719 (0)	72 719 (0)	72 719 (0)
256	Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse							

Kap.	Post Formål	Prop. 1 S med Tillegg 2	Komiteens tilråding	H	FrP	SV	R	V
	1 Driftsutgifter	433 017	433 017 (0)	433 017 (0)	346 414 (-86 603)	433 017 (0)	433 017 (0)	433 017 (0)
257	Kompetanseprogrammet							
	21 Spesielle driftsutgifter	7 442	7 442 (0)	67 442 (+60 000)	7 442 (0)	12 442 (+5 000)	7 442 (0)	7 442 (0)
	70 Tilskudd	201 253	201 253 (0)	201 253 (0)	201 253 (0)	201 253 (0)	311 253 (+110 000)	226 253 (+25 000)
258	Tiltak for livslang læring							
	21 Spesielle driftsutgifter	129 317	129 317 (0)	136 817 (+7 500)	129 317 (0)	129 317 (0)	129 317 (0)	136 817 (+7 500)
260	Universiteter og høyskoler							
	50 Statlige universiteter og høyskoler	40 600 307	40 600 307 (0)	40 630 307 (+30 000)	39 603 007 (-997 300)	40 732 707 (+132 400)	40 696 497 (+96 190)	40 717 407 (+117 100)
	70 Private høyskoler	2 201 455	2 201 455 (0)	2 201 455 (0)	2 201 455 (0)	2 215 755 (+14 300)	1 886 338 (-315 117)	2 207 255 (+5 800)
270	Studentvelferd							
	74 Tilskudd til velferdsarbeid mv.	81 846	81 846 (0)	81 846 (0)	76 846 (-5 000)	111 846 (+30 000)	112 846 (+31 000)	112 846 (+31 000)
	75 Tilskudd til bygging av studentboliger	871 368	871 368 (0)	871 368 (0)	871 368 (0)	871 368 (0)	970 345 (+98 977)	871 368 (0)
	76 Tilskudd til energitiltak i studentboliger	141 500	0 (-141 500)	141 500 (0)	141 500 (0)	141 500 (0)	141 500 (0)	141 500 (0)
272	Tiltak for internasjonalisering og høyere utdanning							
	51 Tiltak for internasjonalisering	96 547	96 547 (0)	96 547 (0)	96 547 (0)	96 547 (0)	96 547 (0)	117 147 (+20 600)
	52 Tiltak for høyere utdanning	263 228	263 228 (0)	273 228 (+10 000)	263 228 (0)	263 228 (0)	263 228 (0)	283 228 (+20 000)
275	Tiltak for høyere utdanning og forskning							
	70 Tilskudd	77 524	77 524 (0)	77 524 (0)	77 524 (0)	77 524 (0)	77 524 (0)	78 124 (+600)
285	Norges forskningsråd							

Kap.	Post Formål	Prop. 1 S med Tillegg 2	Komiteens tilråding	H	FrP	SV	R	V
	52 Langsiktig, grunnleggende forskning	1 757 574	1 757 574 (0)	1 957 574 (+200 000)	1 757 574 (0)	2 257 574 (+500 000)	1 757 574 (0)	1 957 574 (+200 000)
	53 Sektorovergripende og strategiske satsinger	1 939 694	1 939 694 (0)	2 099 694 (+160 000)	1 939 694 (0)	1 907 694 (-32 000)	1 939 694 (0)	1 939 694 (0)
	55 Virksomhetskostnader	744 217	744 217 (0)	744 217 (0)	744 217 (0)	744 217 (0)	744 217 (0)	807 017 (+62 800)
286	Regionale forskningsfond							
	60 Regionale forskningsfond, tilskudd til forskning	122 087	122 087 (0)	122 087 (0)	100 087 (-22 000)	122 087 (0)	122 087 (0)	159 087 (+37 000)
920	Norges forskningsråd							
	50 Tilskudd til næringsrettet forskning	1 563 755	1 563 755 (0)	1 676 755 (+113 000)	1 563 755 (0)	1 563 755 (0)	1 563 755 (0)	1 663 755 (+100 000)
923	Havforskningsinstituttet							
	22 Fiskeriforskning og -overvåking	217 700	217 700 (0)	217 700 (0)	217 700 (0)	217 700 (0)	257 700 (+40 000)	217 700 (0)
1137	Forskning og innovasjon							
	70 Innovasjonsaktivitet m.m.	2 759	2 759 (0)	2 759 (0)	2 759 (0)	2 759 (0)	2 759 (0)	4 759 (+2 000)
2410	Statens lånekasse for utdanning							
	1 Driftsutgifter	418 306	418 306 (0)	418 306 (0)	376 475 (-41 831)	418 306 (0)	418 306 (0)	418 306 (0)
	50 Avsetning til utdanningsstipend	8 509 308	8 700 408 (+191 100)	8 509 308 (0)	8 765 508 (+256 200)	9 270 408 (+761 100)	9 075 708 (+566 400)	8 928 108 (+418 800)
	70 Utdanningsstipend	3 773 257	3 857 257 (+84 000)	3 773 257 (0)	3 880 657 (+107 400)	3 773 257 (0)	3 851 257 (+78 000)	3 780 657 (+7 400)
	71 Andre stipend	531 804	555 604 (+23 800)	599 304 (+67 500)	531 804 (0)	531 804 (0)	531 804 (0)	651 204 (+119 400)
	72 Rentestøtte	2 720 001	2 727 801 (+7 800)	2 762 501 (+42 500)	2 720 001 (0)	2 734 101 (+14 100)	2 720 001 (0)	2 720 201 (+200)
	Sum utgifter rammeområde 16	96 340 589	96 523 789 (+183 200)	97 154 840 (+814 251)	95 169 964 (-1 170 625)	97 648 989 (+1 308 400)	97 259 095 (+918 506)	98 188 929 (+1 848 340)

Kap.	Post Formål	Prop. 1 S med Tillegg 2	Komiteens tilråding	H	FrP	SV	R	V
Inntekter rammeområde 16 (i tusen kroner)								
5617	Renter fra Statens lånekasse for utdanning							
	80 Renter	9 714 332	9 714 332 (0)	9 714 332 (0)	9 714 332 (0)	9 728 432 (+14 100)	9 714 332 (0)	9 721 932 (+7 600)
	Sum inntekter rammeområde 16	10 618 122	10 618 122 (0)	10 618 122 (0)	10 618 122 (0)	10 632 222 (+14 100)	10 618 122 (0)	10 625 722 (+7 600)
	Sum netto rammeområde 16	85 722 467	85 905 667 (+183 200)	86 536 718 (+814 251)	84 551 842 (-1 170 625)	87 016 767 (+1 294 300)	86 640 973 (+918 506)	87 563 207 (+1 840 740)
	Avvik fra rammevedtak	-183 200	0	631 051	-1 353 825	1 111 100	735 306	1 657 540

14. Forslag fra mindretall

Forslag fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen sikre at driften av Kongshaug Musikkgymnas, Oslo by steinerskole og Kristen VGS Vennesla kan videreføres uendret frem til en ny, mer rettferdig tilskuddssats for disse elevene innføres.

Forslag fra Høyre og Venstre:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen sikre videre drift ved Den franske skolen i Oslo (Lycée Français d'Oslo) og Section Norvegienne ved Lycee International St. Germain en Laye, fram til man har funnet en løsning som kan sikre forutsigbar videre drift av skolene.

Forslag fra Fremskrittspartiet og Venstre:

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen støtte opp om det gode arbeidet til Teknisk Senter AS i Flekkefjord, som et fremragende eksempel på hvordan barn og ungdom kan hjelpes til å bedre mestre blant annet realfag og tekniske fag.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen sørge for at maksbeløpet som private barnehager kan søke den enkelte kommune om for å få dekket sine reelle pensjonsutgifter utover pensjonstilskuddet, beregnes ut ifra den respektive kommunes faktiske pensjonsutgifter til sine kommunale barnehager, inkludert den delen av pensjonsutgiftene som eventuelt betales ut gjennom premiefond.

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen følge opp minstemål for læremidler til elever med funksjonsnedsettelse for å sikre universell utforming og et tydeligere regelverk med større ansvarsdeling enn det det er i dag.

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen kartlegge i hvor stor utstrekning studenter er i studie-relevant arbeid seks måneder etter endt studie.

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen sørge for videreføring av program for maritim kompetanse.

Forslag fra Venstre:*Forslag 8*

Stortinget ber regjeringen fordele midler avsatt til de regionale forskingsfondene i tråd med tidligere praksis mellom alle fylker.

15. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til proposisjonen og rå Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

**Rammeområde 16
(Utdanning og forskning)**

I

På statsbudsjettet for 2023 bevilges under:

Kap.	Post Formål	Kroner	Kroner
	Utgifter		
200	Kunnskapsdepartementet		
	1 Driftsutgifter	382 130 000	
	21 Spesielle driftsutgifter	11 935 000	
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	3 233 000	
201	Analyse og kunnskapsgrunnlag		
	21 Spesielle driftsutgifter	280 159 000	
220	Utdanningsdirektoratet		
	1 Driftsutgifter	386 324 000	
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	206 103 000	
	70 Tilskudd til læremidler mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	76 819 000	
221	Foreldreutvalgene for grunnsopplæringen og barnehagene		
	1 Driftsutgifter	16 141 000	
222	Statlige skoler og fjernundervisningstjenester		
	1 Driftsutgifter	127 597 000	
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 756 000	
223	Diamanten skole		
	1 Driftsutgifter	27 121 000	
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	352 000	
224	Tilskudd til freds- og menneskerettighetssentre		
	70 Freds- og menneskerettighetssentre	113 658 000	
	71 Det europeiske Wergelandsenteret	12 004 000	
225	Tiltak i grunnsopplæringen		
	1 Driftsutgifter	22 692 000	
	21 Spesielle driftsutgifter	117 768 000	
	60 Tilskudd til landslinjer	250 311 000	
	63 Tilskudd til samisk i grunnsopplæringen, <i>kan overføres</i>	115 074 000	
	64 Tilskudd til opplæring av barn og unge som søker opphold i Norge	124 967 000	
	65 Rentekompensasjon for skole- og svømmeanlegg, <i>kan overføres</i>	331 258 000	
	66 Tilskudd til skoleturer i forbindelse med handlingsplan mot antisemittisme	15 886 000	
	67 Tilskudd til opplæring i kvensk eller finsk	9 577 000	
	68 Tilskudd til opplæring i kriminalomsorgen	318 886 000	

Kap.	Post Formål	Kroner	Kroner
	69 Tiltak for fullføring og kvalifisering i videregående opplæring	969 456 000	
	74 Prosjekttilskudd	7 110 000	
	75 Grunntilskudd	101 736 000	
226	Kvalitetsutvikling i grunntilskuddet		
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	1 075 393 000	
	22 Videreutdanning for lærere og skoleledere	1 570 634 000	
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	22 000 000	
	61 Tilskuddsordning til veiledning for nyutdannede nytilsatte lærere	63 552 000	
	71 Tilskudd til vitensentre	94 351 000	
227	Tilskudd til særskilte skoler		
	63 Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner	41 808 000	
	78 Tilskudd	180 469 000	
228	Tilskudd til private skoler mv.		
	70 Private grunnskoler, <i>overslagsbevilgning</i>	3 515 056 000	
	71 Private videregående skoler, <i>overslagsbevilgning</i>	1 925 246 000	
	72 Diverse skoler som gir yrkesrettet opplæring, <i>overslagsbevilgning</i>	143 980 000	
	73 Private grunnskoler i utlandet, <i>overslagsbevilgning</i>	122 571 000	
	74 Private videregående skoler i utlandet, <i>overslagsbevilgning</i>	17 638 000	
	75 Private skoler for funksjonshemmede elever, <i>overslagsbevilgning</i>	434 808 000	
	76 Andre private skoler, <i>overslagsbevilgning</i>	62 182 000	
	77 Den tysk-norske skolen i Oslo, <i>overslagsbevilgning</i>	32 353 000	
	78 Kompletterende undervisning	24 869 000	
	79 Toppidrett	77 715 000	
	81 Elevutveksling til utlandet	2 199 000	
	82 Kapital- og husleietilskudd til private skoler	72 619 000	
	84 Redusert foreldrebetaling i skolefritidsordningen ved private skoler	58 200 000	
229	22. juli-senteret		
	1 Driftsutgifter	22 067 000	
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	30 600 000	
230	Statlig spesialpedagogisk tjeneste		
	1 Driftsutgifter	587 286 000	
	21 Spesielle driftsutgifter	25 659 000	
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	10 108 000	
231	Barnehager		
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	788 994 000	
	63 Tilskudd til tiltak for å styrke språkutviklingen blant minoritetsspråklige barn i barnehage	204 278 000	
	66 Tilskudd til økt barnehagedeltakelse for minoritetsspråklige barn	22 008 000	
	70 Tilskudd til svømming i barnehagene	74 283 000	
240	Fagskoler		
	60 Driftstilskudd til fagskoler	1 197 585 000	
	61 Utviklingsmidler til fagskoler, <i>kan overføres</i>	52 038 000	
241	Felles tiltak for fagskoler		
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	23 354 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
242		Norges grønne fagskole – Vea		
	1	Driftsutgifter	31 392 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 365 000	
253		Folkehøgskoler		
	70	Tilskudd til folkehøgskoler	1 059 818 000	
	71	Tilskudd til Folkehøgskolerådet	5 692 000	
	72	Tilskudd til Nordiska folkhögskolan	747 000	
254		Studieforbund mv.		
	70	Tilskudd til studieforbund	72 719 000	
	73	Tilskudd til voksenopplæringsorganisasjoner	3 517 000	
256		Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse		
	1	Driftsutgifter	433 017 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	8 926 000	
257		Kompetanseprogrammet		
	21	Spesielle driftsutgifter	7 442 000	
	70	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	201 253 000	
258		Tiltak for livslang læring		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	129 317 000	
260		Universiteter og høyskoler		
	50	Statlige universiteter og høyskoler	40 600 307 000	
	70	Private høyskoler	2 201 455 000	
270		Studentvelferd		
	74	Tilskudd til velferdsarbeid mv.	81 846 000	
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger, <i>kan overføres</i>	871 368 000	
271		Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen		
	1	Driftsutgifter	115 236 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	4 106 000	
272		Tiltak for internasjonalisering og høyere utdanning		
	51	Tiltak for internasjonalisering, <i>kan overføres, kan nyttes under post 71</i>	96 547 000	
	52	Tiltak for høyere utdanning, <i>kan overføres, kan nyttes under post 72</i>	263 228 000	
	71	Tilskudd til tiltak for internasjonalisering, <i>kan overføres, kan nyttes under post 51</i>	125 868 000	
	72	Tilskudd til tiltak for høyere utdanning, <i>kan overføres, kan nyttes under post 52</i>	120 132 000	
273		Kunnskapssektorens tjenesteleverandør – Sikt		
	50	Virksomhetskostnader	182 910 000	
274		Universitetssenteret på Svalbard		
	70	Tilskudd til Universitetssenteret på Svalbard	158 265 000	
275		Tiltak for høyere utdanning og forskning		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	186 077 000	
	70	Tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i>	77 524 000	
284		De nasjonale forskningsetiske komiteene		
	1	Driftsutgifter	20 119 000	
285		Norges forskningsråd		
	52	Langsiktig, grunnleggende forskning	1 757 574 000	
	53	Sektorovergrepene og strategiske satsinger	1 939 694 000	
	54	Forskningsinfrastruktur av nasjonal, strategisk interesse .	787 609 000	
	55	Virksomhetskostnader	744 217 000	
286		Regionale forskningsfond		

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	60	Regionale forskningsfond, tilskudd til forskning	122 087 000	
287		Grunnbevilgning til samfunnsvitenskapelige forskningsinstitutter		
	57	Grunnbevilgninger til samfunnsvitenskapelige forskningsinstitutter	234 990 000	
288		Internasjonale samarbeidstiltak		
	21	Spesielle driftsutgifter	48 317 000	
	72	Internasjonale grunnforskningsorganisasjoner	312 386 000	
	73	EUs rammeprogram for forskning og innovasjon	3 657 681 000	
	74	EUs program for utdanning, opplæring, ungdom og idrett	972 334 000	
	75	UNESCO-kontingent	21 057 000	
	76	UNESCO-formål	4 481 000	
289		Vitenskapelige priser		
	51	Holbergprisen	17 474 000	
	71	Abelprisen	16 968 000	
	72	Kavliprisen	11 605 000	
920		Norges forskningsråd		
	50	Tilskudd til næringsrettet forskning	1 563 755 000	
	51	Tilskudd til marin og maritim forskning	590 900 000	
923		Havforskningsinstituttet		
	1	Driftsutgifter	587 000 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	429 455 000	
	22	Fiskeriforskning og -overvåking, <i>kan overføres</i>	217 700 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	30 600 000	
926		Havforskningsinstituttet, forskningsfartøy		
	1	Driftsutgifter	194 450 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	191 200 000	
928		Annen marin forskning og utvikling		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	35 900 000	
	50	Tilskudd til Veterinærinstituttet	72 600 000	
	72	Tilskudd til Nofima AS	99 600 000	
1137		Forskning og innovasjon		
	50	Forskningsaktivitet, Norges forskningsråd	195 906 000	
	51	Grunnbevilgninger m.m., Norges forskningsråd	198 840 000	
	54	Næringsrettet matforskning m.m.	190 000 000	
	70	Innovasjonsaktivitet m.m., <i>kan overføres</i>	2 759 000	
2410		Statens lånekasse for utdanning		
	1	Driftsutgifter	418 306 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	15 610 000	
	50	Avsetning til utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i> ...	8 700 408 000	
	70	Utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	3 857 257 000	
	71	Andre stipend, <i>overslagsbevilgning</i>	555 604 000	
	72	Rentestøtte, <i>overslagsbevilgning</i>	2 727 801 000	
	73	Avskrivninger, <i>overslagsbevilgning</i>	918 015 000	
	74	Tap på utlån	415 500 000	
		Totale utgifter		96 523 789 000
Inntekter				
3220		Utdanningsdirektoratet		
	1	Inntekter ved oppdrag	2 478 000	
3222		Statlige skoler og fjernundervisningstjenester		
	2	Salgsinntekter mv.	20 986 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
3223		Diamanten skole		
	2	Salgsinntekter mv.	685 000	
3225		Tiltak i grunnopplæringen		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	76 128 000	
3230		Statlig spesialpedagogisk tjeneste		
	1	Inntekter ved oppdrag	25 750 000	
	2	Salgsinntekter mv.	7 514 000	
3242		Norges grønne fagskole – Vea		
	2	Salgsinntekter mv.	6 261 000	
	61	Refusjon fra fylkeskommuner	379 000	
3256		Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse		
	1	Inntekter ved oppdrag	1 649 000	
	2	Inntekter fra refusjoner mv.	28 108 000	
3271		Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen		
	1	Inntekter ved oppdrag	4 120 000	
	2	Salgsinntekter mv.	665 000	
3275		Tiltak for høyere utdanning og forskning		
	1	Inntekter ved oppdrag	10 000	
3288		Internasjonale samarbeidstiltak		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	16 414 000	
3923		Havforskningsinstituttet		
	1	Oppdragsinntekter	436 140 000	
3926		Havforskningsinstituttet, forskningsfartøy		
	1	Oppdragsinntekter	191 010 000	
5310		Statens lånekasse for utdanning		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	5 000 000	
	29	Termingebyrer	1 938 000	
	89	Purregebyrer	78 555 000	
5617		Renter fra Statens lånekasse for utdanning		
	80	Renter	9 714 332 000	
		Totale inntekter		10 618 122 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kunnskapsdepartementet i 2023 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 200 post 1	kap. 3200 post 2
kap. 220 post 1	kap. 3220 post 2
kap. 222 post 1	kap. 3222 post 2
kap. 223 post 1	kap. 3223 post 2
kap. 230 post 1	kap. 3230 post 2
kap. 242 post 1	kap. 3242 postene 2 og 61
kap. 256 post 1	kap. 3256 post 2
kap. 271 post 1	kap. 3271 post 2

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

2. overskride bevilgningene til oppdragsvirksomhet på 21-postene mot tilsvarende merinntekter.

3. avhende fast eiendom, jf. Instruks om avhending av statlig eiendom mv., og bruke inntekter fra salg av eiendommer ved de selvforvaltende universitetene til kjøp, vedlikehold og bygging av andre lokaler til undervisnings- og forskningsformål ved den samme virksomheten.
4. gi Norges forskningsråd fullmakt til å kjøpe og avhende eiendommer. Salgsinntektene blir ført til eiendomsfondet til Norges forskningsråd.

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kunnskapsdepartementet i 2023 kan:

1. gi tilsagn om tilskudd ut over gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post Betegnelse	Samlet ramme
220	Utdanningsdirektoratet	
	70 Tilskudd til læremidler mv.	67 mill. kroner
226	Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen	
	21 Spesielle driftsutgifter	10 mill. kroner
	22 Videreutdanning for lærere og skoleledere	280 mill. kroner
270	Studentvelferd	
	75 Tilskudd til bygging av studentboliger	1 693 mill. kroner

2. gi tilsagn om å utbetale 20 pst. av tilskudd til opplæring i kriminalomsorgen over kap. 225 Tiltak i grunnopplæringen, post 68 Tilskudd til opplæring i kriminalomsorgen påfølgende budsjettår, når endelig regnskap foreligger.
  3. gi tilsagn om å utbetale utdanningsstøtte for første halvår 2024 (andre halvdel av undervisningsåret 2023–24) etter de satsene som blir fastsatt for andre halvår 2023 (første halvdel av undervisningsåret 2023–24), jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, postene 70 Utdanningsstipend, 71 Andre stipend, 72 Rentestøtte og 90 Økt lån og rentegjeld samt kap. 5617 Renter fra Statens lånekasse for utdanning, post 80 Renter.
  4. gi tilsagn om å omgjøre lån til stipend første halvår 2024 (andre halvdel av undervisningsåret 2023–24) etter de satsene som blir fastsatt for andre halvår 2023 (første halvdel av undervisningsåret 2023–24), jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, post 50 Avsetning til utdanningsstipend.
- prøve dersom kandidaten ikke har gått opp tidligere, og 2 138 kroner ved senere forsøk.

V

Fullmakt for universitet og høyskoler til å delta i selskap

Stortinget samtykker i at Kunnskapsdepartementet i 2023 kan gi universitet og høyskoler fullmakt til å:

1. opprette nye selskap og delta i selskap som er av faglig interesse for virksomheten.
2. bruke overskudd av oppdragsvirksomhet til kapitalinnskudd ved opprettelse av nye selskap eller ved deltagelse i selskap som er av faglig interesse for virksomheten.
3. bruke utbytte fra selskap som virksomheten har kjøpt aksjer i eller etter fullmakt forvalter, til drift av virksomheten eller til kapitalinnskudd.
4. bruke inntekt fra salg av aksjer i selskap som virksomheten har ervervet med overskudd fra oppdragsvirksomhet eller etter fullmakt forvalter, til drift av virksomheten eller til kapitalinnskudd.

IV

Gebyr for privatisteksamen

Stortinget samtykker i at privatister som melder seg opp til eksamen, og kandidater som melder seg opp til fag-/svenneprøver etter opplæringslova § 3-5, skal betale et gebyr per prøve. Gebyret skal betales til fylkeskommunen. Privatister som melder seg opp til eksamen, skal betale 1 251 kroner dersom privatisten ikke har prøvd seg i faget tidligere som privatist eller elev, og 2 503 kroner ved forbedringsprøver. Kandidater som melder seg opp til fag-/svenneprøver etter opplæringslova § 3-5, skal betale 1 066 kroner per

VI

Foreldrebetaling i barnehage

Stortinget samtykker i at:

1. maksimalgrensen for foreldrebetaling for et hel-dags ordinært barnehagetilbud blir fastsatt til 3 000 kroner per måned og 33 000 kroner per år fra 1. januar 2023. For kommunene i Finnmark og noen kommuner i Nord-Troms (Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa, Kvæningen, Karlsøy, Lyngen og Storfjord) blir maksimalgrensen for foreldrebetaling for et hel-dags ordinært barnehagetilbud fastsatt til 0 kroner

- fra 1. august 2023. Dette jf. forskrift 16. desember 2005 nr. 1478 om foreldrebetaling i barnehager § 1.
2. inntektsgrensen for fritak i foreldrebetalingen i barnehage for 20 timer settes til 615 590 kroner per år fra 1. august 2023, jf. forskrift 16. desember 2005 nr. 1478 om foreldrebetaling i barnehager § 3.

VII

Fullmakt til postering mot mellomværende med statskassen

Stortinget samtykker i at Kunnskapsdepartementet i 2023 kan gi Statens lånekasse for utdanning fullmakt til å inntektsføre utestående midler mot Konverteringsfondet i samme periode som konvertering

av lån til stipend blir gjort, og mot Lånekassens mellomværende med statskassen. Mellomværendet utlignes i påfølgende periode når oppgjøret blir overført fra Konverteringsfondet.

VIII

Fullmakt til Forskningsrådet

Stortinget samtykker i at Forskningsrådet i 2023 kan nytte bevilgninger som er overført til Forskningsrådet til forskningsformål i 2023 eller tidligere budsjettår, til å dekke forpliktelsene til forskningsprosjekt med andre formål innenfor Forskningsrådets portefølje innenfor en samlet ramme på 3 500 mill. kroner.

IX

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2023 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 923 post 21	kap. 3923 post 1
kap. 926 post 21	kap. 3926 post 1

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633, post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

2. overskride bevilgningen under kap. 923, post 22, slik at summen av overskridelser under kap. 917, post 22, kap. 919, post 76 og kap. 923, post 22 tilsvare merinntekter under kap. 5574, post 74.

X

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2023 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1137 post 54	kap. 5576 post 70

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633, post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

Oslo, i utdannings- og forskningskomiteen, den 7. desember 2022

Hege Bae Nyholt

leder og ordf. for kap. 200, 201, 220, 221, 928 og 3220

Jorodd Asphjell

ordf. for kap. 254, 256 og 3256

Maren Grøthe

ordf. for kap. 253 og 287

Himanshu Gulati

ordf. for kap. 258, 2410, 5310 og 5617

Margret Hagerup

ordf. for kap. 257, 273, 288 og 3288

Kari-Anne Jønnes

ordf. for kap. 231, 240, 241, 271, 272, 275, 920,
3271 og 3275

Øystein Mathisen

ordf. for kap. 227 og 228

Abid Raja

ordf. for kap. 223 og 285

Jan Tore Sanner

ordf. for kap. 225, 3225, 229 og 274

Lise Selnes

ordf. for kap. 260, 270, 289, 923, 926, 3923 og 3926

Marit Knutsdatter Strand

ordf. for kap. 226, 242, 286, 1137 og 3242

Freddy André Øvstegård

ordf. for kap. 222, 224, 230, 284, 3222 og 3230

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Statsråden

Stortingets presidentskap
Ekspedisjonskontoret
Karl Johansgt. 22
0026 OSLO Stortinget
Karl Johansgate 22
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

21/4673-9

28. oktober 2022

Statsbudsjettet 2023 – rettebrev

Kunnskapsdepartementet gjør herved Stortinget oppmerksom på følgende tre saker som er omtalt i Prop. 1 S (2022–2023) for Kunnskapsdepartementet:

Kap. 222 Statlige skoler og fjernundervisningstjenester

Kostnadsrammen for Samlokalisert nybygg for Samisk videregående skole og reindriftsskole og det samiske nasjonalteateret Beaviváš i Kautokeino ble vedtatt av Stortinget i forbindelse med budsjettet for 2022. I Prop 1 S (2022–2023) er beløpet prisjustert til 2023-kroner, som er oppgitt på side 79, blitt feil. Rett beløp skal være på 518,7 mill. kroner, jf. omtalen under kap. 2445 i Prop 1 S (2022–2023) for Kommunal- og distriktsdepartementet.

Kap. 228 Tilskudd til private skoler mv., post 71 private videregående skoler

Under budsjettforslaget for posten, på side 114, er det oppgitt at bevilgningen er redusert med 5,9 mill. kroner som følge av avviklingen av tilskuddet til Kongshaug Musikkgymsnas, Oslo by steinerskole og Kristen VGS Vennesla fra høsten 2023. Det korrekte beløpet er 6,2 mill. kroner.

Kap. 229 22. juli-senteret

Kostnadsrammen for nybygg for permanent 22. juli-senter ble vedtatt av Stortinget i forbindelse med budsjettet for 2022. I Prop 1 S (2022–2023) er beløpet prisjustert til 2023-kroner, som er oppgitt på side 119, blitt feil. Rett beløp skal være på 521,1 mill. kroner, jf. omtalen under kap. 2445 i Prop 1 S (2022–2023) for Kommunal- og distriktsdepartementet.

Med hilsen

Tonje Brenna

**DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT**

Statsråden

Stortingets presidentskap
Ekspedisjonskontoret
Karl Johansgt. 22
0026 OSLO Utdannings- og forskningskomiteen
Stortinget
0026 Oslo

Deres ref

Vår ref

Dato

21/4673-10

28. oktober 2022

Statsbudsjettet 2023 – rettebrev

Kunnskapsdepartementet gjør herved Stortinget oppmerksom på følgende sak som er omtalt i Prop. 1 S (2022–2023) for Kunnskapsdepartementet:

Kap 286 Regionale forskingsfond

I tabell 4.29 «Fordeling av midlane til regionale forskingsfond i 2023» på side 202 foreslår Kunnskapsdepartementet at Agder fylkeskommune tildeles 12,532 mill. kroner. Dette er en trykkfeil, og rett beløp skal være 10,532 mill. kroner. Rettelsen påvirker ikke totalbeløpet på posten eller fordelingen mellom fylkeskommunene.

Med hilsen

Ola Borten Moe

